

Belokranjci nočejo biti odrinjeni

Črnomelj sta obiskala predsednik prenoviteljev dr. Ciril Ribičič in Sonja Lokar — Ljudje so potarnali tudi nad zaprtjo državno mejo s Hrvaško

ČRNOMELJ — Prejšnji teden sta Črnomalce obiskala predsednik SDP dr. Ciril Ribičič in podpredsednica Sonja Lokar. Tudi ob tem obisku Belokranjci niso molčali, še predvsem, ko se je pogovor dotaknil regionalizma. Ljudem v Beli krajini je že zdaj dovolj odrinjenosti, bojijo pa se, da bodo z novo ustavno ureditvijo še na slabšem. Vzporedno državne meje s Hrvaško je še posebej močno prizadela turizem.

Gosta sta se branila, da pač njuna stranka ni bila nikoli za centralistično ureditev. Sicer pa je dr. Ribičič poudaril, da ni pomembno le to, kaj je zapisano v ustavi, ampak predvsem, kdo ima politično moč. Sonja Lokar je pripomnila, da je Bela krajina je geografsko in tudi drugače zaokrožena celota, ki jo bo nova reforma razbila. Vse moderne države težijo k decentralizaciji.

PONOVO ZAHTEVKI

ČRNOMELJ — Do sprejema zakona o denacionalizaciji, ki je pričel veljati 8. decembra, je bilo v črnomaljski občini vloženo 87 zahtevkov za vrnitev premoženja. Ker pa so vsi zahtevki nepopolni, pretežno brez potrebnih listin, bodo morali vsi upravičenci ponovno vložiti nove zahtevke in priložiti potrebne listine, ki jih določa zakon. V Črnomlju pričakujejo, da bo zahtevkov za vrnitev premoženja 200 do 300. Za rešitev vseh teh primerov pa bodo v občini potrebovali dodaten denar, računalnik ter administrativno pomoč.

Poberimo naše bogastvo!

Dr. Janez Bogataj o kulturni dediščini v sodobnem turističnem življenju Bele krajine — Kakšna propaganda

METLIKA — Da Belokranjcem ni povsem vseeno, s čim bodo v za mnoge še precej eksotično deželico ob Kolpi pritegnili turiste, je potrdilo nedavno predavanje znanega slovenskega etnologa dr. Janeza Bogataja. Ne le tisti kmetije, ki se usmerjajo v kmečki turizem, temveč tudi številni člani belokranjskega muzejskega društva so prisluhnili, kako razumeti kulturno dediščino v sodobnem turističnem življenju Bele krajine.

Sedaj, ko smo že tako rekoč osamosvojeni, marsikdo tarna, kako je težko. Dr. Bogataj pa si želi, da bi se uresničile besede Milana Kučana, da nikoli več ne bo tako, kot je bilo. To si želi še posebej za slovenski turizem, kjer bi bilo potrebno čez noč prekiniti z načinom dela, ko so vsi vedeli vse ter pospešeno razvijati sodobni turistični način mišljenja. Še toliko bolj, ker je bila Slovenija tudi na nedavni londonski turistični borzi ocenjena kot dežela z neštetimi turističnimi možnostmi. Da pa smo na našo kulturno dediščino zadnja desetletja gledali precej omalovažujoče tudi sicer, ne le v okviru turistične ponudbe, kaže to, da nobena belokranjska tkalka ali vrhunski lončar nista dobila Prešernove nagrade.

V turizmu je žal še vedno premalo pozitivnih primerov, iz katerih bi se ljudje naučili, kako na zanimiv način ponuditi tudi stvari, ki se domačinom zato, ker vsak dan živijo z njimi, zdijo nepomembne, za obiskovalce pa so lahko še kako zanimive. Mnogokrat celo tuji sami pokažejo pot, po kateri naj bi stopali v našem turizmu. Ta pot pa niso - kot še mnogokje v Beli krajini mislijo - zgolj folkorne prireditve, pa tudi ne le domača obrt. To je lahko tudi

kulinarika, katere največja vrednota je kuhanje z ljubeznijo. Oblikovana mora biti čim bolj spontano. Z malo domišljije je je moč pripraviti prijeten turistični spominkec tudi s tega področja.

Vse preveč pa je po besedah dr. Bogataja pri nas negativnih primerov, ko uničujemo bogastvo naše dežele, ki ga ne znamo niti videti, kaj šele, da bi ga pobrali. Zato je Belokranjcem položaj na srce, da morajo imeti tudi sami sebe radi, pa se bo njihova dežela propagirala sama s seboj. In potem najbrž ne bo več vprašanje, ali je moč priti v Evropo z belokranjsko povitico, pogačo in cvrtjem ali pa je, kot bi rekel dr. Janez Bogataj, s temi dobrotami moč privabiti Evropejce v Belo krajino.

M. BEZEK-JAKŠE

MOČ NAJ IMAJO TUDI REGIJE — Dr. Ciril Ribičič in Sonja Lokar sta v Črnomlju poudarila, da je Bela krajina zaokrožena enota in mora že zaradi geografske lege najti v Slovenskem prostoru pomembno mesto.

Domačini so gosta opozorili tudi na vse večje število beguncev. Ljudje, ki so jih gostoljubno sprejeli, delijo z njimi svojo revščino, vendar vse to ima svoje meje.

J. DORNIŽ

MOČ NAJ IMAJO TUDI REGIJE — Dr. Ciril Ribičič in Sonja Lokar sta v Črnomlju poudarila, da je Bela krajina zaokrožena enota in mora že zaradi geografske lege najti v Slovenskem prostoru pomembno mesto.

SOCIALNOVARSTVENI PROGRAM

TREBNJE — Trebanjska občina izstopa iz slovenskega povprečja po številu samomorov, alkoholizmu in drugih oblikah zasvojenosti. Da je družini potrebna pomoč, potrjujejo tudi podatki Centra za socialno delo v Trebnjem za leto 1990. Tedaj je bilo obravnavanih kar 83 družin zaradi izraženih problemov medsebojnih neurejenih odnosov in je večina od 25 rejencev odšla iz matične družine prav zavoljo teh zagat. Pri centru so se zaradi teh in še nekaterih razlogov odločili za izdelavo preventivnega socialnovarstvenega programa. Mentor oz. supervisor za ta projekt bo dr. Jože Ramovš.

Dobri uspešni tudi v hudem

Liberalni demokrati organizirali javno tribuno

ČRNOMELJ — Liberalni demokrati so prejšnji teden organizirali javno tribuno o gospodarstvu in podjetništvu. Na razpravo so povabili Janeza Kopca, predsednika Odbora za proračun in javne finance v republiški skupščini, in Edvarda Ovna, podjetnika in predsednika Odbora za podjetništvo pri liberalno-demokratski stranki.

O odnosu sedanje vlade do podjetništva sta povedala veliko pikrega. Liberalni demokrati so vladi predlagali pokojninske sklade, pa se je izkazalo, da ji bolj ustreza prejšnji sistem. Družbena lastnina je še vedno pregloboko zasidrana v vodilnih strukturah, zato se je

nočejo čez noč odpovedati. Še naprej ostajamo pri zakonu o prometnem davku, medtem ko imajo drugod po svetu davke na dodano vrednost. Tudi na področju malega gospodarstva je še vse po starem.

Oven, ki ima tudi podjetniške izkušnje, je poudaril, da časi za podjetništvo niso nikoli rožnati in dobri podjetniki so tisti, ki se znajdejo tudi v teh časih. Prav zaradi vse večje brezposelnosti bi bilo prav, da bi vlada s svojo politiko spodbujala podjetništvo. Vendar so za razvoj malega gospodarstva v celotni Sloveniji namenili letos le 200 milijonov tolarjev.

Liberalni demokrati so se pred kratkim odločili, da po občinah v okviru svoje stranke ustanovijo odbore za podjetništvo z namenom, da se podjetniki med seboj povežejo in si izmenjujejo informacije. Tudi v Črnomlju so ustanovili tak odbor, v njem pa lahko sodelujejo vsi podjetniki, ne glede na strankarsko pripadnost.

J. DORNIŽ

TUJINA O NAS

Sovjetski pogled na našo krizo

Moskovskie Novosti

Genadij Šikin, ambasador Sovjetske zveze v Jugoslaviji, je odgovarjal na vprašanja dopisnikov ruske informativne agencije Novosti.

Vprašanje: Videti je, da sovjetska stran nima jasnega stališča do spopadov v Jugoslaviji. Če je to točno, kaj je razlog?

Odgovor: S tem se ne strinjam. Mislim, da v zadnjih mesecih izvajamo jasno linijo v zvezi z jugoslovansko krizo. Bistvo je, da se prispeva k prekinitvi ognja in nasilja, pri tem pa se ne daje prednost nobeni od sprtnih strani. Podobno politiko izvajajo ZDA in EGS. Jam sem za to, da se v Jugoslaviji ohrani neka oblika skupnosti, vendar se tu prepletajo različni nacionalni, politični in ozemeljski problemi. Videli smo, kaj se je zgodilo, ko se je Hrvaška poskušala odcepiti. Vsa vprašanja morajo seveda reševati Jugoslovani sami. To je njihova suverena pravica.

PLAČE NIŽJE OD REPUBLIŠKIH

NOVO MESTO — Povprečni bruto osebni dohodki so v novomeški občini v prvih devetih mesecih znašali 13.607 din in so bili za dobrih 5 odst. pod republiškim povprečjem. V tem času je bila povprečno bruto plača v gospodarstvu občine 12.877 din, kar je bilo za 6,5 odst. nižje od republiškega povprečja, negospodarsko povprečje 17.072 din pa je bilo za odstotek višje od republiškega. Septembrska povprečna novomeška neto plača je znašala 10.524 din, v gospodarstvu 10.030, v negospodarsko pa 12.828 din. Žalostno, ni kaj, a hudo zaradi rasti cen očitno šele prihaja. V septembru je bilo v novomeški občini sicer zaposlenih 24.143 delavcev, kar je dobrih 6 odst. manj kot v začetku leta in pol odstotka manj kot v avgustu.

DVE CESTI IN TRIJE VODOVODI

METLIKA — V Metliki so sicer dobili z ministrstva za planiranje sklep o tem, koliko denarja za demografsko ogrožena območja so jim namenili, denarja pa seveda še ni. Metličani so na republiko poslali 12 projektov, denar pa so dobili za 5. Gre za modernizacijo ceste na Primostku, modernizacijo lokalne ceste Lovkica-Bereča vas, gradnjo vodovoda Hrast-Dole-Grič-Jugorje, gradnjo rezervoarja na Radovici ter vodovoda v Draščih. Predračunska vrednost vseh teh naložb je 9.612.000 tolarjev, z republike pa so dobili manj kot tretjino tega denarja ali 2.880.000 tolarjev. Na republiko poslali pri odobranju sredstev upoštevali prednosti, ki so jih določili že v občini v skladu z njihovimi razvojnimi usmeritvami, cilji in potrebami. Obljubili pa so, da bodo ostale projekte, ki so letos izpadli, obravnavali prihodnje leto.

Naša anketa

Dolgo in težko leto 1991

Pred slabim letom dni so se prebivalci Slovenije z veliko večino odločili za samostojno in neodvisno državo Slovenijo. Celotakrknjenim pesimistom, ki imajo navado v vsaki stvari iskati slabe strani, se je miho storilo. Slovenski rod je s plebiscitno odločitvijo uresničil tisočletne narodove sanje, vsem je dal vedeti, da se je odločil vzeti usodo v svoje roke, da se je odločil postati gospodar v svojem domu, katerega razcvet, životarjenje ali propadanje bo lahko pripisal le sebi, svoji (ne)pridnosti in (ne)spretnosti, ne pa več drugim. Jasno pa je bilo, da je sama plebiscitna odločitev le prvi korak, da vse osamosvojitveno delo še čaka. V tem letu smo preživeli vojaško agresijo nekdanje ljudske armade. Brezposelnost je tolikšna, kot še nikoli, napoveduje pa se še večja. Življenjski standard je padel na raven izpred četrstoletja. S tolarjem se takoj po njegovem rojstvu spet učimo življenja z visoko inflacijo. Novi zakoni, ki nam jih pišejo, so po evropskih vzorih, le da je vprašanje, kaj bo z ljudmi, ko bodo veljali, saj plače močno zaostajajo za evropskimi. Svet močno zavlačuje z našim priznanjem, ekonomske kazni pa kot nalašč sprejemajo za vso Jugoslavijo (kaj je to?) in posamezne države šele naknadno izvzemajo »kooperativne republike« iz sankcij. Še naprej je seveda jasno tudi pesimistom, da druge poti za Slovenijo od samostojne ni, ali je moralo vse potekati, kot je, pa je že drugo vprašanje. Vsekakor crknjeno gospodarstvo in lačno ljudstvo ni tisto, kar smo želeli in je bilo dosegljivo.

PETER TERAŽ, kuhar v sevniškem Pepihamu: »Nisem si mislil, da bomo komaj leto dni po uspešnem plebiscitu za samostojno in suvereno državo Slovenijo pristali tako nizko, zlasti kar zadeva gospodarstvo. Pričakoval sem, da bo nova oblast bolje poskrbela za gospodarstvo, za podjetništvo in obrtništvo, zdaj pa se vsi pritožujejo, da je še slabše kot poprej. Zanimarjanje gospodarske plače na račun velikih političnih tem se nam lahko še hudo maščuje.«

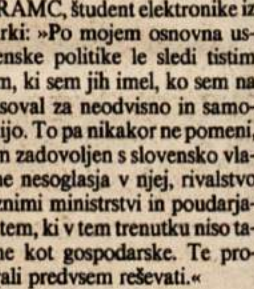

MILKA BEVC, tajnica direktorja Tovarne opreme Mirna: »Zdi se mi, da smo le deloma uresničili pričakovanja ob slovenskem plebiscitu. Verjetno ni nihče pričakoval, da bo ob letu gospodarstvo tako na psu, kot je. Upam le, da bomo po diplomatskem priznanju Slovenije, ki nam ga te dni obetajo nekatere evropske države, končno svojo pozornost posvetili našemu gospodarstvu, čeprav bo še to za marsikatero podjetje prepozno.«

MARIJA JELERČIČ, referentka plačilnega prometa v metliški obrtni zadrugi: »Leto 1991 je bilo za Slovence zelo dolgo in težko. Upala sem, da se bo leto kaj izboljšalo v gospodarstvu, a je vse več mladih brez služb. Morda smo nekoliko preveč pohiteli s tolarjem. Nisem pričakovala, da bo Slovenija priznana takoj po osamosvojitvi, res pa je, da se sedaj vse že predolgo vleče in izgublamo energijo, ki bi jo lahko koristneje porabili za druge stvari.«

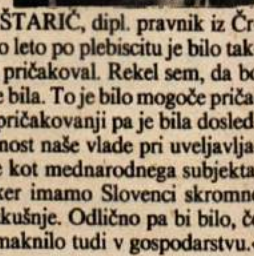
JANEZ GRAMC, študent elektronike iz Cerkelj ob Krki: »Po mojem osnovna usmeritev slovenske politike le sledi tistim pričakovanjem, ki sem jih imel, ko sem na plebiscitu glasoval za neodvisno in samostojno Slovenijo. To pa nikakor ne pomeni, da sem v vsem zadovoljen s slovensko vlado. Motijo me nesoglasja v njej, rivalstvo med posameznimi ministri in poudarjanje nekaterih tem, ki v tem trenutku niso tako pomembne kot gospodarske. Te probleme bi morali predvsem reševati.«

KAREL ŽELJKO, samostojni obrtnik iz Novega mesta: »Kot kaže, nas bo samostojnost veliko stala. Sodeč po tem, kar smo dosegli v tem času, bo nova državnica bolj klavarno izgledala. Sam sem bil do letos uspešen obrtnik, danes pa že razmišljam, da bom moral odpušiti kakšnega od 15 zaposlenih. Zmanjšal se je trg, davki so se povečali, inflacija in še marsikaj drugega daje človeku bolj malo upanja.«

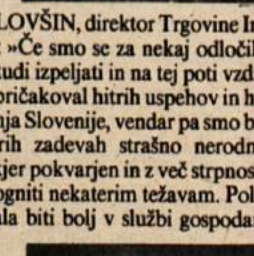
NIKO ŠUSTARIČ, dipl. pravnik iz Črnomlja: »Prvo leto po plebiscitu je bilo takšno, kot sem pričakoval. Rekel sem, da bo vojna in res je bila. To je bilo mogoče pričakovati. Nad pričakovanji pa je bila doslednost in načelnost naše vlade pri uveljavljanju Slovenije kot mednarodnega subjekta, toliko bolj, ker imamo Slovenci skromne državniške izkušnje. Odlično pa bi bilo, če bi se kaj premaknilo tudi v gospodarstvu.«

MAJDA GRAMC, matičarka na krajevnem uradu v Kostanjevici: »ko gledam, koliko ljudi je na cesti, brezposelnih, kako se je vse podražilo in kakšen gospodarski nered je, bi težko rekla, da gre država po pravi poti. Zagotovo si tega nisem predstavljala tako, ko sem pred enim letom glasovala za samostojno Slovenijo. No, določeno samostojnost le imamo, pa mir, česar na Hrvaškem nimajo. Manjka še priznanje. Mislim, da bi se s tem marsikaj spremenilo.«

VINCENC JANŠA, direktor Elektro Kočevje: »Verjetno smo vsi malo razočarani. Mislili smo, da Evropa in svet bolj razumejo naše probleme. Vlado vsi kritizirajo, vendar je vprašanje, kaj lahko sploh naredi. Če bi bili priznani, bi bili tudi gospodarsko že precej naprej. Interes tujine je, vendar so vlaganja zaradi političnih razmer rizična. Še huje bo, če ZDA dosežejo, da še ne bomo priznani.«

FRANC LOVŠIN, direktor Trgovine Inles, Ribnica: »Če smo se za nekaj odločili, moramo to tudi izpeljati in na tej poti vzdržati. Nisem pričakoval hitrih uspehov in hitrega priznanja Slovenije, vendar pa smo bili v nekaterih zadevah strašno nerodni. Narod ni nikjer pokvarjen in z več strpnosti bi se dalo izogniti nekaterim težavam. Politika bi morala biti bolj v službi gospodarstva.«

Ljubljansko pismo

Razdvaja le politika, ne pa srce

Ob pozivu dr. Bavconca

LJUBLJANA — Predsedstvo mestne organizacije Delavske stranke Slovenije je obravnavalo opozorilo sindikalne službe pravne pomoči za Ljubljano in okolico (Zar-nikova 3) na življenjsko stisko tistih delavcev, ki po 10. členu zakona o državljanstvu Republike Slovenije ne bodo mogli pridobiti slovenskega državljanstva. Vse, ki imajo v Sloveniji prijavljeno le začasnou bivališče, obravnava zakon kot tuje državljanje, čeprav so pri nas redno zaposleni in gre — kot pravijo pravniki — za »realnost obstoja delovnega razmerja«. Kako bodo delodajalci naše republike sklepali delovno razmerje s temi »tujci«, o tem pa, kot kaže, zakonodajalec še ni globlje razmišljal.

Predsedstvo ljubljanske organizacije DSS je soglašalo z mnenjem ministrstva za delo Republike Slovenije, naj podjetja že zaposlene delavce glede pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja obravnavajo enako kot slovenske državljanje. Ob tem primeru pa je sklenilo seznaniti javnost tudi z drugimi svojimi stališči v zvezi s poskusi kratenja pravic tujih delavcev (državljanov), ki so zaposleni ali živijo v Sloveniji. Tako predsedstvo

ugotavlja, da nepredvidljive politične razmere v državi, ki jih vojaški spopadi na Hrvaškem še zaostrejujejo, še naprej poglabljajo razkol med jugoslovanskimi narodi; njihovim pripadnikom, ki ne živijo v domačem okolju, pa povzročajo dodatne stiske, skrbi in trpljenje. Tudi v Sloveniji smo priče izbruhom mednacionalne nestrpnosti in sovraštva, delitvam med ljudmi po narodnosti in verski pripadnosti.

Veliko delavcev — pripadnikov drugih narodov, si je v Sloveniji poiskalo delo, kruh in tudi dom. Pri nas so se udomacili, si ustvarili družine, postali naši sorodniki in prijatelji. Večina jih zdaj prosi za slovensko državljanstvo, saj žele ostati in živeti v Sloveniji. Ti naši sodelavci in sosedje, ki jih od nas razdvaja samo politika, in ne srce, so zdaj vse hujski stiski kot mi. Zato njihovi sodelavci ne smemo dovoliti, da bi sami in njihove družine trpeli zaradi krivične usode, ki je niso ne pričakovali in ne zaslužili.

Evropa Slovencev ne bo verjela na »lepe oči« — da smo srčno dobri, kulturni, kot si tako radi sami dopovedujemo. Resnično cenila in spoštujemo sprejela nas bo (še)le, ko se bomo — če se bomo — izkazali tudi s civilizacijskim ravnanjem s svojimi dočerašnjimi »brati«, z dejanji. O tem, kakšna so, kakšna bodo ta dejanja, pa lahko odločamo le mi sami.

Predsedstvo ljubljanske DSS se s tem pridružuje pozivu prof. dr. Ljubana Bavconca, predsednika Sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, državljanom Slovenije, »naj pripadnikom drugih narodov in njihovim družinskim članom — zlasti otrokom — ne povzročamo dodatnih težav, šikaniranja in zastraševanja.«

V. BLATNIK

Ljubljanska banka

Dolenjska banka d. d.
Novo mesto

Blagajniški zapis z devizno klavzulo —

varna naložba denarja pri Ljubljanski banki Dolenjski banki d. d. Novo mesto

Ljubljanska banka-Dolenjska banka, d. d., Novo mesto, je izdala blagajniške zapise, nominirane v DEM. S tem ponuja svojim varčevalcem novo obliko gospodarne naložbe prihrankov. Blagajniški zapisi so izdani v apoenih po 100 DEM, 500 DEM in 1.000 DEM. Vplačila in izplačila blagajniških zapisov se opravijo v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju DEM Banke Slovenije. Blagajniški zapisi se glasijo na prinosnika. V plačilo zapadejo v roku 181 dni od dneva vplačila. Letna obrestna mera znaša 8%. Pripadajoče obresti se ob zapadlosti blagajniškega zapisa izplačajo skupaj z glavnico in znašajo:

— za apoen 100 DEM 3,80 DEM
— za apoen 500 DEM 19,45 DEM
— za apoen 1.000 DEM 38,90 DEM

Za blagajniške zapise jamči Ljubljanska banka-Dolenjska banka, d. d., Novo mesto.

Blagajniške zapise lahko kupite v
— ekspozituri Novo mesto, Kettejev drevored 1,
— ekspozituri Črnomelj, Trg svobode 2,
— ekspozituri Metlika, Trg svobode 7,
— ekspozituri Trebnje, Cesta Gubčeve brigade 4.a.

Plaz obtožb na račun vlade

Slovenska kmečka zveza — Ljudska stranka vlado še podpira, a ne več brezpartijsko — Kmetje kritizirali, kot da ne bi bili na oblasti, ampak v opoziciji

LITJA — »Stranka stranku bje, a seljaka obadvi.« si je s hrvaškimi pregovorom pomagal poslanec Slavko Dragovan iz obmejne metliške občine, ko je na pomembnem sestanku vodstva Slovenske kmečke zveze — Ljudske stranke in njenih podružnic v soboto, 14. decembra, v Litiji skušal ilustrirati politične razmere, ki ta čas vladajo pri nas.

Te za kmete nikakor niso ugodna, grozi jim celo, da bo zanje prihajajoče leto precej slabše kot za druge sloje prebivalstva. Ta pesimizem izvira iz kmetom nerazumljive nenaklonjenosti slovenske vlade in napovedane denarne politike, ki bo kmetijstvo prej ali slej spravila na rob propada. Nekaj bi morali pošteno priznati. V letih političnega enoumja kmetje resda niso imeli politične moči in vpliva, ki jim pripada, so pa imeli izdatno družbeno pomoč v obliki posojil in regresov. To je veljalo zlasti po prelomni partijski konferenci leta 1972, in večina traktorjev, kmetijske opreme in hlevov, ki so bili posodobljeni, je iz let, ki so sledila. Kakšne pa so možnosti dandanes, ko je kmečka stranka na oblasti?

Zato na litijškem shodu, ki ga je vodil predsednik Ivan Oman, ostrim razpravam kar ni bilo konca. »Zakaj kmetijski minister dr. Jože Osterc v vladi ne more uveljaviti boljše kmetijske politike?« se je vprašal S. Dragovan. Ivan Pučnik je uporabil še težje besede iz obtožbe, češ da je slovenska vlada kmečko stranko izigrala in zlorabila. Zvonko Ivanušič je poudaril, da bi morali spremeniti gospodarsko strukturo, saj se je z osamosvojitvijo število monopolov še povečalo. Zavzel se je tudi za nacionalno pokojnino. Jože Beg iz novomeške družnice se je zavzel za definiranje družinske kmetije in za sistemske ukrepe, ki bi to najbolj primerno in uspešno obliko kmetijskega obrata spodbujali in krepili.

Eden od najbolj vplivnih strankinih veljakov dr. Franc Zagožen, ki vodi tudi Demosov poslanski klub, je za težave vladanja okrivil predvsem skupščinsko blokado in odlaganje nekaterih sistemskih zakonov. Pritegnil mu je tudi poslanec Janez Žampa, medtem ko je g. Krajec trdil, da je vsega kriva nespособna vlada. Močno je razočaran tudi nad nedavnim blejskim posvetom kmetijskih svetovalcev, kjer se je po njegovem pokazalo, da kmetijsko ministertvo nima razvojne politike in ne načrtuje nikakršne agrarne reforme.

Na usmeritev stranke je skušal oddol-

čilno vplivati podpredsednik in vodja kluba kmetijskih poslancev Marjan Podobnik, ki se očitno zaveda nekaterih prejšnjih napak in zaletavosti, zdaj pa poziva k pripravi strankinega programa, ki bo imel v ospredju splošne interese in ne le kmetove. SKZ — LS mora delovati kot vsaka druga stranka, če ho-

če računati še na druge volivce. Jože Hobič s Kočevskega je pozival k rušenju monopolov, ki zdaj podražijo hrano za približno 100 odst. Nezadovoljen je tudi s predlogom novega zakona o gozdovih, ki je po njegovem slabši kot sedaj veljavni. Najhujših kritik pa je bil deležen osnutek republiškega proračuna za leto 1992, ki kmetijstvu namenja le 3,6 milijarde tolarjev celotne pomoči.

• **KAMEN V OGLEDALO** — Na strankinem sestanku se je pripetil manjši incident. Eden izmed udeležencev je namreč grobo napadel novinarke ljubljanske televizije Barbaro Zrimšek, ki je v Tednikovem prispevku o črnih sečnjah po gozdovih »prikazala pijanega dolenskega kmeta«, ki je trdil, da je zdaj odkar smo osamosvojeni, vse dovoljeno. Novinarke je še očitil, da se »tudi danes med sejo pogovarja, smeje in zavija očič«, vse to pa ji je bilo dovolj, da je iz protesta zapustila dvorano.

obrambi in policiji pa šestkrat toliko. Reorganiziranje obrabne mere — in ne le to — je enostavno ukinjeno in po strokovnem izračunu bo ob sedanjih obrestih stalno pitalen enega bika milijon tolarjev, od tega pa bodo 88 odst. znašale obresti. Ob taki monetarni politiki se neha vsaka ekonomika.

Na litijškem sestanku je bilo izrečeno še veliko predlogov, kako naj bi stranka obravnavala vlado. Na koncu vendarle ni bila za nezaupnico, saj bo po Zagoženovih besedah »vsaka druga vlada samo še grše delala z nami«. Kritiki, zlasti Omanovi, tudi ni ušel koalicijski partner dr. Dimitrij Rupel, ki je stranko oz. desnico obdolžil podeželske zaplankanosti in zadržnosti. Mnogo so govorili tudi o svobodnem rojevanju otrok oz. splavu in potrdili, da bo stranka še vnaprej proti temu, da bi določilo prišlo v ustavo, vendar niso zavezali svojih poslancev, da morajo tako glasovati, pač pa naj se opredeljujejo v skladu s svojo vestjo.

M. LEGAN

O OBNOVI VINOGRADOV

METLIKA — Metliška kmetijska svetovalna služba in društvo vinogradnikov Bele krajine vabita v nedeljo, 22. decembra, ob 9,30 v sejno sobo skupščine občine na predavanje o problematiki obnove in gnojenja vinogradov. Predaval bo inž. Jože Maljevič.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Tudi ta ponedeljek je bilo zaradi mraza kar precej mizic praznih, manjka pa tudi kupcev. Slabo se prodajajo tudi ribe. Edina Ribarnica, ki jo je pred časom »vzel v roke« g. Legan, komajda živi. Čeprav je z ribami dobro založena. V ponedeljek je bilo mogoče kupiti sveže in zamrznjene ribe. Kilogram svežega ugorja je veljal 340 tolarjev, salp 310, sardel 80, ciprjev 210, postrvi 330, hobotnica 450, šuri 180, papalin 120, skuš 300. Zamrznjen oslič je stal 300 tolarjev, fileti 450, zobji kraki 580, školjke 700, škarpina 380, morski list 1230, lignji 300 in zobatec 640 tolarjev. Na stojnicah je bilo mogoče jajca dobiti po 12 tolarjev in 9 tolarjev; slednje je ponujal Senovčan Požun. Branjevka je imela lepo prekajeno šunko in jo je zagotovo odnesla domov, saj smo bili prvi, ki smo sploh vprašali za ceno (4000 tolarjev). Cene drugim pridelkom na tržnici so bile naslednje: fižol 100 tolarjev, sirček 40, smetana 60, orehova jedra 1000, lešniki 500, ocvirki 200. V stojnici Sadja in zelenjave so bile mandarine po 68 tolarjev, limone po 93, rdeč radič 150, korenje 52, česen 285 in hruške 75 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejemo so prodajalci pripeljali 149 do tri mesece starih in 17 starejših prašičev. Prvih so prodali 85 po 150, drugih pa 6 po 85 do 130 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Gnojevka je lahko hudič

Gnojevka je lahko hudič, je na blejskem seminarju kmetijskih svetovalcev Slovenije dejal profesor za govedorejo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, zdajšnji kmetijski minister dr. Jože Osterc. S tem je hotel reči, kako dvorezna je lahko nepravilna raba gnojevke, mešanice tekočih in trdnih živalskih iztrebkov. Ena od večjih napak je tudi nepravilna uporaba.

Preden zapišemo kaj več o pravilni porabi, nekaj osnovnih dejstev o tem naravnem gnojilu. Gnojevka je zaradi velike vsebnosti vode močno razredčeno organsko gnojilo, ki vsebuje v kubičnem metru približno 4 do 5 kg dušika, 1,5 do 2 kg fosfornega oksida in 6 do 7 kg kalijevega oksida. Te številke veljajo za govejo gnojevko, prašičja pa vsebuje 6 do 8 kg dušika, 3 do 4 kg fosfornega oksida in 4 do 5 kg kalijevega oksida. Medtem ko s fosforjem in kalijem ni težav, je polovico dušika, pri prašičji gnojevki pa celo 70 odstotkov, v amonijakalni obliki, ki je lahko hlapna in naglo prehaja v zrak. Zaradi tega gnojevka močno smrdi, hkrati pa izgublja svojo gnojilno vrednost. Če gnojevke ne zadelamo v zemljo in jo le polivamo po površini obdelovalne zemlje, se nekorišno izgubi v zrak polovica vsega dušika. Zato je treba odsvetovati gnojenje po ledini v poznojesenskem ali celo zimskem času, pa četudi je takrat za tovrstno delo največ časa.

Gnojevko je potrebno dodajati zemlji pred rastjo, torej spomladi. Kot zelo koristni so se izkazali podrahljalniki, ki omogočajo izdelavo hkrati s polivanjem, saj so montirani kar na cisternah za razvoj. V tem primeru lah-

• **NEKAJ »ZLATIH« PRAVIL** — Da bo pravočasno gnojenje z gnojevko sploh možno, mora hlev imeti skladišnega prostora vsaj za pol leta. Gnojevka daje najboljši gnojilni učinek, če je v zemljo zadelana skupaj s slamo ali kornuznico, in to pred setvijo. Če je le mogoče, gnojevke dodatno ne redčimo, razvažamo pa ob oblačnem vremenu. Močan naliv ali dolgotrajno deževje poslabša gnojilni učinek in poveča ogroženost podtalnice. V vsakem primeru sme na kmetijsko zemljo samo toliko gnojevke, kolikor je tla brez škode vpijajo. Kaj se zgodi, če je je preveč, učijo grenke izkušnje s farmami prašičev, kjer je prav gnojevka še vedno tehnološki problem številka ena.

ko zemlja prevzame tudi večje količine, ne da bi gnojevka ogrozila podtalnico. Za gnojenje kornuze na primer je lahko porabimo do 80 kubičnih metrov na hektar. Kaj to pomeni, razumemo iz primerjave, da v zimskem času odmerki ne smejo znašati niti 10 kubičnih metrov, če je zemlja zamrznjena ali nagnjena, pa je še tolikšna količina prevelika.

Inž. M. LEGAN

ZA BOLJ ČISTO MLEKO

LOŠKI POTOK — V Loškem Potoku so od junija do danes postavili pet zbiralnic oz. hladilnic mleka. Zadnja, ki je začela obratovati v preteklem tednu, je v Malem Logu, ostali zbiralni bazeni zmogljivosti od 150 — 500 l pa so glede na različne potrebe postavljeni še v vaseh Retje, Travnik, Segova vas in zaselku Bela Voda. Za prihodnje leto planirajo še postavitev zbiralnice na Hribu, tako da bo potem s petimi že obstoječimi pokrita cela krajevna skupnost. V novih hladilnicah mleka, ki so jih postavili na zahtevo Ljubljanskih mlekarin zaradi večje čistote mleka, je zadoščeno vsem higienskim zahtevam. Denar za njihovo postavitev so prispevali krajevna skupnost Loški Potok, Kmetijska zadruga in Ljubljanske mlekarne. Vsa potrebna dela pa so opravili krajinj sami.

ŠTEFAN BO ŽEGNAL KONJE

ŠENTJERNEJ — Konjeniki šentjernejske doline se pridno pripravljajo na sv. Štefana, zaščitnika konj, na dan oz. svoj praznik, ki ga vsako leto obeležijo na svoj način. Tradiciji bo tudi letos zadoščeno, prireditev, katere organizatorja sta Konjeniški klub Šentjernej in župnijski urad Stara vas, se bo v četrtek, 26. decembra, pričela z zborom konjenikov ob 9. uri na hipodromu, nakar bo slavnostna povorka z godbo na pihala ob 9.30 krenila skozi Šentjernej, ob 10. uri pa bo v Stari vasi tradicionalni obred žeganja konj.

SREČANJE KMEČKIH ŽENA TUDI V METLIKI

SEMIČ, METLIKA — Prednovolentno srečanje kmečkih žena in deklet, ki ga pripravlja kmetijska svetovalna služba, bo v Semiču v petek, 20. decembra, in ne v soboto, kot je bilo prvotno objavljeno. V Metliki pa bo srečanje v nedeljo, 22. decembra. Vse informacije je moč dobiti v Črnomlju na tel. 51-265 ali v Metliki na tel. 58-585.

KMETOVALCI

TRGOPREVOZ d.o.o.

Proizvodno in trgovsko podjetje Lenart, Ptujška cesta 16

vam nudi izredno ugoden nakup traktorjev

UNIVERSAL UTB TIP DTC 445	cena 494.000,00 SLT
UNIVERSAL UTB TIP DT 445	cena 470.000,00 SLT
UNIVERSAL UTB TIP V 445	cena 353.000,00 SLT
UNIVERSAL UTB TIP U 445	cena 380.000,00 SLT
UNIVERSAL UTB TIP DTC 550	cena 538.000,00 SLT
UNIVERSAL UTB TIP DT 550	cena 520.000,00 SLT
UNIVERSAL UTB TIP U 550	cena 439.000,00 SLT
UNIVERSAL UTB TIP DT 651	cena 739.000,00 SLT

po dogovorjeni ceni s 5-odst. komercialnim popustom plus 3-odst. prometnim davkom — do razprodane količine.

Dobavni rok 30 dni!

Izkoristite enkratno zimsko ponudbo!

Kupce prosimo, da se oglasijo v podjetju TRGOPREVOZ, d.o.o., Lenart, Ptujška cesta 16, telefon 724-675, oziroma pri naslednjih zastopnikih podjetja TRGOPREVOZ:

- GABRIJEL, d.o.o.**
Zg. Pirniče 124a
MEDVODE
tel. 061 576-447
- KMEČKI STROJ**
Sv. Barbara 23
64220 ŠKOFJA LOKA
tel. 064 631-497
- AGROAVTO**
Gorenjesavska c. 17
64000 KRANJ
tel. 064 221-192
- AGROMETAL, d.o.o.**
Črni vrh 4
POLHOV GRADEC
tel. 061 645-117
- RABOHA FRANČ**
Pucova 17
63000 CELJE
tel. 063 31-026
- GENEGATI ANA**
Goriška ul. 39
CERKNO
tel. 065 75-206

Trgovina je odprta dnevno od 8. — 16. ure, v soboto od 8. — 12. ure.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Izbira cepljenk

Pri napravi vinograda so pomembne tri stvari, ki zagotavljajo uspeh sajenja in rast cepljenk v prvem letu ter s tem v naslednjih letih: priprava zemlje, pravilna izbira ter skladiščenje cepljenk do sajenja, sajenje in oskrba trsov med letom.

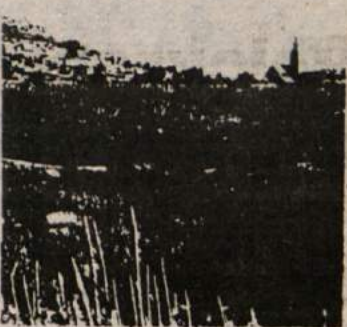
Za sajenje uporabljamo le prvovrstne zdrave cepljenke, na cepljenem mestu dobro zraščene, ki imajo na peti podlage pravilno razporejene korenine. Morajo biti sortno čiste, priznane selekcije ali kloni. Pravočasno naročilo pri priznanih pridelovalcih vsaj eno leto pred sajenjem zagotavlja, da bomo dobili prvovrstne cepljenke z ustreznimi kombinacijami sort — podlaga, ki imajo priloženo potrdilo o zdravstvenem stanju in kakovosti. Vsak snop mora imeti nalepko, na kateri je navedena sorta, podlaga, leto starosti in pridelovalec. Ne nasledajmo raznim prekupčevalcem, kajti dober zunanji videz cepljenke še ne zagotavlja kakovosti, še manj pa sortnosti in zdravja cepljenke!

Sadimo takrat, ko trta miruje, to je takoj po odpadanju listja s cepljenke. Pozimi ne moremo saditi, zato sadimo v jeseni in od zgodnje spomladi do sredine maja. Cepljenke v trsnicah izkapaajo že v jeseni, zato je najbolje, da jih kar najhitreje kupimo. Pazimo, da se cepljenke med prevozom iz trsnice ne poškodujejo, ne izsušijo in niso izpostavljene previsokim ali prenizkim temperaturam. Korenine so mnogo bolj občutljive za nizke temperature kot nadzemni deli. Zato pred prevozom povečemo 3 do 4 snope cepljenk v večjo butaro in korenine dobro zavarujejo z vlažnim žaganjem ali vlažno šoto. Celu butaro nato zavijemo še v žakljevino in v polivinilasto ali plastično vrečo.

Če cepljenk nismo posadimo na stalno mesto, jih je potrebno do spomladi pravilno skladiščiti in jih zavarovati pred izsušitvijo, zmrzaljo, izgubo hranilnih snovi in pred okužbo s škodljivimi mikroorganizmi. Skladiščimo v zračnem prostoru, kjer ni nevarnosti plesni in se temperatura ne dvigne nad 6°C. Zaznamovane snope trt zakopljemo v droban pesek, mivko, ki ne sme biti premočna, da trte ne zmrznejo, pa tudi ne preuša, da se trte ne izsušijo. Pesek mora izpolniti vsa prazna mesta med koreninami, zato spodnji del snopa cepljenk malo razširimo, da pesek zasuje resnično vse korenine trt. Trte zasujemo preko cepljenega mesta in dela pogankov. Če je zima suha, je potrebno v skladišču trt kontrolirati vlažnost peska in ga po potrebi navlažiti.

Če nimamo primerne prostora za skladiščenje, potem je najbolje, če cepljenke zasujemo v zemljo na prostem tako, da se iz zemlje vidi samo del pogajkov. Zemljo ob cepljenki potlačimo, da nimamo praznih mest med cepljenkami in koreninami, kjer bi se pri daljšem skladiščenju lahko razvila plesen.

Inž. IVANKA PEČARIČ
Vinska klet Metlika

Les postaja dragocena surovina

Odgovor kočevskih gozdarjev na očitke lesnopredelovalne industrije

KOČEVJE — V časopisu Delo je bil 29. novembra objavljen prispevek, v katerem lesna industrija v Kočevju, Ribnici in Novem mestu razgrinja svoje sedanje probleme gospodarjenja, za katere deloma krivi tudi gozdarje in njihovo monopolistično obnašanje. Gozdarjem očitajo, da je preskrba z lesom vedno slabša, da so tržna razmerja porušena, da zahtevajo krajše plačilne roke, da les, posekan v decembru, skladišči na posebna skladišča in ga nočejo dati na tržišče, da izvažajo kvaliteten les v Italijo, predvsem pa, da neupravičeno dvigujejo ceno lesa, zlasti bukovega. Gozdarji priznavajo, da slovenski les postaja vedno bolj iskana surovina, in

to kljub temu, da več kot polovico površine Slovenije pokrivajo gozdovi. Vzroke za to vidijo predvsem v preobsežni lesnopredelovalni industriji, trenutno zaprtim dotoku lesa iz južnih jugoslovanskih republik in močno zmanjšanim poseku lesa v gozdovih v zasebni lasti. V zadnjih dveh letih se je ta posek zmanjšal za 55%, kar pomeni na tržišču za več kot 1.000.000 m³ manj lesa iz zasebnih gozdov. Zaradi nove gozdarske zakonodaje, ki lastnikom gozdov omogoča, da sekajo les bolj po svojih potrebah kot pa po družbenih regulativih, je pričakovati, da se bo takšno stanje po sprejemu zakona tudi nadaljevalo.

Prigovor lesnih predelovalcev, da so cene slovenskega lesa previsoke, je po mnenju gozdarjev razumljiv glede na našo domačo tehnološko razvitost pri predelavi lesa, zavrača pa ga tudi domače in predvsem tuje tržišče, ki sproti dobesedno razgrabi vso razpoložljivo lesno surovino. Če bo cena lesa, ki trenutno dosega 80% vrednosti avstrijske-

ga lesa, na ustrezni višini, se lahko pričakuje, da bo na tržišče prišlo tudi več lesa, predvsem iz zasebnih gozdov.

Glede krajših plačilnih rokov gozdarji pravijo, da so bili močno prekoračeni normalni roki plačila (tudi za preko 100 dni). Do 30. julija 1991 bi morali področni lesni industriji Kočevja, in Ribnice plačati Gozdnemu gospodarstvu Kočevje 20.428.281 SLT za okoli 20.000 m³ hlodovine, prodane v prvem polletju tega leta, dejansko pa je bilo do tega roka plačano le 20% dolga.

M. L.-S.

• **Raziskave so pokazale, da že površna odkazila lesa zmanjša proizvodno sposobnost gozda za desetino. Odkazila zato ne moremo prepustiti lastniku. (Dr. Kotar)**

• **Javna gozdarska služba naj le svetuje, ne more pa odkazovati lesa. (Dr. Zagožen)**

gospodinjstvi kotiček

Pravila pogrinjanja mize

Še danes velja staro pravilo za pogrinjanje mize, da s preprostim belim prtom pogrnemo mizo za kosilo in v tem svečanem priložnosti, s pisanimi prti pa pogrinjamo mizo za zajtrk in serviranje kave. Čimbolj svečan je obed, toliko dragocenejša naj bo tkanina prta. Čeprav postavljamo vročo posodo praviloma na podstavek, je priporočljivo, da pod prt položimo plast klobučevine. Na mize z odporno površino pa lahko polagamo samo pravokotne prtiče — sete, ki so iz blaga ali drugega pralnega materiala. Velikost in barva teh prtičev se ravna po namenu, za katerega pripravljamo mizo. Prtiči za varovanje oblačil in brisanje rok se morajo po barvi in materialu ujemati s prtom. Znani so mnogi domiselni načini za zlaganje papirnatih in bombažnih prtičev.

Kako naj bo miza pravilno pogrnjena? Kadar pripravljamo mizo, moramo vedeti, za katero priložnost je namenjena. Pravilno pogrnjena miza mora biti vabljiva, saj takšna vzbuja tudi tek. Na njej ne sme manjkati primerno cvetje, ki ga razvrstimo v nizko posodo. Kako pripravimo praznično mizo? Dragocen porcelan, brušeno steklo in blesteči damast, cvetje in plapolajoči plameni sveč, vse to ustvarja sve-

čano vzdušje pri mizi. Na kaj moramo biti še pozorni? Miza mora stati tako, da je na vseh straneh dovolj prostora za sedenje in za udobno serviranje ter odnašanje posode. Vsak gost naj bi zavzel 60—70 cm prostora ob mizi. Prt iz belega damasta naj visi na vseh straneh 20—30 cm čez rob mize. Prtič položimo na krožnik ali na njegovo levo stran. Glede na namen svečane pogrinjka lahko sredino mize okrasimo s cvetjem, vendar pazimo, da vonj cvetja ni preveč izrazit. Na mizo namestimo dovolj košaric za kruh in posodic z začimbami, ne postavljamo pa vmes pepelnikov. Kadar serviramo tople jedi, pazimo, da so krožniki primerno ogreti. Kako razporedimo jedilni pribor? Na desno stran krožnika položimo desni nož za začetno jed, žlico za juho in navadni nož. Na levo stran položimo desertne in navadne vilice, nad krožnik pa desrtne pribor. Rezilo noža mora biti vedno obrnjeno proti krožniku in pribor, ki ga rabimo nazadnje, položimo najbližje krožniku. Kozarci na slavnostno pripravljeno mizo stoji na desni strani pred krožnikom. Za vsakega gosta postavimo po dva kozarca različne velikosti.

HELENA MRZLIKAR

Novoletni sejem v Šentjerneju

Vrsta prireditev in nastopov do konca leta

ŠENTJERNEJ — Turistično društvo Šentjerneju in zasebno podjetje Petel pripravljata v Šentjerneju novoletni teden oziroma sejem. Od srede, 18. decembra, do konca leta bo v Šentjerneju vrsta prireditev in nastopov. Včeraj in danes so v ljudski knjižnici pripravili uro pravljic. V glavnem bodo prireditev na šentjernejskem trgu, kjer bo stalo kakih 10 stojnic in ena od njih bo gostinska. Sejem bo vsak dan od 10. do 20. ure, program na trgu se bo začel popoldne, »zatišje« bo le 24. in 25. decembra, ko prireditev zaradi praznika ne bo.

V soboto bo nastopil ansambel Franca Veglja, v nedeljo bo prvič prišel dedek Mraz, v ponedeljek ob štirih popoldne bo v osnovni šoli lutkovna predstava, uro zatem se bo predstavila domača skupina Prva vaja, otroke pa bo razveseljeval čarovnik. V četrtek, 26. decembra, ob pol petih bo nastopil pevec Nace Junkar, ob petih bo v Mercatorjevemu salonu pohištva baletna predstava za otroke, prišel bo tudi dedek Mraz. Ob šestih zvečer se bodo predstavili učenci šentjernejske glasbene šole. V soboto, 28. decembra, bo spet prišel dedek Mraz, nastopil pa bo ansambel Objem. V nedeljo popoldne bo nastop šentjernejske pihalne godbe, popoldne bodo igrali domaći Rockerji. V ponedeljek bo otroke spet razveseljeval dedek Mraz, nastopil bosta Sandra in Nastja Dimnik, zadnji dan sejma, na Silvestrovo, pa bodo dopoldne nastopili mladi godbeniki, še zadnjič bo prišel dedek Mraz.

Med vsakim nastopom na trgu bo tudi nagradna igra, ves čas sejma pa bo predvajal program radio Šentjerneju.

»DOMOVINI« NA OTOČCU IN V AJDOVCU

OTOČEC — V soboto, 21. decembra, bo imel v dvorani doma kulture na Otočcu svoj prvi celovečerni koncert Komorni moški zbor Šentpeter. Zapel bo izbor domoljubnih pesmi z naslovom Domovini. Zbor bo z istim programom nastopil tudi v nedeljo, 29. decembra, ob 14. uri v dvorani kulturnega doma v Ajdovcu.

»Tako lepo mi ni bilo še nikjer«

Delavnica pod posebnimi pogoji je v Domu starejših občanov v Novem mestu dobila štiri sobe s šestimi posteljami in uredila varstvo za svoje varovance

NOVO MESTO — Problematiko odraslih duševno prizadetih oseb v Sloveniji rešujejo na različne načine. V Novem mestu že 10 let v okviru Centra za socialno delo deluje Delavnica pod posebnimi pogoji, ki daje delo in nudi dnevno varstvo dvajsetim varovancem. Temeljna naloga te ustanove je ohranjanje in razvoj celovite osebnosti duševno prizadetega človeka, organiziranje varstva, pridobivanje in ohranjanje socialnih in delovnih navad.

Pred mesecem dni, ob 10-letnici obstoja delavnice, pa se jim je uresničila še ena velika želja. V domu starejših občanov so dobili prostore, v katerih so za svoje varovance uredili tako imenovano domsko varstvo. Že pred tem so bili štirje njihovi varovanci v domu, vendar brez ustrezne strokovne obravnave in vodenja. Domsko varstvo je namenjeno izključno varovancem Delavnice pod posebnimi pogoji, ki zaradi izgube staršev ali neurjenih razmer ne morejo bivati v svoji družini.

»V podstrešnem delu Doma starejših občanov smo dobili štiri sobe s šestimi posteljami ter skupni prostor in čajno kuhinjo,« je povedala vodja Delavnice pod posebnimi pogoji Borja Eržen. Najprej so prostore sami počistili, prebelili in jih uredili za prijetno bivanje. Dopoldne so varovanci v delavnici, popoldneve in večere pa preživljajo v teh prostorih pod nadzorovano oziroma vodstvom strokovnih delavcev, ki jih tako in tako že poznajo iz delavnice. Vsak od štirih delavcev delavnice skrbi po en teden za to popoldansko in večerno domsko varstvo, in sicer od pol dveh popoldne do devetih zvečer. Sobote, nedelje in praznike pa varovanci preživljajo doma, če to ni možno, ostanejo v domu pod občasnim nadzorom domskih delavcev, ki skrbijo tudi za nočno dežurstvo. Poleg tega so oziroma bodo v domsko varstvo vključeni tudi prostovoljci.

»Poglaviti namen domskega varstva je ohranjanje in razvijanje pridob-

Ob pomoči sam laže vzdržiš

NOVO MESTO — Delovno in novoletno srečanje Društva za pomoč duševno prizadetim osebam Novo mesto je 14. decembra minilo v prijetnem vzdušju. Marjan Dvornik, predsednik občinske skupščine, je v slavnostnem nagovoru pohvalil vzpodbujevalce in uresničevalce zamisli o gradnji varstveno-delovnega centra. Tudi Tomaž Jereb, predstavnik republiške zveze, je z optimizmom podprl Novomeščane.

Vse kaže, da bo Novo mesto ob delavnici pod posebnimi pogoji v prihodnosti zares dogradilo objekt za delovno in stalno domsko varstvo duševno prizadetih oseb. Prav njihovo društvo je z raznimi akcijami začelo uresničevati plemenito zamisel. Z dobrotelnim koncertom družine Novinovič glasbenikov so letos zbrali prvih 130.000 tolarjev za pripravljala dela. O tem društvu pa je zadnje čase tudi sicer več slišati v javnosti. Imajo 245 članov iz vrst duševno prizadetih oseb, vendar je podpornega članstva precej več, največ po zaslugi zaposlenih v tovarni Krka. Tovarna zdravil je dolgoletna pokroviteljica Osnovne šole Dragotina Ketteja, kjer se prizadeti otroci šolajo, pomaga pa tudi društvu.

Letos so preko društva prvič organizirali seminar za prizadete otroke in njihove starše na Otočcu, v kratkem pa bodo tako nekajednevno obliko izobraževanja nadaljevali v Šmarjeških Toplicah. Večino sredstev za tovrstne seminarje prispeva zveza. V delovnem načrtu za leto 1992 je kot novost predvidena ustanovitev kluba za pomoč duševno prizadetim v Šentjerneju, kasneje pa bodo tako obliko dela vpeljali še v drugih večjih centrih. Društvo bo spomladi na okrogli mizi o družbenem varstvu duševno prizadetih v občini še posebej izpostavilo predšolsko obdobje, kjer je najbolj potreben mentalnohigienski oddelek ali dispanzer. Tega ustanovljajo v okviru zdravstvenega doma.

Prisrčno snidenje je potekalo ob programu otrok iz šole Dragotina Ketteja, gojencev delavnic pod posebnimi pogoji, medtem ko je zabavni del prispeval Martin Hrastovšek z elektronsko harmoniko. Prizadeti otroci, njihovi svojci in mnogi gostje, ki so s svojo navzočnostjo podprli humanost, so preželi lep dan.

Pionirjevo mesto z 200.000 ljudmi

GIP Pionir proslavilo 45 let dela — Uspešno uresničenih prek 5.700 projektov — Pravočasna usmeritev na tuja tržišča — Pričakujejo normalno delo

NOVO MESTO — Novomeški Pionir je bil ustanovljen leta 1946 za obnovo porušene domovine. Za tiste razmere je bil s 400 delavci razmeroma velik. Danes to novomeško podjetje daje kruh še 3.600 delavcem, kar je za dobro desetin manj kot v najboljših časih, zaradi dosti zgodnje preusmeritve na tuje trge pa ima v zdajšnjih za gradbeništvo še posebno težkih časih zaposlene praktično vse svoje kapacitete.

»V 45 letih je Pionir zgradil prek 5.700 najrazličnejših objektov, od industrijskih hal do šol, vrtcev, bolnic, samo stanovanj pa za mesto z okrog 200 tisoč prebivalci. Posebne reference si je Pionir ustvaril tudi v hotelski gradnji. Marmorno ploščico s Pionirjevim

imenom nosi več kot pol hotelov na poreški rivieri pa vrsta hotelov vzdolž vse jadranske obale in v tujini, zgrajenih večinoma med eno in drugo sezono. Zgradili smo tudi nekaj popolnih turističnih naselij. V tujini smo se prvič pojavili pred skoraj dvema desetletjema in

do danes uspešno zaključili niz projektov v Libiji, na Poljskem, v Sovjetski zvezi itd. Z vzponom Pionirja sta povezani imeni dveh ljudi: Ivana Hočevarja, ki je vodil Pionirja od leta 1956 do smrti v letu 1978, in Slavka Guština, ki ga je nadomestil in za katerega smo vsi mislili, da bomo to obletnico praznovali skupaj,« je na sobotni slavnostni seji delavskega sveta in strokovnega kolegija GIP Pionir, s katero so simbolično obeležili 45-letno delo GIP Pionirja Novo mesto, dejal Jože Peterlin, v soboto še v.d., zdaj pa že »pravi« generalni direktor podjetja.

Danes je tudi Pionir izpostavljen tegobam prehodnega obdobja. Na srečo jim delo na tujem ni tuje, tako da zdaj z njim skušajo nadoknaditi tudi pomanjkanje dela doma in izpad velikega dela donedavnega domačega trga. Trenutno imajo več gradbišč v Rusiji, na Poljskem in Madžarskem, dogovarjajo pa se še za nova dela na tujem. Tujina jim daje 30 odst. vsega zaslužka, v prihodnje pa naj bi ga celo okrog polovico. Le to daje možnosti, da bodo Pionirjeve kapacitete v vseh dejavnostih še naprej stoodstotno zasedene.

V Pionirju se ukvarjajo tudi z reorganizacijo, ki naj bi omogočila največjo možno učinkovitost. Poslovni sistem Pionir, poznan doma in v svetu, naj bi ohranili, organizirati pa ga nameravajo z močnim krovnim podjetjem in več družbami. Doslej sta bili ustanovljeni dve, Avto hiša in Pionir Tours, podobno naj bi se organizirale še druge Pionirjeve dejavnosti. Seveda pa si novomeški gradbinci želijo in pričakujejo od države normalne pogoje za konkurenčni nastop doma in v tujini.

Z. L.-D.

• Kdor se na tujo pomoč zanaša, v si tu vodo prenaša. (Slovenski pregovor)

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 21. decembra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: PC Mercator na Zagrebški
- Šentjerneju: Market Dolenjka
- Dolenjske Toplice: prodajalna Rog
- Žužemberk: Samopostrežba KZ
- Straža: Market Dolenjka
- Novo mesto: v nedeljo bo od 8. do 11. ure odprta prodajalna Pogacha na Glavnem trgu 22.

V soboto:

- MIRNA PEČ: Minimarket Kocka v Dolenji vasi: Trgovina in prodaja plina do 20. ure.

V nedeljo:

- MIRNA PEČ: Minimarket Kocka v Dolenji vasi: Trgovina in prodaja plina od 8. do 20. ure.

45 LET DELA — Sobotne proslavitve 45-letnice dela GIP Pionir Novo mesto se je udeležil tudi slovenski minister za industrijo in gradbeništvo Izidor Rejc. Čestitkam je dodal svoje prepričanje, da se ne boji za prihodnost Pionirja. (Foto: Z. L.-D.)

V DOMSKEM VARSTVU — Po desetih letih so najbolj potrebni varovanci novomeške Delavnice pod posebnimi pogoji dobili v Domu starejših občanov svoje prostore. Precejšen del prostega časa preživljajo skupaj v dnevnem prostoru. (Foto: A. B.)

Z DR. RUPLOM O MEDNARODNEM PRIZNANJU

NOVO MESTO — Jutri, 20. decembra, ob 18. uri bo v prostorih novomeške gimnazije Svobodna katedra o mednarodnem priznanju Slovenije, ki jo organizira Liberalno-demokratska stranka Novo mesto. O tej, brez dvoma še vedno zanimivi in aktualni temi se bodo obiskovalci lahko pogovarjali s slovenskim zunanjim ministrom, dr. Dimitrijem Ruplom.

DEMOKRATSKA STRANKA NOVO MESTO - Prejšnji četrti se je v prostorih Novolina sestala iniciativni odbor za ustanovitev Demokratske stranke občine Novo mesto. Ustanovni zbor Demokratske stranke Novo mesto bo danes, 19. decembra, ob 18.30 v sejni dvorani novomeške občine, po zboru, ob 19.30 pa bo v dvorani hotela Metropol javna tribuna o samostojni Sloveniji, katere gost bo minister Igor Bavčar, ki je tudi koordinator Demokratske stranke. Ta stranka hoče v občini Novo mesto postati močna sredinska stranka, ki naj bi združevala in zastopala interese najbolj prodornih in kompetentnih ljudi in skupin v občini. S politiko, ki je usmerjena v obračunavanje s preteklostjo, noče ta stranka imeti nobenega opravka, saj je njeno delovanje usmerjeno v prihodnost. Seveda si bo Demokratska stranka občine Novo mesto prizadevala, da bo soustvarjala in usmerjala občinsko politiko in sodelovala pri vodenju občine. To pa je odvisno od uresničevanja njenega programa in od ljudi, ki bodo na volitvah kandidirali kot njeni člani ali simpatizerji. V prvi vrsti pa, seveda, od volilcev. (Foto: A. B.)

GODBENIŠKO-PEVSKI KONCERT

NOVO MESTO — V soboto, 21. decembra, ob 19.30 bo v novomeškem Domu kulture glasbeni večer, na katerem bosta nastopila Novolovsovi pihalni orkester iz Straže pod vodstvom dirigenta Mira Sajeta in mešani mladinski pevski zbor iz Novega mesta pod vodstvom zborovodkinje Jožice Bradač.

ANGEL, VARUH MOJ NA OTOČCU

OTOČEC — To soboto, 21. decembra, kljub stotolarski vstopnici otoška motelska restavracija zagotovo ne bo prazna: v goste namreč prihaja Božidar Volfand-Wolf, avtor pesmi in kasete Angel, varuh moj, s katero si je prislužil laskavo priznanje pevca leta.

GLEDALIŠKA IGRALNICA

NOVO MESTO — Tukajšnja ZKO pripravlja za jutri, v petek, 20. decembra, ob 16. uri v Domu kulture prireditev z naslovom Gledališka igralnica. Otroška gledališka skupina iz Novega mesta bo uprizorila Puntarjevo igro Medved z vrtnico (v režiji Staše Vovk), otroška plesna skupina AINU pa se bo predstavila s plesnimi igrami (v koreografiji Marte Štemberger).

Ena gospa je rekla, da je slovenski minister za industrijo na sobotni slovenski v novomeškem Pionirju lepo in spodbudno govoril. Le to ji ni jasno, zakaj je kot krščanski demokrat opletal s pionirčkom z rdečo ruto okrog vratu.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 2. do 12. decembra so v naši bolnišnici rodile: Marica Ivanušič s Preloke — Tomaža, Jožica Ban iz Anovca — Jerneja, Nataša Kostelec iz Cegelnice — Matica, Marjanca Kafele iz Zagorice — Janjo, Brigita Borak iz Trebnjega — Lauro, Darja Štravs s Sel pri Semicu — Miha, Ana Vide iz Dol. Stare vasi — MATEJA, Mojca Fink iz Otočca — Barbaro, Margareta Vardijan iz Velike Lahinje — Neja, Anica Debevc z Dol. Kamenc — Petra, Marija Klobučar iz Velikega Orehka — Mirjam, Sonja Pečaver iz Nestopljive vasi — Davida in Hajdi, Mira Butorajc iz Karlovca — Svena, Pavla Hočevar s Telč — Roberta, Ivanka Pungercar z Gruče — Marijo, Milena Medved iz Sodevcev — Denisa, Edita Jaketič iz Vinice — Sebastjana, Marjeta Vodopivec z Dob pri Kostanjevici — Maksa, Mateja Hočevar z Bučke — Lidijo, Milena Jarc iz Velikega Lipovca — Barbaro, Franciška Boršnar iz Tržišča — Mojco, Vanja Kosec z Lokve pri Črnomlju — Katjo, Alenka Pevc iz Jelš — Marušo, Jožefa Lavrič z Orlake — deklko, Jožica Erpe iz Birčne vasi — deklko, Melita Kolenc iz Kržiža — dečka, Marija Majcunič iz Polja — deklko, Polona Bahor iz Doblič — deklko, Jožica Vide s Potov Vrha — deklko.

IZ NOVEGA MESTA: Mojca Kežel iz Valantičeve 6 — Sabino, Maja Plantan z Drške 46 — Matica, Nevenka Tintor iz Segove 18 — Blaža, Mojca Golob iz Lamutove 3 — Tadeja, Danica Starha z Broda 47/a — Nežo, Vesna Koželj z Ljubljanske ceste 20 — Majo, Petra Božič iz Ulice Ivana Roba 17 — Jeleno, Vesna Tomšič iz Detelove ulice 1 — Roka Čestitalo!

ZA MALCE VEČ KOT DVAJSETMINUTNO čiščenje peč centralne kurjave zračna metliki dimnikar roci in piši 3.500 tolarjev. To se je zgodilo v Osnovni šoli Podzemelj, kjer ima učitelj z dvajsetletno delovno dobo 15.000 tolarjev plače. Ni treba biti pretirano nadarjen matematik za ugotovitev, da zasluži dimnikar učiteljevo plačo z manj kot petkratnim čiščenjem, ali v eni uri in štiridesetih minutah.

KUPCI DRUŽBENIH STANOVANJ V METLIŠKI OBČINI blejajo od začudenja, ko dobijo ob podpisu kupoprodajne pogodbe nakaznico za približno 5.200 tolarjev, ki jih je treba plačati za pravniskne usluge. Menda gre le za polovično plačilo, kajti drugo polovico naj bi poravnala občinska skupščina, ki je pravnikom dovolila opravljati usluge, da si njeni uslužbenci ne bi belili glav z zamotano stanovanjsko zakonodajo. Pogodba velja tako nekaj manj kot enajst tisočakov, čeprav se nihče od številnih nezadovoljnih ne vidi del dokumenta, ki bi dokazoval, da je občina res poravnala polovico pravniskih uslug.

ZA NEDAVNI PREGLED KOSA OROŽJA so morali lastniki odšteti 250 tolarjev, kar niso mačje solze, če človek ve, da traja vse skupaj le nekaj minut. Da je orožja v metliški občini kar precej, verjetno ni treba posebej poudarjati, pa tudi tega ne, da se je nabralo kar precej denarja. Nekaj se ga je steklo v občinsko blagajno, nekaj pa na žiro račun orožarja, ki je opravljal delo. Ljudje šepetajo o masnem zaslužku, vendar je treba računati z nevoščljivostjo in napihovanjem dejstev.

Črnomaljski drobir

PREVLADA METLIČANOV? — Na Črnomaljskem izvršnem svetu je bilo slišati dilemo o tem, ali bodo delegati občinske skupščine sprejeli odlok o začasnem financiranju občinskih proračunskih potreb za prvo četrtino prihodnjega leta ali ne. Če ga ne bi, bi to pomenilo, da črnomaljske občine tako rekoč ne bo več, ker ne bo imela s čim preživeti. Ko so v Metliki zvedeli za črnomaljski strah, so, vedno pripravljeno pomagati, tudi tokrat prispevali svoj noset: bo pa Bela krajina zopet Metliška marka, kot je bila pred stoletji. Zakaj pa se ne bi zgodovina, ki se tako rada ponavlja, ponovila tudi tokrat?

PRIREditVE — V Črnomlju vedo, da brez kulturnih prireditiv v njihovem mestu, še zlasti pa v kulturnem domu, tudi v prihodnje ne bo šlo. S čim bodo plačali gostovanja različnih gledališč, pa ne ve nihče, saj naj bi bila kljub podražitvam in inflaciji vsota denarja za te namene v prihodnjem letu enaka letošnjemu. Ena od rešitev, ki so jo stuhali v občinski stavbi je, naj bi v prihodnje v kulturnem domu gostovali le z monodramami in nič več z dramami, kar bi precej zmanjšalo stroške.

SREČELOV — Nesporno je, da se približujejo volitve, saj se k črnomaljskim volivcem zateka vse več strankarskih vejavnikov iz bele Ljubljane. Črnomaljske podružnice strank pa pridno organizirajo različne javne razprave, tribune, okrogle mize in kar je še podobnega. Ker pa ni dovolj, da besede visokih gostov zvedo le tisti, ki te tribune obiščejo, ampak s pomočjo medijev tudi širši svet, je organizatorjem veliko do tega, da je prisotnih čim več novinarjev. Odkar so iz Črnomaljskega drobirja zvedeli za razočarane kršćanske demokrate in še bolj razočarane Gorenjce, ki je zmanjšan dohodek, čeprav ni kupil srečke 3x3, tudi drugi strankarski funkcionarji povezujejo srečo z novinarji s 3x3. Menda se je prodaja srečk močno povečala.

Trebanjske iveri

ODPOR — Nekaj stanovančev blokov v ulici Cankarjeve brigade, kjer so začele težko obvladljivi pohod faraonske mravlje, nasprotuje in se upira dezinfekciji stanovanj. Tega si večina stanovančev ne more razumno razložiti, še manj pa sprejeti, kajti strokovnjaki so jasno povedali, da se uspeha zoper faraonke ni nadejati, če bodo pri akciji polovičarski. Na koncu in ne nazadnje pa bo stroške vseh šestih dezinfekcij plačala občina. Zatorej je nasprotovanje peščice gospodinjstev še manj razumljivo. Če preprečevanje, da bi postala dezinfekcija prostovoljna, ne bo zaleglo, bodo na občini skušali opraviti to dejanje »v družbenem interesu.«

MLATEV — Dolenjski list se je spet izkazal kot pluralističen in demokratičen časopis. Potem ko je odbornik Marijan Dolenshek na zaradi nesklepnosti ponovljeni seji občinskega družbenopolitičnega zbora zmanj preprečeval svoje kolege, da bi jih seznanil, kaj je napisal kot odgovor na prispevek Dolenskega lista »Mlati so prazno slamo«, je DL v prejšnji številki objavil njegovo pismo. Naj se sliši še druga stran oz. resnica!

VRH — Odkar so pred dvema tednoma položili v krajevni skupnosti Tržišče še kilometer asfalta od Pavle vasi do Vrha nad Mokronogom in sta zdaj z asfaltno preprogo povezani sevniška in trebanjska občina tudi po obronkih teh vinorodnih gorah, so še bolj živa razmišljanja, da bi Vrh v sodobnejši preobleki vrnili nekdanje ime Sv. Vrha. Tako ta kraj, navkljub dolgem desetletjem od novodobne socrealistične prekrstitve, še vedno imenujejo domačini z obeh strani meje, na trebanjskem in sevniškem koncu.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

NOVOLETNI DIRENDAJ

ČRNOMELJ — Tukajšnja Zveza prijateljev mladine in Zavod za izobraževanje in kulturo vabita otroke in odrasle na novoletni direndaj, ki bo od 20. do 31. decembra od 16. do 20. ure v črnomaljskem kulturnem domu in pred njim. Pripravili so praznične stojnice, lutkovne predstave, filme, risanke, koncerte, na obisk bo prišel tudi čarovnik. Novost letošnjega novoletnega direndaja bo silvestrovanje, ki bo od 23. ure naprej pred kulturnim domom in v njem. Vabljeni na voščilo novega leta na novoletnem direndaju!

NOVO LETO SE BO PRIČELO S PODRAŽITVAMI

ČRNOMELJ — Na osnovi novembra poslovanja, oca poslovanja v decembru ter pričakovane 20-odst. inflacije so na tukajšnji Komunalni določili višje cene vseh svojih storitev za prvo trimesečje prihodnjega leta. Cene bodo višje od 10 odst. (kanalščina za gospodinjstva) do 21 odst. (voda in odvoz smeti za vse porabnike razen gospodinjstev). Zaradi višjih cen premoga, ki veljajo od 1. decembra, pa bo po novem letu za tiste, ki jih ogrevajo iz kotlovnice, ogrevanje dražje za 14 odst.

ZA MRLIŠKO VEŽICO SEČI TUDI V LASTNE ŽEPE

ČRNOMELJ — Mrliška vežica na črnomaljskem mestnem pokopališču v Vojni vasi je sedaj zgrajena do tretje gradbene faze, naložba pa je veljala dobre 3 milijone tolarjev. Denar je doslej pritekalo iz tistega dela občinskega samoprispevka, ki je namenjen mestnim krajevnim skupnostim. Ker je za dograditev po predračunu potrebnih še 12 milijonov tolarjev, meščane zanima, ali bodo morali še nekaj let dati denar samo za vežico. Kot so zvedeli od odgovornih občinskih mož, je mrliška vežica pač problem kraja. In ker družbenega denarja ni, ga bodo morali ljudje zbrati sami. Toda samo denar iz krajevnega samoprispevka zagotovo ne bo dovolj, zato bodo morali ljudje seči tudi v lastne žepce, če hočejo imeti vežico. Tako delajo tudi v drugih, manjših krajih, so dobili v pojasnilo.

• *Nihče ni popoln. Sreča pomeni poznati svoje meje in jih imeti rad.* (Rolland)

DEDEK MRAZ V TREBNJEM

V športnem centru VITA v Trebnjem bo otroke obiskal dedek Mraz v nedeljo, 29., in v ponedeljek, 30. decembra, ob 18. uri. V okviru prazničnih dni bo v petek, 27., in v soboto, 28. decembra, teniški turnir za posameznike, v soboto in nedeljo pa za dvojice, določene z žrebom. Ob prazničnih stojnicah se bo vse dni dogajalo še marsikaj zanimivega, prireditve pa se bo zaključila na silvestrovo popoldne, ko si bomo lahko voščil srečo 92. Pokrovitelj prireditve je Zavarovalnica Tilja, d.d., Novo mesto.

Bo še bitka

METLIKA — Ko so pred 12 leti v Metliki ustanovili prvo avtoprevozniško obrtno zadrugo v Sloveniji, so dobro vedeli, da je metliška občina za njih premajhno tržišče. Zato so precej pozornosti namenili komercialni in tudi odprli poslovne enote v Novem mestu, Ljubljani, Krškem in na Čatezu. Čeprav so pred osmimi leti opustili srbsko tržišče, pred petimi leti pa se skoraj popolnoma preusmerili na slovenski trg, sedaj, ko so mnogi izgubili delo v drugih jugoslovanskih republikah, to posredno občutijo tudi v metliški obrtni zadrugi.

To pa po mnenju direktorja Otmarja Šturma ni edini vzrok, da so morali v zadrugi vsakega četrtega delavca poslati na polletno čakanje. »Ko so sprejeli zakon o podjetništvu, so obrtne zadruge, ki so bile sicer slab nadomestek zasebniku, da je lahko konkuriral družbenemu sektorju, izgubile svoj pomen. Tako je veliko naših članov postalo podjetnikov, pa tudi precej komercialistov je šlo na svoje ter v svoje vode potegnili tudi naše stranke. Čeprav je podjetništvo očitno boljše »orodje«, kot so zadruge, pa menim, da je to le modna muha, ki se bo vrnila nazaj kot bumerang. Sicer pa bodo za majhne obrtne zadruge gotovo še vedno zanimive,« je prepričan Šturm.

Čeprav sedaj čakajo na zakon o zadrugah, pa v metliški obrtni zadrugi dobro vedo, da je njihova prihodnost le v tem, da bodo konkurenčni na trgu, kjer bo še huda bitka. Zato tudi iščejo strokovnjake, ki bodo takšno bitko zmogli. Šturm je prepričan, da bodo delo morali najti doma, v Sloveniji. »Tisti, ki misli, da bo lahko že čez nekaj mesecev začel delati v porušeni Hrvaški, se močno moti. Dolgoročno je res moč računati tudi na trg okraj Kolpe, kratkoročno pa nikakor ne,« meni Šturm.

M.B.-J.

Tudi uspešni že tonejo v težave

Zaradi izgube jugoslovanskega trga ter manjše prodaje v Sloveniji se je precej zmanjšala proizvodnja — Nov program kopalniške opreme

METLIKA — Podjetje Kolpa je veljalo za eno uspešnejših, sedaj pa priznava, da se jim obetajo slabši in težji časi. Precej jih je namreč prizadela izguba trgov v drugih republikah bivše Jugoslavije, kamor so prodali 45 odst. izdelkov, namenjenih na domači trg. Upajo pa, da bodo po končani vojni na Hrvaškem del tega trga pridobili nazaj, toliko bolj, ker je tudi sedaj povpraševanje po njihovih izdelkih z južnih trgov precejšnje, a sta onemogočena tako prevoz kot plačevanje.

ČRNOMELJ — Slovenska vojska se je potem, ko je že sporočila, da jo vojašnica v središču Črnomlja ne zanima, odločila, da bi zase le obdržala bivšo ambulanto in skladišča, torej skoraj 3.800 kv. metrov pokritih poslovnih prostorov, ter pripadajoče funkcionalne prostore, tudi igrišča. Kot smo že poročali, so delegati občinske skupščine tej vojaški odločitvi ostro nasprotovali ter soglašali, da sta še naprej lahko namenjeni za vojaške namene skladišči na Otovcu in pri Vražjem Kamnu, nikakor

• *Za največjo stavbo v bivši vojašnici pri podjetnikih ni bilo posebnega zanimanja, v Črnomlju pa je že slišati predloge, naj bi bila v njej šola. Seveda bi o ustreznosti za ta namen morali presoditi strokovnjaki.*

pa ne stavbe v središču mesta ter nekaj 10 ha veliko zemljišče pri Gribljah. Zato je tudi komisija, ki jo je po sklepu občinske skupščine imenoval izvršni svet, nadaljevala svoje delo pri zbiranju ponudb tistih, ki bi želeli imeti v bivši vojašnici poslovne prostore.

Na razpis se je prijavilo kar 44 interesentov, ki bi potrebovali 23.000 kv. me-

NASVETI ZA ZDOMCE

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini ob letošnjih božično-novoletnih praznikih ne pripravljajo posebnih srečanj z zdomci, pač pa so se v občinski upravi odločili, da bodo imeli stalna dežurstva v upravni stavbi vse praznične dni, tudi 25. in 26. decembra.

Šolarji prisiljeni zapuščati šole?

Zaradi padca življenjske ravni vse več prošenj za štipendije — Ker je cenzus manj ugoden, pozitivno rešenih le pol vlog — Kakšen katastrski dohodek

ČRNOMELJ — Zaradi manjšega kadrovskega štipendiranja, padca življenjske ravni številnih družin, prekinitve pogodb za kadrovske štipendije se je število prosilcev za republiške štipendije v črnomaljski občini zelo povečalo. Za letošnje šolsko leto je zaprosilo za republiške štipendije ali različno kadrovske štipendije (slednjih po novem pravilniku sicer ni več) 720 prosilcev, od tega 334 novih.

Do konca novembra je bilo ugodno rešenih 51 odst. vlog ter odobrenih 366 štipendij, od tega 309 republiških (od tega je bilo med prejemniki 33 študentov), 33 dopolnilnih (7 študentov) in 24 Zoisovih štipendij za nadarjene, ki jih podeljujejo po posebnih strokovnih navodilih. Največ vlog pa je bilo zavrnjenih zaradi presejanja cenzusa, ponavljajna letnika, nepopolne dokumentacije ali pridobitve kadrovske štipendije.

KONCERT V TREBNJEM

TREBNJE — Učenci trebanjske glasbene šole se bodo od letošnjega leta poslovlili s koncertom. Koncert bo danes, v četrtek, 19. decembra, ob 19. uri v trebanjski stari osnovni šoli.

Zoper odločbe se je pritožilo 138 prosilcev, a so jih 95 posredovali ministrstvu za delo Republike Slovenije, ker je pritožb ni bilo razvidno, da je materialno stanje v družini drugačno, kot je moč razbrati iz dokazil. Vendar v Črnomlju opozarjajo, da je cenzus, kakršen velja sedaj, torej 80 odst. zjamčenega osebnega dohodka, ostrejši od doslej veljavnega cenzusa, ki je znašal 55 odst. povprečnega OD v RS za preteklo leto. Zato je bilo ob štipendijo precej srečnejšolcev in študentov, ki bi jim po prej veljavnih pravilih štipendija pripadala. Še posebej so prizadeti pro-

silci, ki se šolajo izven kraja stalnega bivališča, kjer so stroški vzdrževanja precej večji, kot če stanujejo doma ali se vozijo, cenzus pa je po zakonu za vse enak. Zato so na občinskem izvršnem svetu tudi predlagali spremembe pri štipendiranju, in sicer da ostane cenzus za tiste, ki se šolajo v kraju bivanja, enak, za tiste, ki se vozijo, se dvigne za 15 odst., za tiste, ki živijo v internatu, pa za 30 odst. Glede na številne kritike štipendiranja otrok obrtnikov, naj bi pri slednjih upoštevali dohodek, ki ga ugotovi davčni inšpektor, in ne tistega, ki ga prijavi obrtnik sam. Opozorili pa so tudi, da katastrski dohodek, ki ga obraču-

navajo sedaj, ko ga povečajo za več kot 200-krat, presega donosnost kmetij, zlasti belokranjskih.

Ne želijo biti z vojsko

Veliko zanimanje podjetnikov za prostore v bivši vojašnici, toda ne skupaj s TO — Tudi šola?

Manjša pa je tudi prodaja na slovenskem trgu, zato v Kolpi poskušajo povečati izvoz, kar pa ne bo možno čez noč, prav tako pa s prodajo na tuje trge ne bo mogoče nadoknaditi vsega slovenskega in jugoslovanskega trga. Sedaj prodajo v Zahodno Evropo, nekaj pa tudi v Avstralijo in Novo Zelandijo, 30 odst. proizvodnje. Priznavajo pa, da so ta izvoz obdržali s težavo, a ne zato, ker bi bila vprašljiva kvaliteta ali dizajn njihovih izdelkov, saj so zanje dobili tudi mednarodna priznanja. Le politične razmere v bivši Jugoslaviji ter strah pred nabavami, za katere ni jamstva, povzročajo pri tujih kupcih precej dvomov. V Kolpi so sicer prepričani, da se bodo po priznanju Slovenije pričeli denarni in finančni tokovi s tujino umir-

naredili natančen posnetek bivših vojaških stavb. Vendar bo ta posnetek, ki bo osnova za izdelavo programa za uporabo nekdanje vojašnice v vsebinskem, tehničnem in ekonomskem pogledu, končan šele v tleh do štirih tednih, veljal pa naj bi 180 do 200 tisočakov. Nekateri podjetniki pa bi potrebovali prostore takoj.

Ker bo potrebno v vojaške objekte vložiti precej denarja, da bodo lahko služili novim namenom, so zainteresirani predlagali, naj bi bila najemna pogodba sklenjena najmanj za 10 let, če pa bo kdaj prišlo do odprodaje, naj bi imeli najemniki prednost pri nakupu. Sicer pa naj bi pri dogovarjanju za najem veljala enaka pravila kot pri dodeljevanju razvojnega denarja.

M.B.-J.

jati, da pa bo prihajajoče leto kljub temu še izredno težko.

Zaradi manjše prodaje so morali v Kolpi zmanjšati proizvodnjo, nekaj delavcev pa je zato začasnno na čakanju. Če se bodo težave nadaljevale, bodo morali pač priznati, da so to trajni presežki delovne sile. Toda v Kolpi ne držijo rok križem, pač pa si prizadevajo, da do tega ne bi prišlo. Medtem ko v Kolpa-Keru v Radatovičih, kjer izdelujejo kuhinjska pomivalna korita, še ni-

• *V prodajnem salonu metliške Kolpe imajo vedno na zalogi vse njihove izdelke, nudijo pa tudi izdelke drugih proizvajalcev, kot so keramika, armature in ostala drobna kopalniška galanterija. Po zelo ugodnih cenah imajo v prodaji opuščene in izvorne programe. Predvsem pa je ugoden nakup izdelkov z manjšimi napakami. Vse te ugodnosti pritegnejo številne kupce celo iz oddaljenih krajev.*

majo posebnih težav, ker delajo pretežno za tuji trg, pa jih bolj občutijo v Kolpa-Sanu, ki je bil s kopalniško opremo usmerjen pretežno na domače tržišče. Zato se poskušajo rešiti tudi z novim programom pohištva za kopalnice, ki so ga dali na trg pred dvema mesecema. Z njim so se predstavili na nedavnem sejmu pohištva v Ljubljani ter poželi laskava priznanja obiskovalcev in morebitnih kupcev. Žal pa tudi v Kolpi ne morejo mimo spoznanja, da so domači kupci preplitkega žepa za nakup trajnejših potrošniških dobrin.

M. BEZEK-JAKŠE

Manj prebivalcev

Naloga o demografsko ogroženih KS Trebelno in Sentrupert

TREBNJE — Med demografsko ogrožena območja v Sloveniji spadajo tudi krajevne skupnosti Dobrič, Knežja vas, Sela Šumberk, Svetinje, Sentrupert in Trebelno. Branka Kržič, Marko Koščak in Vida Šušterčič so izdelali nalogo Razvojni program demografsko ogroženih območij krajevnih skupnosti Sentrupert in Trebelno. Ta dokument je pomemben zato, ker bodo poslej deležna družbene pomoči in spodbud le tista območja, ki bodo imela ustrezne razvojne programe.

Avtorji razvojnega projekta skušajo s celostnim pristopom k razreševanju problematike preseči nedorečenosti in pomanjkljivosti dosedanje prakse. Te so se odražale v pretežno sektorskem pristopu in nepovezanosti globalnega in posameznega. Pomembno je tudi spoznanje, da je na tem območju še zmeraj veliko neizkoriščenih potencialov in možnosti, ki potrebujejo le začetno spodbudo za nadaljnji lastni razvoj.

Zanimivi in hkrati skrb vzbujajoči so podatki, da je v zadnjih desetih letih prebivalstvo v desetih krajevnih skupnostih trebanjske občine upadlo, v dveh je opazna stagnacija in samo v štirih krajevnih skupnostih (največ v KS Trebnje in KS Mirna) je prebivalstvo naraslo.

P. P.

Podarili so jim tudi mini avtobus

Delavnice pod posebnimi pogoji na Mirni imajo ta čas 16 varovancev — Dosti posluha in pomoči na vseh koncih — Tudi kooperacijsko delo?

MIRNA — Čeprav bodo Delavnice pod posebnimi pogoji na Mirni uradno odprli danes opoldne, 19. decembra, je treba povedati, da ta enota mirenske osnovne šole pod vodstvom defektologinje Trude Medved uspešno deluje že tri mesece. Delavnice so predvsem plod njenih vztrajnih prizadevanj, tudi v okviru Društva za pomoč duševno prizadetim v občini Trebnje, kjer je pet let deloval dvakrat tedensko klub, ki pa ni mogel nadomestiti tistega, kar lahko dobijo in družno ustvarjajo varovanci pod streho delavnice.

Medvedova je lani in letos organizirala dobrodelni koncert, na prireditvah so zastopali nastopili številni estradni umetniki, z izkupičkom dveh koncertov pa se je nabralo dovolj denarja za nakup najnujnejše opreme za dokaj velike prostore delavnic v stari mirenski osnovni šoli. Šestnajst varovancev, zmerno in lažje duševno prizadetih, v starosti od 18 do 54 let, se zelo dobro počuti v družbi sebi enakih. Zelo radi prihajajo najbolj oddaljeni varovanci iz Dobriča, a tudi tisti iz bližnjih krajev, s Trebelnega, iz Mokronoga itd. Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije je pozorno spremljala prizadevnost trebanjskega društva, ki ima

službo za pomoč duševno prizadetim prek šolarjev. Prodornost Medvedove je imela tolikšen odmev v Ljubljani, da je zveza podarila mirenskim delavnicam nov mini avtobus s 16 sedeži.

»Veliko je pomagal delavnicam tudi Brane Veselič, moram pa povedati še to, da ima zdajšnje vodstvo na občini v Trebnjem veliko posluha za delavnice, česar pa ne bi mogla reči za prejšnjo. Tudi ravnatelj mirenske osnovne šole Peter Podobnik ima dosti razumevanja. Moram se zahvaliti za pomoč sevniški Jutranci, ki nam je dala tekstilne odpadke, gumbe in sukanec, ter Tovarni opreme Mirna za ostanke vatelina. V naših delavnicah smo naredili že veliko tapiserij, igrač in pletenin, ki jih prodajamo v treh trgovinah in tudi na stojnici na novoletnem sejmu v Novem mestu. Naša velika želja je, da bi dobili kakšno kooperacijsko delo. Nekaj nam je že obljubilo podjetje Barlog,« pripoveduje Truda Medved.

P. PERC

Truda Medved

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

TREBNJE — Kršćanski demokratski priredijo v soboto, 21. decembra, ob 19. uri v župnijski cerkvi v Trebnjem koncert božičnih pesmi. Sodelovali bodo Zbor Friderik Baraga iz Trebnja, pevka Tatjana Gros in organist Stanko Cvelbar. Vabljeni! Ob tej priložnosti želimo našim članom in somišljenikom vsele božične praznike in srečno novo leto.

Predsednik OO SKD Trebnje: FRANCI SMOLIC

VENDARLE TURISTI — Eden od delegatov skupščine kljub sicer klavirni sezoni le zabeležil znaten porast turistov. Opazil jih je v romskem naselju v bližini Rake in predvideval, da je ta povečani turistični promet pripisati osterjšim naselstvenim ukrepom v novomeški občini. Predlagal je tudi, naj bi tem nepričakovanim turistom zaračunavali vsaj turistični davek, če že ni nihče pripravljen ukrepati, ni pa povedal, ali naj bi plačevali ta davek »turisti« sami ali pa bi ga zaračunavali kar novomeški občini.

POCENI OZIMNICA — Iznajdljivi delegati so v osnutku odloka o javnem redu in miru v občini Krško hitro našli najcenejši način za preživetje. To je pobiranje poljščin in vrtnin, obriranje in pobiranje sadja in jagodičevja, trganje grozdja ali paša živine na tujem zemljišču brez dovoljenja lastnika, kar je kazensko sankcionirano z 2 do 5 tisoč tolarji. Pa povejte način, kako, čeprav s kaznijo, ceneje do ozimnice!

SAMO DA JE ŠKRIC — Naš novinar, ki se je udeležil protesta proti deponiji v Smedniku pri Raki, na prihodnjih volitvah zagotovo ne bo kandidiral za občinskega funkcionarja. Ko je prišel na kraj dogajanja, so ga razburjeni domačini najprej zamenjali za občinskega škrica in, verjemite nam, ni mu bilo lahko.

Novo v Brežicah

ŠE TURISTIČNA TAKSA — Medtem ko bi v Krškem radi pobirali turistično takso tudi od Romov, pa imajo Brežičani občutek, da jih nekdo iz njihovih lastnih vrst za turistično takso že vrsto let poštono ocigani. Zato so začeli razmišljati, komu naj bi prazaprav šla ta taksa, tistemu, ki jo pobira, ali tistemu, ki naj bi skrbel za razvoj turizma v občini.

NI ZANIMANJA — Za poučno ekskurzijo, ki jo je brežiški izvršni svet prejšnji teden organiziral v Avstrijo, kjer naj bi se vsi, ki imajo opraviti z okoljem, seznanili z organizacijo komunalne čistote in z varstvom okolja, je bilo najmanj zanimanja prav med tistimi, ki bi tako znanje najbolj potrebovali. Verjetno je tudi v Brežicah tako kot v Krškem, kjer je neki delegat, kjer so isti dan, ko so se Brežičani sprehajali po Avstriji, v skupščini predvajali videofilm o avstrijskem zbiranju odpadkov, vzkliknil: »Saj že vemo, kako, samo delamo ne tako!«

TELEFONSKE SEJE — Zlobneži predlagajo, naj predsednik brežiškega izvršnega sveta še enkrat modernizira sestankovanje in sklicuje telefonske seje, saj ima tako ali tako ves čas slušalko na ušesih.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 7. do 14. decembra so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Špiler iz Črešnjic — Nino, Sandra Zaja iz Samobora — Filipa, Elena Škoflec-Strezovska iz Krškega — Filipa, Nataša Fabjančič iz Krškega — Davida, Živana Tušak iz Dol. Pirošice — Danijela, Irena Bratuša iz Ponikev — Nikolaja, Marija Rožman iz Gaberja — dečka, Sedija Jusič iz Krškega — dečka, Bojana Gregl-Martini iz Bizeljskega — Nino, Ines Đukič iz Zagreba — dečka, Tanja Molan iz Brežic — dekljico, Jožica Smukovič iz Brežic — dečka. Čestitamo!

Ne bo občina dedovala ničesar?

Dom armade bi občini najbolj ustrezal — Republika gluha za vse pobude — Bodo občini ostali le številni nezaposleni in problemi z novonastalo mejo?

BREŽICE — V brežiški občini je za armado ostalo več izpraznjenih vojaških objektov, med njimi je gotovo najpomembnejše letališče v Cerkljah. Zato ni čudno, da so razmišljanja o tem, kaj se bo s temi objekti v prihodnje dogajalo, vse glasnejša, zlasti ker postaja očitno, da za taka razmišljanja republiško ministristvo za obrambo ne kaže dosti razumevanja.

»Že takoj na začetku smo v izvršnem svetu ustvarili aktiven odnos do bodoče uporabe objektov, seveda z vsem spoštovanjem določil ustavnega zakona, ki je opredeljeval, da je po odhodu jugoslovanske armade lastnik teh objektov republika Slovenija, skrbništvo nad njimi pa izvaja ministristvo za obrambo. Razumeli smo tudi, da bo večina teh objektov namenjena potrebam obrambe in zaščite, smo pa hkrati izrazili tudi naše pobude. S prenehanjem dejavnosti v teh objektih, predvsem v remontnem zavodu in Cerkljah, smo izgubili okoli 900 delovnih mest, kar je občino s približno 7 tisoč zaposlenimi hud udarec,« pravi sekretar sekretariata za ljudsko obrambo v občini Brežice Stane Zlobko. »Že v začetku razgovorov smo povedali, da želimo aktivno sodelovati pri oživljanju teh objektov, v katerih bi našel ponovno zaposlitev vsaj del teh ljudi. Prav zaradi očuvanja objektov in naprav smo v izvršnem svetu skrbeli, da so zaposleni vztrajali skoraj do konca. Že takrat smo skupaj z republiškimi organi razmišljali, da bi pozneje v Breganskem selu stekla neke vrste proizvodnja v vojaške namene,«

parku blizu Gradu, stojita dva med sabo povezana vojaška objekta, bivši Dom armade in Dom letalcev. »Ministristvo nas je obvestilo, da izvršni svet lahko predlaga uporabo določenih objektov tudi za svoje namene, zato smo predvideli, da bi Dom armade uporabili za delo občinske skupščine, ki dejansko nima ustreznih prostorov, za radio Posavje studio Brežice, za delo strank, ki sedaj gostujejo v domu učencev, za knjižnico, v njem pa bi bil lahko tudi del športnorekreativne dejavnosti, saj je v sklopu doma tudi športna dvorana. Občina bi rabila tudi prostore za sodnika za prekrške, saj se je v uvedbo meje njegovo delo zelo povečalo, pogoj dela pa so nemogoči.« Tako razprada načrte izvršnega sveta Stane Zlobko.

Stane Zlobko

Vendar so očitno želje brežiških občinarjev eno, načrti republiških organov za obrambo pa drugo.

»Rečeno je bilo, da bodo te naše pobude registrirali in da bo prišla pred dokončno odločitvijo z ministrstva komisija, ki bo preverila možnosti, žal pa do sestanka ni prišlo, zato smo na zadnji skupščini sklenili, da pozovemo predsedstvo, naj organizira sestanek, kjer bi skupaj z izvršnim svetom republike in pa predsedstvom občine in izvršnega sveta sedli skupaj in še enkrat poskusili poiskati rešitev. Bili smo mnenja, da bi se za en sam interes do teh objektov, ki ga ima občina, vendarle morala najti rešitev. Rešitev vidimo v povezavi z drugim problemom, ki ga predstavlja večje število miličnikov, poslanih sem iz drugih krajev za nadzor meje. Začasno smo zanje našli prostor v domu učencev, medtem ko je v prostorih v bližini postaje milice nastanjen 25. območni štab. Naš predlog je, da se štab preseli na letališče v Cerklje.

Na pobude iz Brežike občine, zlasti glede Doma armade, do sedaj z republike ni bilo pravega odgovora, kar morda pomeni zastopavanje, morda pa tudi to, da ima republika z njim čisto svoje namene, kar daje slutiti tudi to, da so v teku že določena obnovitvena dela na ruščin 25. območnega štaba. Ali naj bi ta zasedal Dom armade za stalno ali zgolj začasno bi brežičani radi slišali od dovolj kompetentne osebe, pa tudi to, kaj je narobe z njihovim predlogom,

T. JAKŠE

SREČANJE BREŽIŠKIH OBRTNIKOV

ČATEŠKE TOPLICE — V soboto, 14. decembra, so se zbrali v Čateških Toplicah brežiški obrtniki na tradicionalnem srečanju. Okoli 150 obrtnikov je pozdravil predsednik združenja Franc Bratanič. Poudaril je, da obrtnikom ne gre dosti bolje kot v prejšnji ureditvi, pri tem pa ne smemo pozabiti tudi na vojno, ki jih je še dodatno prizadela. Srečanja se je udeležil tudi župan brežiške občine. Predsednik izvršnega sveta Ciril Kolešnik pa je obrtnikom zaželel uspešno novo leto 1992. Obrtnikom so ob tej priložnosti podelili priznanja, za 10 in 20 let vodenja obrti.

B. H.

JUTRI »MALI SRČEK«

BREŽICE — Za otroški festival Mali srček, ki ga v dvorani Prosvetnega doma v Brežicah jutri, 20. decembra, ob 17. uri organizira Radio Posavje, Studio Brežice, vlada veliko zanimanje, saj se je na avdicijo prijavi kar 105 mladih kandidatov iz vsega Posavja. Na festivalu bo izvedenih 16 skladb, nastopajoče pa bosta spremljala festivalski ansambel in otroški zbor OŠ Bizeljsko. Pokroviteljica festivala, sveviška Jurtranjka bo na festivalu pripravila modno revijo, za pestrost pa bo poskrbelo več mladih ansamblov.

NA JESENICAH SVETLEJE

JESENICE NA DOLENJSKEM — Okolica podružnične cerkve sv. Magdalene se spreminja, kar je vidno zlasti ponoči, ko je pokopališče okoli cerkve razsvetljeno z javno razsvetljavo, ki jo je uredila tamkajšnja krajevna skupnost, lepo vidna pa je tudi cerkev, ki jo osvetljuje dva žaromet.

BOŽIČEK ZA BEGUNCE

BREŽICE — Brežiški izvršni svet je sklenil, da bo kakim 60 begunskim otrokom, ki so registrirani v občini in ne bodo deležni druge vrste organizirane obdaritve, prispeval po 350 SLT na otroka za praktično darilo ter dodatnih deset tisočakov za materialne stroške obdaritve.

ODPRTA VRATA ZA PLES

BREŽICE — Plesni studio Krško prireja v petek, 20. decembra, ob 18. uri v Osnovni šoli Jurija Dalmatina prireditve »Odperta vrata za ples«. Na njej bodo nastopali učenci Plesnega studia Krško in njegovega oddelka v Brežicah ter plesalci in plesalke skupine DiVi.

• Kmetov stan — najtežji stan, skrbi in delo dan na dan, ubija se in trudi, da se v jamo zgrudi. (Ljudska)

Za domačine naj bo enostavnejše

KAPELE — Prebivalci krajevnih skupnosti, ki mejijo na Hrvaško, so bili s postavitvijo državne meje precej nepričakovano pahnjeni v probleme, ki jih je bilo težko predvideti in jim je šele sedaj, ko se pojavljajo, moč oceniti širino in težo. Nekatere bo moč odpraviti, na druge se bo treba navaditi.

»Vsekakor bo treba čimprej rešiti vprašanje hrvaških pokojnin,« pravi predsednik krajevnih skupnosti Kapele Anton Požar, tudi sam eden od 34 upokojencev iz te krajevnih skupnosti, ki je že tri mesece brez pokojnine, katero si je prislužil z dolgoletnim delom pri hrvaški železnici. »V Ljubljano smo poslali vso dokumentacijo in upamo, da nas bo od 1. novembra, kot je bilo objavljeno v časopisih, Slovenija začasno prevzela. Drugo je plačevanje mleka, ki tudi še ni prav urejeno. Hrvaški Dukat je prvi po vojni, ki je v šmarni in brežiški občini organiziral odkup mleka. Še sedaj oddaja mleko okoli 160 gospodinjstev. Mejni prehodi so tretji problem. Mislimo, da bi morali imeti mi, ki živimo ob meji, posebne obmejne propustnice, s katerimi bi prečkali mejo po poteh, ki smo jih veskoli uporabljali. Sedaj je tako, da imajo nekateri železniški postajo tik pred nosom na hrvaški strani, pa morajo naokoli po deset kilometrov in več. Saj nimamo nič proti. Če meja je, naj bo, vendar pa mislimo, da bi se dalo ljudem življenje le olajšati, saj so stare vezi kljub vsemu ostale.«

V krajevni skupnosti Kapele že tretje leto plačujejo po 3 odstotke od osebnih dohodkov in 15 odstotkov od katastrskega dohodka za krajevni samoprispevek, katerega so v petletnem referendumskem obdobju namenili predvsem izgradnji cesti. Načrtovali so asfaltirati 10.300 dolžinskih metrov cest, do sedaj pa jim je z veliko muko uspelo položiti 6.600 metrov asfalta. Po planu naj bi torej v dveh naslednjih letih položili še 3.700 m asfalta, vendar se predsednik Požar boji, da bo to težko uresničljivo. T. JAKŠE

Poplave spodbujajo razmišljanja

Kostanjevica bo kmalu imela svoj ureditveni načrt — Ozki grli še vedno v telefonskih in cestnih povezavah — Kmalu obnova obeh mostov in obvoznica

KOSTANJEVICA OB KRKI — Letošnje jesenske poplave v Kostanjevici so bile hujše, kot jih je mlajša generacija Kostanjevičanov vajena, vendar po mnenju predsednika krajevnih skupnosti Lada Kukca večje škode ni bilo, če odmislimo seveda poškodovane fasade in preostalo vlago v kletih in zidovih, kar je ob misli na prihajajočo zimo vsekakor neprijetno. Še najhuje je bila prizadeta vas Koprivnik, kjer je bila poleg škode na stavbah tudi večja škoda na kmetijskih pridelkih. Je pa voda prinesla tudi nekaj pozitivnega, predvsem preizkus pripravljenosti gasilskih enot in enot civilne zaščite, poleg tega pa je še aktualizirala in pospešila razmišljanja o ukrepih, ki so nujni, da bo Kostanjevica varnejša pred poplavami.

»Krajevna skupnost je pripravila dokaj usklajen letni plan za prihodnje leto, v njem pa so pomebna predvsem tri po-

glavlja. Prva in prioriteta naloga je, da Kostanjevica dobi ureditveni načrt mestnega jedra, drugo je nadaljevanje

MOSTOVI SPET TRDNEJŠI — Delavci Cestnega podjetja iz Brežic opravljajo še zadnja dela na popolnoma prenovljenem lesenem mostu čez Krko pri Podbočju. Od tukaj se bodo preselili na oba mosta v Kostanjevici, ki že dolgo ključeta po prenovi. (Foto: T. Jakše)

Artiška kultura slavila

V 60 letih preseglji amaterizem majhnega kraja

ARTIČE — Sobotni večer so amaterski kulturniki iz Artič in okoliških vasi okronali s kakovostno jubilejno prireditvijo v čast 60. obletnici domačega Prosvetnega društva Oton Zupančič. Teden kulture je zaradi junijske vojne sicer pristal v decembru, vendar zamuda zbledi takoj, ko pomislimo, da sta Artiče in kultura eno in isto že iz predvojnih, tridesetih, let.

Njihovo sozvočje je pričalo o večletnem trdem delu in dokazalo, da se lahko tudi amaterska kultura v tako majhnem kraju ob pomoči strokovnih sodelavcev brez sramu postavi ob bok profesionalizmu.

B. D.-G.

Takrat so se domačini, najpogosteje na pobudo prosvetnih delavcev artiške šole, prelevili v dobre telovadce, z neutrudno voljo in trdno zavestjo pa še v igralce, režiserje, tamburaše, godbenike in pevce. Idej jim ni nikoli zmanjkalo, še posebno tistih, ki so ustvarjalno povezali igro s petjem in glasbo, zborovsko petje z znanimi solisti, harmonikarji, tamburicami ali violino, tamburaše s plesi in običaji slovenske folklore in podobno.

V trdni medsebojni prepletenosti so člani prosvetnega društva zmogli marsikaj. Obnavljali so prosvetni dom, prirejali razstave, koncerte, proslave, skupne nastope za številna podjetja ter tako spodbujali nastanek vedno novih oblik dela. Fotosekicija, dramska skupina, folklor, tamburaški orkester, bobnarji, lutkarji in flavtisti so le nekatere skupine, ki so nastajale, v zagnanosti dosega lepe uspehe in zatem utihle, dokler se niso spet pojavile nove, z novimi člani. Vsaka izmed njih je za sabo pustila delo, ki je danes sestavni del 60-letne kulture v Artičah.

Razstava o preteklosti društva je sicer zgovorna, a kljub temu ne zmore prikazati vsega, kar so Artiče dale kulture. Pa nič ne de, saj je plodno preteklo delo vpleteno tudi v rezultatih sedanjih skupin. Z jubilejno prireditvijo so člani in članice mešanega pevskega zbora s solistko, dekljskega noneta, dramske in folklorne skupine ter tamburaškega orkestra zaključili teden kulture v Arti-

NOV NOVOTEHNI SALON — Predsednik izvršnega sveta krške občinske skupščine Franc Černelič (drugi z desne) je v petek slovesno odprl Novotehni Salon za prodajo avtomobilov v stavbi ob stadionu Matije Gubca v Krškem. »Delavci Novotehne smo trdno prepričani, da tako izpolnjujemo poslovno in moralno obveznost do Posavja in Zasavja, ki sta s svojim gospodarskim razvojem omogočila tudi razvoj naše Novotehne,« je v svojem govoru poudaril direktor Novotehne Niko Galeša, na sliki prvi z leve v družbi z vodstvi obeh občin. (Foto: J. Pavlin)

Brežiški Veseli december

Mesto bo že jutri vse v lučkah, od 25. decembra pa se bodo vrstile večerne prireditve

BREŽICE — Odbor za praznovanje brežiškega Veselega decembra je v ponedeljek, 16. decembra, dokončno uskladil program prireditev v zadnjih dneh iztekajočega se 1991. leta. Predbožično in prednovoletno vzdušje se začneja ta teden, saj bodo Brežice že od jutri praznično okrašene in razsvetljene, po mestu pa bodo razmeščene prodajne hišice z bogato izbiro najrazličnejšega blaga.

Pozornost bo veljala dogajanjem v starem mestnem jedru oziroma na Cesti prvih borcev. Tam bo od 26. do 28. decembra, vsak dan med 17. uro in 17.30, otroke obiskal dedek Mraz, že dan poprej pa se bo začel zabavni program, ki bo trajal vse do silvestrovskega, in sicer vsak dan od 16. do 20. ure. Na prostem bodo nastopile najrazličnejše skupine in vsakokrat tudi kak znan gost. Gostom bo moč pri-

sluhiti med 18. in 19. uro.

V sredo, 25. decembra, bo obiskovalce zabaval ansambel Karavan's, kot gostja pa bo nastopila pevka Simona Weiss. V četrtek, 26. decembra, bo poleg ansambla Majolka prepeval kantavtor Andrej Šifer. V petek, 27. decembra, bodo nastopili Kapelski muzikanti, ob njih pa pevka Irena Vrčkovnik. V soboto, 28. decembra, bo obiskovalce zabaval ansambel Tonija Hervola, kot gost pa bo pel New Swing Quartet. V ponedeljek, 30. decembra, bo Brežičane ves večer zabaval ansambel Big bend, večer pa bo izzvenel ob vložku glasbenega projekta Abrams. V torek, 31. decembra, na silvestrovo, bo za zabavo skrbel ansambel Obvezna smer, pozornost obiskovalcev pa pritegoval tudi čarodej Niko s svojim magic showom. Staro leto se bo izteklo s silvestrskim tekom po brežiških ulicah.

JELKA LEVAR
6. a, Novinarski krožek
OŠ Artiče

Ko mešaš gnojnico, ta zasmrdi

Vsako vidi rad, da se, če se že piše ali govori o njem, piše in govori lepo. To je čisto človeška stvar, zato ne gre zameriti predsedniku brežiškega izvršnega sveta Cirilu Kolešniku, da je v ponedeljek poklical k sebi novinarsko srenjo, ki ponavadi poroča o dogajanjih v brežiški občini, in ji poskušal napeti nekaj litanij o tem, kaj je korektno in argumentirano pisanje in kaj natolevanje, podtikanje in prikrivanje podatkov, če že ne z namenom, pa z dejanskim učinkom hujšanja.

Govor je bil predvsem o člankih v Slovenskih novicah in zadnji sobotni prilogi Dela, ki so se lotevali brežiških problemov, po mnenju predsednika izvršnega sveta, na tak način, da so spodbujali nizka čustva nekaterih sosesčanov, svetu pa razmere v Brežicah prikazovali kar se da v senzacionalistični luči. Prvo se je potem udeležilo v anonimnih pismih in klicih, namenjenih vodstvu občine, drugo pa v izgubljenem ugledu in nezaupanju. Predsednik meni, da gre za tipično zamenjavanje vzrokov s posledicami, ali enostavneje, za tisto, kar visi v zraku, se potem po novinarski sugestiji zares zgodi, kajti labilnim osebnostim je članek, ki stvari s tako lahkoto popljuje, v pogum in spodbudo. Tako se sprošča izražanje nestrpnosti do nekaterih socialnih ali nacionalnih skupin, do pripadnikov določenih poklicev, drugače mislečih in drugače govorečih. Namesto da bi novinar tako pisal, naj bi razkrinkaval vire informacij in se boril z dejstvi, če tako so.

Seveda med novinarji, čeprav med njimi ni bilo piscev spornih člankov, predsednik izvršnega sveta ni požel aplavzov. Preveč očito namreč je, da za članki pa tudi anonimkami, vendarle tiči del resnice, ki jo novinarji pač poznajo, vendar jo, ker niso ne uradne osebe, ne pretiskovalci, na svoj, včasih morda tudi neutrusten način predstavljajo. Da je položaj

• Seveda pa je stvar informiranja tudi, kot je posebej poudaril predsednik Kolešnik, ustvarjanje vzdušja medsebojnega razumevanja in izogibanje temu, da bi namerno ali po nerodi vzbujali medsebojno mržnjo, ki lahko pripelje do tega, kar se je tudi že zgodilo, da se med sabo lučujejo in tudi že obračunavajo celo osnovnošolski otroci. V njihovem imenu, če že ne zaradi drugega, bi veljalo marsikaj dobro premisliti. Razmišljati pa bi morali tudi tisti, ki naokoli pošiljajo ovadbe o ljudeh, ki so kot oficirji služili v sovražniku. Ovadbe pač sodijo na svoje mesto. Če jih bomo pričeli preverjati vsi, se lahko poslovimo od medsebojnega zaupanja.

v Brežicah zapleten, je priznal tudi predsednik sam, pri tem pa sta mu pomagala sekretar za ljudsko obrambo in načelnik oddelka za notranje zadeve. Stanje se je zaostroilo med zadnjo vojno in po njej, ko so se vojaške osebe, ki jih je v brežiški občini zaradi pomembnih vojaških objektov bilo veliko, morale odločati, ali bodo prestopile na slovensko stran ali pa bodo sodelovale z nekdanjo jugoslovansko armado. Pri tem so bile čisto v dilemo upletene cele družine, pa tudi okolje, ki je vse skupaj budno spremljalo. To se je dogajalo

ves čas do odhoda armade s cerkljanskega letališča, dogaja pa se tudi sedaj, ko divja vojna na Hrvaškem in polarizacija poteka še naprej. Ko se taki ljudje potem srečujejo na ulici ali v lokalih, seveda ni prijetno.

Shajanje ljudi na nacionalni osnovi je za Brežice, ki so imele od nekdanj dokaj mešano nacionalno sestavo, nekaj novega. Da se to dogaja pri njih, seveda poraja nemir pri drugih. Vendar ne gre le za to. Gre tudi za stvari, v katere bi zakon verjetno že zdavnaj lahko posegel in razčistil zadeve. Gre za namigovanja, ki jih dobivajo novinarji in občinarji, da se po mestu svobodno sprehajajo pripadniki tujih vojnih formacij, da dobivajo slovensko državljanstvo in podporo ljudje, ki so sodelovali v vojni proti Sloveniji. Z upoštevanjem sedanje zakonodaje in, če ta ni zadostna, z uvajanjem nove bi morali organi za notranje zadeve take stvari razčistiti. Le tako bi povrnil Brežičanom medsebojno zaupanje. Iz razumljivih razlogov tega ne morejo storiti novinarji, katerih delo je med drugim tudi, da pokažejo ali pa tudi stopijo na najbolj nevrvalgične točke v družbi.

T. JAKŠE

Zmage in porazi ob gladovni stavki v Opremi

Gladovna stavka, s katero sta 4. decembra začela delavca razvojnega oddelka kočevske Opreme, inž. Vesna Brelih, predsednica sindikata Neodvisnost v podjetju in njen podpredsednik, inž. Franc Mihič, ki je tudi podpredsednik ribniške skupščine, se je natanko pred tednom dni končala tako, kot je ves čas tudi potekala — v duhu obojestranskega nezadovoljstva sprtih strani.

Predsednik podjetja Oprema Kočevje, Božidar Zajc, ki mu priznavajo, da podjetje vodi uspešno, vendar pa ob tem dodajajo, da s pre-

več trdo roko, je po mnenju mnogih mož, ki ne odstopa od svojih stališč. Zato poraza noče priznati, pa najsi gre še za tako majhna, kot je Mihičeva vrnitev na prejšnje delovno mesto, ki pa bi bil lahko prav nepomemben, če ne bi bilo gladovne stavke in z njo povezan odmevnosti v širšem slovenskem prostoru. S tem pa sta bila prizadeta ugled in dobro ime podjetja in njenega predsednika, čeprav je Božidar Zajc izšel kot (začasni) zmagovalec iz te »igre merjenja moči« med vodstvom podjetja Opreme na čelu z njim in dvema funkcionarjema komaj ustanovljenega sindikata Neodvisnost v podjetju, ki ju je izdatno podpiral predsednik podjetja Neodvisnost — KNSS, France Tomšič, ne pa tudi okoli stoglovo, nespretno, neodločno, neizkušeno in hudo prestrašeno članstvo.

Pravih zmagovalcev in poražencev pravzaprav ni, še najbolj pa je prizadeta Brelihova. Spoštovati bo morala odločbo o začasnem čakanju na delo doma, kar je končno tudi pravilno, saj gladovna stavka ne more biti metoda za izpodbijanje takšne odločbe, kljub temu da vemo, da pravosodni organi, na katere se bo morala obrniti, delajo počasi. Šele na sodišču se bo lahko ugovarilo, ali je šlo za šikaniranje obeh delavcev — sindikalnih zaupnikov in s tem za namerno oviranje in preprečevanje delovanja sindikata v podjetju, ali pa je imel prav Božidar Zajc, ki trdi, da je Brelihova dobila odločbo o začasnem čakanju na delo doma zato, ker zanjo v podjetju niso imeli primerne dela in je motila normalen delovni proces, in da je bil Mihič premečen zaradi neizpolnjevanja svojih dolžitev. Sodišče bo ob tem tudi moralo ugotoviti, kako je s sindikalnimi zaupniki in imuniteto, in sicer, ali lahko sindikalni poverjenik dobi delovno imuniteto v podjetju, še predno je sindikat v podjetju ustanovljen in zato še ni članstva, ali ne.

Sodišče bo lahko razrešilo še celo vrsto spornih vprašanj, ne bo pa moglo vplivati na vzpostavitev humanejših odnosov v podjetju, za kar sta si gladovno stavkajoča — pa najsi bo, da sta bila dobra ali slaba delavca —

Zlovesč molk

»Obrtništvo je v popolni apatiji. Kako naj polemizirajo obrtniki, ki jih gospodarska kriza ni zaobšla, zagotovo, da bodo zaposlili 60.000 novih delavcev?« se je jezil predsednik izvršnega odbora Obrtne zbornice Slovenije Stane Kramberger na pogovoru s slovenskimi novinarji po otvoritvi mednarodne razstave Dom in obrt v Muenchnu. Brez dlake na jeziku je Kramberger izrazil nezadovoljstvo nad slovenskim finančnim ministrom Šešokom, ki je »popljuval in napadel obrtnike«. Kaj naj si mislijo obrtniki o ministru, ki bi pobiral davke, pozablja pa, da so plačili tokovi in višji Jugoslaviji, kjer so slovenski obrtniki ustvarjali veliko prometa, skoraj povsem zamrli. Zdej ne funkcionira nič in po kakšni logiki bi naj torej delovala ravno davčna politika? V Mariboru je 850 obrtnikov blokiranih, rubijo jim vse, tudi iz stanovanjskih hiš. Ali je to »spodbujanje obrtništva in podjetništva?« se sprašujejo obrtniki.

Na Bavarskem ni možno, da bi pisali zakone, ki zadevajo obrt, mimo obrtnikov. Pri nas pa je imela nova oblast polna usta pomena obrtništva, z novo zakono-

dajo pa mu je tako rekoč zategnila zanko okoli vratu. V vodstvu slovenske obrtne zbornice so se te dni s podpredsednikom republiške vlade dr. Ocvirkom dogovorili za sestane, da bi se pogovorili, kako bi pripravili do obrtnikov prijaznejšo zakonodajo. To je že korak na poti pomiritev strasti in negotovanja, ki jo je med obrtniki povzročila nedavna izjava finančnega ministra Šešoka. Če je bojna sekira v resnici zakopana, pa ne bi dokazala le kakšna bolj preudarna Šešokova izjava, kako bo naredil več reda, da bo finančna disciplina veljala za vse, tudi za »veliko« gospodarstvo, ki, denimo, kot dolžnik obrtništva to odrija na konec seznama svojih upnikov, katerim bo na koncu, po mesecu ali še več časa odlašanja, poravnalo svoje obveznosti. Če te zakonodaje ne bo v nekaj mesecih, bo slovenska obrt na kolenih, poudarjajo obrtniki. Da se nekaj nevarno kuha, lahko slutimo tudi po tem, da so obrtniki preseneljni tiho. Zato odziv na izjavo nekega ministra deluje bolj kot krik vpijočega v puščavi. Dokler pač ne bo nekaj glasno zaropotalo. Ko se bo morebiti sesulo obrtništvo ali celo vlada, ki je hudo razočarala obrtnike.

P. PERC

končno tudi prizadevala. Več posluha za delavca kot človeka vodstvu podjetja ne bi smelo biti odveč, saj je stara ljudska modrost pravi, da prijazna beseda zaleže več kot palica.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Se bo zaradi deponije še tresla občina?

Čas bo pokazal, ali so imeli na nedavni javni razpravi o novi lokaciji črnomajškega odlagališča komunalnih odpadkov bolj pravisti krajanji Loke, ki so trdili, da bodo deponijo zgradili v rudniški kadunji, ker si je vlada tako zamislila, ali tisti, ki so zatrjevali, da se bo to zgodilo samo preko njihovih trupel. Takšno vprašanje je bilo sicer slišati šele po skoraj treh urah razprav, prej pa so bili vsi edini, da odlagališča le dobra 2 km od središča Črnomlja ne bi smeli dovoliti. Tudi zato ne, ker so jim skoraj enak predlog ponudili tudi pred petimi leti, sedaj, ko odgovorne že precej priganja čas, pa so se, ne da bi pripravili alternative, oprjeli starih rudniških raziskav ali — kot je dejal eden od šolnikov — prepisali nalogo in poskušajo od občanov znova izsiliti dovoljenje za gradnjo.

Po strokovnih razlagah je ureditev deponije, vsaj tako, kot je zamišljeno, povsem sprejemljiva in bi bila gotovo ena bolj urejenih v Sloveniji. Poskrbljeno naj bi bilo tudi, da izredne vode ne bi prišle v stik z vodotoki, še manj s podtalnico. Vpliv na okolje bi bil tako kar se da majhen. A Črnomalci vsem zagotovo ne verjamejo. Ali so objube presladeke ali pa »se boje zvite vrvi, ko jih je že pičila kača« iz Krume? Saj so razumevali do deponije in razporejajo, da nekeje pač mora biti. Toda zakaj prav pred našim pragom, kakaj prav tam, kjer živi skoraj polovica občanov, zakaj naj bi smetarske avtomobile vodila pot do nje prav mimo strnjene naselja, vrtca, osnovne in srednje šole? Zakaj nad velikimi zalogami pime vode in rudniški kadunji, v bližini Lahinje, ki je vključena v krajinski park? Zakaj se ne bi dogovorili z Meličani, ob čemer je bilo jasno namignjeno, naj bi bilo odlagališče sicer na meji obeh občin, vendar na meliški zemlji. Nešteto zakajev torej, a tudi nešteto argumentiranih odgovorov, ki pa na razpravi žal niso prihajali ne iz ust geologov ne iz ust strokovnjakov z mariborskega inštituta, ki so projekt pripravljali, ampak od enega izmed Črnomalčev, ki se je študijo pač naučil na pamet. Tako so Črnomalci zopet prepričevali in se jezili sami nase, torej na že prepričane. Prepričane o tem, da tokrat ne bo zmagal diktat stroke nad nemočnimi krajanji.

Še bolj so jih podžgale ugotovitve, ki so se izville iz klopi, češ da bi krajevna skupnost, če bi imela denar, tudi naročila študijo, ki pa bi gotovo dala prav krajanom. In zato že pri sedanjih študiji nekaj smrdi, čeprav deponija še ni začela obratovati. Napovedi, da bo to odlagališče še zatreslo občinsko stavbo, so se jim potem, ko je pritisk že precej narasel, zdele povsem uresničljive. Še toliko bolj, ko je eden od delegatov skupščine občine, sicer pa šolnik, zagotovil, da odlagališča le kilometer od Loke ne bo, dokler bo on delegat.

M. BEZEK-JAKŠE

Smolenja vas dobiva tovarn(ic)o

Začetek zgodbe sega v leto 1982, ko si je obrtnik Ivan Božič iz Smolenje vasi začel urejati dokumentacijo za gradnjo nove obrtne delavnice za predelavo plastičnih mas ob svoji hiši v tem kraju na obrobju Novega mesta. Parcela, na kateri si jo je nameraval postaviti, je bila takrat še vzorno obdelana njiva, čas pa že tak, ko so bila kmetijska zemljišča posebej varovana pred pozidavo. Soglasja za kakršnokoli obrt v vasi ni bilo ravno lahko dobiti, saj gosti pozidano naselje s stanovanjskimi hišami in kmečkimi poslopiji ni bilo opredeljeno kot stanovanjsko-obrtno, poleg tega je vsega dva kilometra vstran že nastajala industrijsko-obrtna cona Cikava. Ne glede na vse to je tri leta kasneje Božič dobil lokacijsko dovoljenje. Pred njegovo izdajo je občinski komite za urbanizem pridobil tudi soglasje krajevne skupnosti, ki je morda izvirni greh ali vsaj eden od izvirnih grehov te zgodbe. Soglasje je bilo dobljeno s preglasovanjem v svetu krajevne skupnosti in ni upoštevalo nasprotovanja Božičevih sosedov gradnji delavnice. V krajevni skupnosti, razpotegnjeni na več kilometrih, se pač dogaja, da na enem koncu ne vedo, s kakšnimi problemi se ubadajo na drugem koncu, ali pa so do njih neprizadeti.

Na izdano lokacijsko dovoljenje so se sosedje pritožili. Poleg vsega že navedenega jim je šla v nos tudi velikost predvidene delavnice, predvsem pa dejavnost, za katero jih vse strokovne službe do danes niso uspele prepričati,

da ne bo s hrupom, odpadnimi vodami, vonjavami ipd. moteče ali celo škodljivo vplivala na okolico. Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora jim je dal prav in dovoljenje za gradnjo te delavnice v Smolenji vasi razveljavil. Božič, kot vse kaže tudi na račun izdatne podpore pristojnih občinskih organov, ki se ga, bogsigavedi zakaj, niso spomnili preusmeriti v gradnjo v bližnji industrijsko-obrtno cono, ni odnehal. Dobro leto kasneje je spet zaprosil za enako lokacijsko dovoljenje, parcela pa je bila zdaj že stavbno zemljišče. To je bila edina prekategorizacija kmetijske zemlje v stavbno na tistem območju s spremembo občinskega družbenega plana. Kljub temu da so sosedje še naprej nasprotovali gradnji prave male tovarne pod svojimi okni za, kot so prepričani, ekološko sporno dejavnost, se je postopek končal z izdajo novega lokacijskega dovoljenja sredi leta 1989. V njem se je komite za urbanizem in varstvo okolja skliceval na odlok o prostorsko ureditvenih pogojih, ki je bil nezakonit, kar je marca letos nedvoumno odločilo tudi Ustavno sodišče Slovenije. Da je nezakonit, pa so v Novem mestu vedeli že prej, na to so bili opozorjeni tudi iz Ljubljane.

Tudi v občinski skupščini so ga nazadnje (sredi lanskega leta), tretjič, podaljševali obvednosti, da je nezakonit. Delegati so vedno »padli« na razlage, da bo povsem zastalo izdajanje lokacijskih dokumentov, tudi za nesporne primere, če tega ne bodo storili. Žal so se potem v nasprotju z obljubami občinskih organov in skupščinski sklepi reševali tudi sporni primeri. In če gradnja male tovarne sredi mirnega stanovanjskega naselja, četudi na robu mesta, kjer naj bi se vse bolj prepletala stanovanjsko-kmetijsko-oskrbno-obrtna dejavnosti, ni sporen primer, potem ni jasno, kaj bi bilo sploh še lahko spornega.

Tudi drugo lokacijsko dovoljenje je republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora razveljavil in zadevo vrnil Novemu mestu. Ob še vedno trdno prepričanih sosedih, da stvar v vas ne sodi in vse bolj trdno odločenem Božiču, da bo tovarnico postavil točno tam in nikjer drugje, je bilo 1. marca lani izdano že tretje lokacijsko dovoljenje. Pritožbo je republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora tokrat zavrnil, verjetno sit vsega. Drugih razlogov, da ni dal prav obupanim sosedom, namreč ni imel. Takoj zatem je Božič seveda dobil tudi gradbeno dovoljenje in začel graditi. Ustavljen je bil šele, ko so sosedje proslili za posredovanje republiške inšpekcije, čeprav novomeška trdi, da je že ona naredila vse, kar je treba. Nato je Vrhovno sodišče Slovenije menilo, da republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora ni ravnal prav in je dovoljenje razveljavilo.

Konec lanskega septembra je novomeški sekretariat za urbanizem in varstvo okolja, ki ga je vodil že tretji človek, kar se vleče spor v Smolenji vasi, izdal še četrto lokacijsko dovoljenje. Zaključil ga je z ugotovitvijo, da pripomb sosedov ni bilo mogoče upoštevati, saj da bodo po ugotovitvah sanitarne in požarne inšpekcije vplivi v dovoljenih mejah, gradnja pa da je skladna s predpisi in ni v nasprotju z javnimi interesi. Ponovno pritožbo sosedov je republiški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora zavrnil, enako Vrhovno sodišče Slovenije. Sodba v imenu ljudstva slednjega nosi datum 11. april 1991. Med drugim piše, da »tožba ni utemeljena, ker se lokacijsko dovoljenje za objekte, naprave ali druge posege v prostor na območjih, ki se urejajo s prostorskimi ureditvenimi pogoji, izda v skladu s pogoji, ki jih določa lokacijska dokumentacija, ki se pripravi na podlagi

določb o prostorsko ureditvenih pogojih«. Takšno odločbo je Vrhovno sodišče sprejelo slab mesec po tistem, ko je bila znana razsodba slovenskega Ustavnega sodišča o nezakonitosti in neustavnosti novomeških prostorsko ureditvenih pogojev, na osnovi katerih je Božič kot po tekočem traku dobival bitko za bitko s sosedji v vojni za tovarno. Sredi maja letos je dobil Božič novo gradbeno dovoljenje in tudi začel oz. nadaljeval z gradnjo. Repu-

• Smolenja vas je, kakor je to težko domisljivo, videti zapečaten. Kako bi rušili tovarno, če so vse institucije leta in leta v škodo kraja, škodo ljudi, zakonitosti in človeškega vzdušja v vasi podjetnika podpirale in naravnost rinile v to, da na vsak način in za vsako ceno postavi tovarno, tako rekoč na nekaj tujih dvorišč? Če je to model bodočega odnosa države do ljudi in urejanja spornih zadev, se vsem nam kaj slabo piše. Da učene prekosi učitelja, ni vselej dobro, če mu je za zgled z neumnostmi in barabijami vred. S širšim, javnim, družbenim interesom (kot takega se da pod določenimi pogoji dokazati tudi zasebni interes), ki je nad zasebnim, imamo pri nas iz preteklosti prenekatero slabo izkušnjo.

bliški sekretariat za industrijo in gradbeništvo je pritožbo nanj zavrnil in sosedje podučil, da pritožbe na sklep po redni poti niso več mogoče. Konec avgusta je iz ministrstva za pravosodje in upravo v roke »sosedov« prišlo pisanje, da sicer ni pristojno ocenjevati pravičnosti sodnih odločb, da pa je z ustavo predvideno, da ima vsakdo, čigar pravica je bila kršena z nekim posamičnim aktom, izdanim na podlagi predpisa, ki po odločbi ustavnega sodišča ni skladen z ustavo ali zakonom, pra-

Potrpljenje je ušlo čez rob

Slovenija še vedno nima zakona o kulturi ali pospeševanju kulture in nacionalnega kulturnega programa. Čeprav ta dva temeljna dokumenta javnosti že dolgo terja od ministrstva za kulturo, pa minister dr. Andrej Capuder v glavnem le skomiga z rameni in trdi, da v zdajšnji pravni praznini še ni moč napisati kakih trajnejših rešitev za kulturo. In tako se vladavina prehodnega obdobja, katero je minister razglasil ob prevzemu mandata pred več kot letom in pol, kar naprej podaljšuje in razteguje v nedogled.

Mlini na omenjenem ministrstvu očito meljejo prepočas, poleg tega pa tudi ne zmeraj v interesu kulturnih ustanov in kulturnih delavcev. To se med drugim vidi tudi iz sklepa in stališč Slovenskega kulturnega zbora, ki ga vodi skladatelj Lojze Lebič. Zbor, ki ga ne sestavljajo čustveni prenapeteži in nestrpnosti ne ljudje, ki zaradi sebe ne vidijo drugih, ampak so v njem predvsem razumniki, je dal vedeti, da se ne strinja z vsemi potezami, ki jih vlečeta dr. Capuder in njegovo ministrstvo.

Praznina na omenjenem področju je prav štrleta in motila, potrpljenje je ušlo čez rob, tako da se je odločil vzeti stvar v svoje roke odbor slovenske skupščine za kulturo in varstvo kulturne dediščine. Predsednik tega odbora Rudi Šeligo je sam sestavil predlog Resolucije o kulturi in ga dal v razpravo. Člani odbora so tekst, ki je po avtorjevih besedah »manj kot zakon, vendar več kot deklaracija«, podprli in menili, da je — ob dopolnitvah, predlaganih v razpravi — zrel za obravnavo v parlamentu. Odbor je tudi predlagal, da bi znižali davčno stopnjo samostojnim kulturnim delavcem od 15 na 12 odstotkov in še, da bi v letu 1992 zvišali prispevek za kulturo, in sicer tako, da bi kultura namesto predvidenih 0,84 dobila 0,93 odstotka narodnega dohodka.

Skoraj hkrati kot Šeligo s svojo Resolucijo o kulturi je tudi minister dr. Capuder prišel na dan s svojim dokumentom o kulturi, imenovanim Nekaj izhodišč za kulturni razvoj Slovenije, ga predstavil vladi in javnosti in napovedal razpravo o njem na isti seji parlamenta, ko naj bi obravnavali tudi Šeligovo Resolucijo. Šeligo je, ko je to zvedel, poudaril, da Capudrov dokument ne moremo iti direktno v poslansko dvorano, ampak ga mora prej obravnavati matični skupščinski organ, se pravi njegov odbor. Dr. Capuder pa je v »odgovor« le menil, da pričakuje strpno in ustvarjalno razpravo o obeh dokumentih na parlamentarni seji.

In kaj vsebuje ministrovih Nekaj izhodišč za kulturni razvoj Slovenije, pripravljenih namesto trdnjesekega kulturnega programa? V uvodnih točkah govore izhodišča o odpravljanju krivic iz preteklosti (npr. storjenih zamočanim avtorjem in njihovim delom), ne da bi s tem delali nove. Ukvarjajo pa se tudi z razmerjem med tradicijo in inovacijo, pri čemer ne bi smeli zairati tradicije na račun novega. V sklop odpravljanja krivic sodi, denimo, tudi izravnava med podeželjem in mestom, saj je bila v preteklosti z odpravo podeželskih šolskih/kulturnih središč tudi kultura narejena velika škoda.

Upajmo le, da se iz »dvoboja« Šeligo — dr. Capuder ne bo rodil še bolj zamotan zaplet. Pričakujemo pa razplet, kakršnekoli že, ki bo v korist, ne pa v škodo slovenske kulture. I. ZORAN

Zrela leta kočevske knjižnice

Te dni praznuje 40-letnico — Po izposoji knjig med prvimi v Sloveniji, s prostori za knjižnico pa so daleč pod republiškim povprečjem

KOČEVJE — Kočevska knjižnica praznuje te dni 40-letnico dela. Ustanovljena in odprta za bralce je bila 21. decembra 1951. Knjige zanjo so zbirali pri odseku za prosveto takratnega okrajnega ljudskega odbora Kočevje že od leta 1949. Koliko so jih nabrali, ni zabeleženo, znano pa je, da je knjižnica poslovala v sedanjih spodnjih prostorih krajevne skupnosti Kočevje-mesto.

Iz razgovora z ravnateljico Emo Štrumbelj, ki vodi knjižnico od leta 1963, smo zvedeli, da se je knjižnica v 40 letih petkrat selila, a še vedno nima primernih prostorov. Prvi pisni podatki o delu knjižnice so iz leta 1953, ko so bralci obiskali knjižnico 7.716-krat in si izposodili 16.470 knjig. Leta 1971 je bilo 12.053 obiskov, bralci pa so si izposodili 23.940 knjig; lani so imeli kar 61.550 obiskov, izposojenih knjig pa je bilo 112.946 knjig in drugega knjižnega gradiva 30. novembra letos je imela knjižnica 49.524 knjig in drugega gra-

sojenih enot, slovensko povprečje pa je en zaposlen na 14.750 izposojenih enot. Po teh podatkih je kočevska knjižnica med najuspešnejšimi v Sloveniji, medtem ko po kvadraturi prostorov daleč zaostaja za slovenskim povprečjem.

V okviru knjižnice deluje čitalnica, ki ima 90 različnih časopisov in revij, a ima še vedno iste sedeže in drugo

KNJIGE NA TESNEM — Knjižne police v kočevski knjižnici so povsem zložene s knjigami in novih ni več kam dati.

DANES JUBILEJNA SLOVENOST — Osrednja jubilejna slovensnost ob 40-letnici kočevske knjižnice bo danes, 19. decembra, ob 18. uri v dvorani stare gimnazije. Slavnostni govornik bo predsednik občinskega izvršnega sveta Alojz Petek, 40-letno delo knjižnice pa bo predstavila njena ravnateljica Ema Štrumbelj. V kulturnem programu bodo nastopili oktet RIS, tamburaška skupina iz Fare in učenci glasbene šole Kočevje. Pokrovitelj jubilejne slovensosti je občinska skupščina Kočevje.

diva ali več kot dvakrat več kakor pred 16 leti. Knjig je toliko, da ni za vse dovolj prostora na policah, in jih imajo že več let kar po tleh. Pričakujejo, da bodo zdaj, ko velja novi stanovanjski zakon, pristojni lažje odpravili tudi prostorske težave knjižnice. Le tako bo namreč kočevska knjižnica lahko še naprej matična, sicer pa bo pod patronatom kakšne druge matične knjižnice, kar ne bo brezplačno.

Ljudje tu zelo radi bero. Na prebivalca je knjižnica lani izposodila kar 5,9 knjige in drugega gradiva, republiško povprečje pa je 4 enote. Zaposlenih je v knjižnici 5 ali po eden na 22.589 izpo-

STOLETJA STARO PETJE — Slovesno predstavitev Mlinaričeve monografije so v Pletterjah začeli šentjernejski pevci, ki so skupaj s priorjem Janezom Hollensteinom zapeli nekaj srednjeveških gregorjanskih koralov, kakršne še danes prepevajo kartuzijani pri svojih molitvah. (Foto: MiM)

Manj znana preteklost

V Pletterjah so predstavili monografijo dr. Jožeta Mlinariča o kartuzijah Žiće in Jurklošter

PLETERJE — V stari gotski cerkvi kartuzije Pletterje so se prejšnji petek zbrali ugledni slovenski kartuziologi in drugi gostje na svečani predstaviti pomembnega znanstvenega dela monografije »Kartuziji Žiće in Jurklošter« dr. Jožeta Mlinariča, ta čas najboljšega

poznalca monastične zgodovine in sploh razmer na Slovenskem v obdobju konca srednjega veka. Delo je bilo predstavljeno v pravem okolju in vzdušju; zanj so poskrbeli šentjernejski pevci z uvodnim petjem starih gregorjanskih koralov, pleterska kartuzija pa je bila primerno okolje ne samo zaradi tega, ker je od nekdanjih štirih kartuzij na Slovenskem edino pleterska še dejavna, marveč tudi zato, ker je spodbudila in v začetku tudi omogočila Mlinaričeve raziskave.

Kot je povedal dr. France M. Dolinar na obširni in zanimivi predstavitvi, so plodovi Mlinaričevega natančnega in vestnega raziskovalnega dela bogati in številni. Leta 1982 je izdal monografijo o kartuziji Pletterje, sledila je monografija o kostanjevski cisterci in letos pri mariborski založbi Obzorja še monografija o kartuzijah Žiće in Jurklošter. S slednjim je avtorju kljub obsežnosti gradiva in zahtevni temi uspelo napisati zanimivo in mikavno delo, ki odkriva tisti delček naše preteklosti, ki je sicer tiho in neopazno, zato pa toliko globlje posega v duhovno podobo naše zemlje in slovenskega človeka. Z monografijo je Mlinarič kot prvi podal celotno gospodarsko in duhovno podobo žičke in jurklošterke kartuzije in s tem zapolnil praznino v slovenskem zgodovinskem opisu. Z obravnavanjem obeh kartuzij v širšem zgodovinskem okviru je osvetlil marsikatero doslej slabo poznano plat življenja naših duhovnih ustanov.

Predstavitvi je sledil živahen razgovor o arhivskem gradivu in njegovi usodi, lastništvu, dostopnosti, posredovanju, evidentiranju ter o duhovnosti kartuzijskega reda. Prior Hollenstein je med drugim povedal nekaj globokih in občutenih misli o slovenskem narodu in jeziku, ki ju, četudi tujec, dobro pozna in obvlada.

M. MARKELJ

OD POMLADI DO ZIME PO BELOKRANJSKO

ČRNOMELJ — V tukajšnjem kulturnem domu bo jutri, v petek, 20. decembra, zvečer zanimiva kulturna prireditev Od pomladi do zime po belokranjsko, na kateri bo sedem belokranjskih folkloristov skupin predstavilo nekdanje domače običaje. Predpustni čas bodo predstavili semiški folkloristi, velika noč otroška folklorna skupina OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja, jurjevo črnomljski folkloristi, kres adlesičke kresnice, žetev dragatuški folkloristi, miklavžev otroška folklorna skupina OŠ Semič in prednovoletni čas predgrajski folkloristi. Vstopnino bodo v celoti namenili Društvu za pomoč duševno prizadetim Bele krajine.

V MINIARTU RAZSTAVA SLIK JOŽETA KUMRA

ČRNOMELJ — Jutri, v petek, 20. decembra, ob 18.30 bodo v tukajšnji galeriji Miniart odprli že 30. likovno razstavo. Tokrat se bo z delom svojega slikarskega opusa predstavil akademski slikar Jože Kumer iz Dolenjskih Toplic. Razstava bo odprta do 4. januarja.

Saša Podgoršek

Filmski uspeh Saša Podgorška

BREŽICE — V Münchnu je bil nedavno tega Mednarodni festival študentskih filmov in na njem je s filmom *Koza je preživela zelo uspešno sodeloval tudi slovenski avtor Saša Podgoršek*. Film našega mladega režiserja se je v močni mednarodni konkurenci imenitno odrezal, saj mu je žirija prisodila najvišje ocene in grand prix festivala, nagrado, vredno 10.000 DEM, laskava priznanja in grand prix festivala, nagrado, vredno 10.000 DEM, laskava priznanja pa je dobil tudi od občinstva.

Saša Podgoršek je edini slovenski filmski režiser, ki je letos dobil mednarodno nagrado. Za bralce Dolenjskega lista je najbrž še posebej zanimivo, da je ta nagrajenec brežiški rojak. Saša je v Brežicah obiskoval gimnazijo in se, kot se prenekaateri njegov vrstnik, ukvarjal z atletiko. Bil je uspešen, saj je na mladinskem državnem prvenstvu celo dosegel drugo mesto v teku na štiristo metrov z ovirami. Toda preden je zadržal na Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo, je nekaj časa poslušal predavanja iz računalništva.

Film *Koza je preživela* ni Sašev prvenec, pred tem je že posnel nekaj nekajminutnih dokumentarcev in kratkih filmov. Pozornost je vzbudil z igranim kratkim filmom *Prostor s pogledom*. Za njim je tudi že nekaj dobrih reklamnih filmov, izdelanih za najrazličnejše naročnike. Njegovo ime se pogosto pojavlja tudi na malih ekranih, kjer režira televizijske oddaje za Studio Ljubljana.

I. Z.

MIRNOPEČANI SPET NA ODRU

MIRNA PEČ — Gledališka skupina mirnopeškega kulturnega društva bo tudi v zdajšnji sezoni pripravila gledališko premiero. Odločili so se uprizoriti komedijo Dobrodošla, miss Agata, z vajami pa so pričeli pred kratkim. Režijo je prevzel Jožef Matjevič, ki se je igralcem pridružil v prejšnji sezoni. V eni od trinajstih vlog bo nastopila Vida Progar, lanskoletna dobitnica zlate Linhartove značke.

Krave v tercijski pozi

O fotografski razstavi dijaka Boruta Peterlina v avli Studijske knjižnice Mirana Jarca

NOVO MESTO — Vse več mladih se navdušuje za fotografijo in med njimi jih ni malo, ki se z njo aktivno ukvarjajo, se pravi, da sami fotografirajo in sami izdelujejo slike. Da fotografiranje ni samo iskanje motivov in pritiskanje na sprožilec, lahko spoznajo že po nekaj letih dela v šolskih fotokrožkih, ki delujejo na mnogih osnovnih in nekaterih srednjih šolah. Ob dobrem mentorju, primernem likovnem znanju in talentu lahko ta ali oni naredi prve samostojne korake v svet fotografije res že v zgodnji dobi. In komur pomeni fotografiranje več kot samo hobi, kdor se je odločil, da se bo s fotografijo temeljito ukvarjal, ta tudi kmalu spozna, da je fotografija lahko več kot »zapis« trenutka, kot dokument nečesa. Odkrije, da ima fotografija še druge lastnosti in vrednosti, poleg sporočilne še likovno, estetsko in druge kvalitete. Še več, da s fotografijo lahko drugim pokaže svet, ki je tvoj intimni, z njo lahko izpoveš svoja občutja, odnos do sveta in okolja, v katerem živiš. Skrauka, da s fotografijo lahko ustvarjaš.

Eden takih mladih fotografov, ki so že zaslužili ustvarjalno/sporočilno moč fotografije pa tudi, da je le-ta lahko umetniško delo, je tudi Borut Peterlin, dijak 3. letnika lesarske šole, ki deluje v okviru Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve v Novem mestu. V avli Studijske knjižnice Mirana Jarca postavljena razstava njegovih fotografij, ki bo odprta do konca leta, to sama najbolje potrjuje. Da Borutu fotografija resnično veliko pomeni, kaže že format razstavljenih fotografij. To niso sličice, kakršne hranimo v albumih, ampak velike fotografije kot, denimo, akvareli na listih iz srednje velikega risalnega bloka. Na tako velikem formatu pa prihajajo motivi iz sveta, ki se ga je Borut odločil upodobiti, od polnega izraza. Razstava ponuja na ogled njegove fotografske poglede na dolenjski podeželski, kmečki svet, kjer se še pasejo krave z zvonci okoli vratu, kjer se čez mlinska kolesa še peni voda in kjer so še doma romantični dnevi z razvijajočo se sončno svetlobo med zaplatami oblakov. Avtor pa čisto realni svet tu in tam tudi smeši, ironizira, tako kaj poudari v rjasti barvi, ki na sicer črno-beli fotografiji deluje patinasto. Tako je npr. na fotografiji s tremi kravami, od katerih je srednja v rjasti barvi. S tem je fotografija brž dobila tudi drugačen podnaslov, kot bi ga sicer imela; po avtorjevem pričanju to niso več krave, ampak, glede na njihovo pozo, tercijske. In tako naprej. Obiskovalec vsekakor mora prebrati tudi podnaslove, sicer bo na razstavi videl nekaj drugega, kot je mislil in »naslikal« mladi fotograf.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

KONCERT VOKALNE SKUPINE VOX NOVA

NOVO MESTO — Tukajšnji Dom kulture tudi letos nadaljuje tradicijo zanimivih in odmevnih prednovoletnih koncertov. Tokrat je povabil v goste letos ustanovljeno vokalno skupino Vox nova iz Kopa, ki jo vodi v Novem mestu in na dolenjskem dobro znani mag. Mirko Slosar. Skupino sestavljajo štirje ženski in štirje moški glasovi, poje pa ob spremljavi harfe, čembala, harmonike in tolkal. Vox nova izvaja skladbe vseh stilnih obdobij, navdušujejo pa tudi z južnoameriški ritmi.

KONCERT PRED AVKCIJO

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V četrtek, 12. decembra, so v hotelu tukajšnja zgradbišča izvedli prvo avkcijo umetniških slik na Dolenjskem. Avkcijo, za katero je osemnajst slikarjev prispevalo devetnajst slik, je izvedla SKB Auterna iz Ljubljane, izkupiček pa so namenili za obnovo porušenihih kulturnih spomenikov v Dubrovniku. Pred avkcijo je nastopil Dolenjski oktet iz Novega mesta.

V PREČNI BAJČEVA IGRA

PREČNA — Tukajšnji gledališčniki bodo v zdajšnji sezoni uprizorili delo Oglasi se, Ferdinand, ki ga je napisal Vladimir Bajc iz Novega mesta. Delo je bilo prvič uprizorjeno še za Bajčevega življenja, in sicer na novomeškem odru. Prečnani pa so ga pod režijskim vodstvom Franca Pluta začeli študirati že minulo sezono in zdaj z vajami le nadaljujejo. Premiera bo v drugi polovici januarja.

JUTRO POZABLJENIH

NOVO MESTO — Mohorjeva družba iz Celja pripravlja za danes, četrtek, 19. decembra, v Studijski knjižnici Mirana Jarca kulturni večer z naslovom Jutro pozabljenih. Na prireditvi, ki se bo začela ob 19. uri in bo posvečena 70. obletnici rojstva pesnika Franceta Balantiča, bosta prof. France Pibernik in akademski slikar Matej Metlikovič predstavila tri nove knjige, ki jih je letos izdala Mohorjeva družba in so posvečene spominu padlih, pobitih, prepovedanih, zamolčanih in pozabljenih slovenskih avtorjev.

Dr. Andrej Capuder: Kultura bo prihodnje leto občutila še večjo denarno sušo, kot jo je do zdaj.

Minister je pesimist

Dr. Capuder kulturnike še bolj poziva k iskanju mecenov

Slovenski minister za kulturo dr. Andrej Capuder je letos kar naprej tožil, da ni dovolj denarja za kulturo in v občinah spodbujal prireditelje, naj se zato kar najpogostejše zatekajo po pomoč k mecenom in sponzorjem. Ko je, denimo, pred meseci govoril v Dolenjski galeriji na otvoritveni slovesnosti slikarske razstave Marijana Tršarja, je hvalil kulturna dogajanja v Novem mestu in na Dolenjskem, v isti sapi pa je pribral, da bodo takšna dogajanja še naprej bolj ali manj odvisna od naklonjenosti lokalnih dobrotnikov. S tem je dal jasno in nedvoumno vedeti, naj se Novomeščani tudi poslej ne trudijo preveč s pisanjem denarnih zahtevkov na njegovo ministrstvo za to in ono, ker, preprosto, ne bodo uslišali.

Minister je sicer dosegel, da slovenska vlada ob nedavni, že drugi renominaciji republiškega proračuna ni zaobšla kulture in ji je dodatno primaknila kar 355 milijonov tolarjev. Vendar ta vsota ne bo porabljena za dejavnost oziroma za programe, marveč predvsem za povečanje plač v kulturnih zavodih. Zato minister dr. Capuder tudi za prihodnje ni optimist. Še več, ko je dobil v roke osnutek republiškega proračuna za leto 1992 in videl, koliko lahko kultura od njega realno pričakuje, je postal velik črnogled. Po njegovem bo kultura prihodnje leto lahko preživela le ob močnem sponzorstvu in mecenstvu ter sploh iskanju zunajproračunskih virov za kulturo.

I. Z.

MOZARTOV VEČER V LJUDSKI KNJIZNICI

ČRNOMELJ — V črnomljski Ljudski knjižnici bo v ponedeljek, 23. decembra, glasbeni večer, posvečen skladatelju Wolfgangu Amadeusu Mozartu ob 200. obletnici njegove smrti. Na prireditvi, ki se bo začela ob 19. uri, bodo Mozartove skladbe izvajali učenci črnomljske glasbene šole. Obiskovalci si bodo lahko ogledali manjšo razstavo o Mozartu.

V šolah bojkot pisnih nalog

Ker ministrstvo za šolstvo noče (še) nič slišati o priznanju zmanjšane učne obveznosti za učitelje slovenščine, matematike in tujih jezikov

Učitelji slovenščine, matematike in tujih jezikov, torej temeljnih učnih predmetov na osnovnih in srednjih šolah, se ne strinjajo s predpisano učno obveznostjo in so že kmalu po uvedbi novih šolskih standardov in normativov zahtevali, da se jim ta primerno zmanjša. Upali so, da bodo pristojni tej zahtevi odgovorno pristuhnilhi, jo tudi skoraj vzeli v pretres in rešili njim v prid. Če pa se to ne bi zgodilo, so poudarili, se bodo zatekli k protestu — tako, da bodo bojkotirali pisne naloge. Svedea organizirano in ob podpori svojega, šolskega sindikata.

Kljub zagroženemu bojkotu se mlini pravice dolgo niso hoteli zginiti. Zadnje novembrske dni pa sta se le prižgali dve zeleni lučki, ena za drugo. Najprej je zadevo pretresel Strokovni svet Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje ter dal učiteljem prav. Strinjali se je, da bi učitelji slovenščine postelj poučevali na osnovnih šolah po 20 ur in na srednjih 18 ur na teden, učitelji matematike in tujega jezika pa na osnovnih šolah po 21 in na srednjih po 19 ur tedensko. Dan zatem se je za takšno rešitev izrekel tudi skupščinski odbor za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Ta odbor je tudi predlagal, naj bi vsem učiteljem, ki imajo do upokojitve še pet ali manj let, znižali tedensko učno obveznost za dve uri.

Pri tem pa je, za zdaj, tudi ostalo. Dokončnega razpleta, ki bi se moral zgoditi v ministru za šolstvo oz. v slovenski vladi že v prvi polovici decembra, kot je bilo predvideno, vsaj do časa, ko nastajajo te vrstice, še ni. Pač pa je konec prejšnjega tedna, po sprejemu nove renominacije proračuna v republiški vladi, prispelo z republiškega odbora Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije sporočilo za javnost, ki govori o bojkotu pisnih nalog v šolah.

Sporočilo navaja, da so se na poziv sindikata učitelji slovenščine, matematike in tujih jezikov na več kot sto osnovnih in srednjih šolah odločili za bojkot pisnih nalog in da bojkot tudi izvajajo. Sindikat je pozval učitelje k bojkotu zato, ker mu ministrstvo za šolstvo in

šport še ni odgovorilo, kaj je storilo v zvezi s skupnim sklepom strokovnega sveta za vzgojo in izobraževanje ter skupščinskega odbora, da je potrebno pripraviti predlog za diferencirano učno obveznost, oziroma ker ugotavlja, da ministrstvo ni naredilo prav ničesar v zvezi z omenjenim sklepom, razen da je dalo nekaj ustnih izjav, češ da ni strokovnih utemeljitev za diferenciacijo.

»Sindikat ne razume neodgovornega obnašanja ministrstva in ne more prevzeti odgovornosti za posledice,« pravi republiški odbor šolskega sindikata. Pri tem omenja, da bojkot pisnih izdelkov že zelo moči ocenjevanje učencev in to se tem bolj pozna, čim bolj se bliža konec prvega šolskega polletja. In ker je tako, kot je, se kaj lahko zgodi, da bodo učenci ostali tudi neocenjeni ali pa bodo naenkrat pisali veliko šolskih nalog.

Šolski sindikat se torej zaveda hudih posledic, ki nastajajo zaradi bojkota, h kateremu je sam pozval, in ki bodo še hujše, če bo ministrstvo še naprej igralo gluha v svojem slonokoščenem stolpu in ne naredilo istega, zaradi česar učitelji skupaj s svojim sindikatom sploh protestirajo na ta način. Najbolj žalostno pa je, da se posledice spet najbolj zgrinjajo na učence, ki pri tej zadevi nimajo nič. V imenu iste javnosti, na katero se vsi sklicujejo in katere podporo tako radi iščejo, pa se je napolned treba vprašati, doklej bo pri nas tako, da bo morala za neodgovorna (ne)dejanja starejših vedno največ plačati mladina.

Kar zadeva sindikat, njegovo sporočilo javnosti poudarja, da je pripraviln takoj preklicati bojkot, če bo ministrstvo za šolstvo in šport objavilo, da je voljno diferencirati učno obveznost ali kako drugače urediti povračilo za večje obremenitve, ki jih imajo učitelji pri posameznih predmetih. Dokler pa takšnega sporočila iz ministrstva ne bo, tudi pisnih nalog pri temeljnih učnih predmetih v osnovnih in srednjih šolah, in najbrž še časa, ne bo, daje vedeti sindikat.

I. ZORAN

S šolo dvojno življenje Romov

Romi iz Žabjeka pri Novem mestu še vedno med najbolj zaostalimi — Bršljinška osnovna šola se trudi z najmlajšimi — Novi pristopi — »Veliko daješ, malo dobiš«

NOVO MESTO — Romi, ki živijo v Sloveniji, se med sabo zelo razlikujejo. Žabješki Romi sodijo med najmanj kulturno in socializacijsko razvite v Sloveniji. Kot nomadi, ki so prišli v Evropo iz Indije, sodijo v najnižjo romsko kasto, zato ostali Romi ne želijo navezovati z njimi trajnejših stikov.

Na bršljinški osnovni šoli se ukvarja prav z žabješkimi Romi. Predstavniki šole obiskujejo starše v Žabjeku in jih prepričujejo, da bi otroke pošiljali v šolo. Pogosto naletijo na njihova nasprotovanja. Ravnatelj Anton Dragan pravi, da Romčki, ki pridejo prvič v šolo, ne poznajo slovenskega jezika, pa tudi svoj romski jezik znajo zelo slabo, veliko jih ne pozna niti osnovnih civilizacijskih navad. Prav zato je vstop v šolo za mladega Romčka velik šok. Naenkrat je prisiljen razmišljati v slovensčini, a ne obvlada dobro niti romščine. Pride v povsem novo okolje, kjer se navade in norme, ki so mu jih vcepili starši, izkažejo za popolnoma napačne. Začeti mora živeti dvojno življenje; v šoli živi takšno, kot ga uči učiteljica, v Žabjeku, kot so ga naučili starši. To je zelo naporno. Malce lažje je za Romčke, ki so že obiskovali vrtec.

Na šoli imajo trenutno 43 soloobveznih Romov. Redno ali občasno jih šola obiskuje okrog 30. Do večjih izostankov prihaja večkrat tudi zaradi slabega zdravja Romčkov. Zmotno je mnenje, ki kroži med ljudmi, da Romom ne pride nič do živca. Zelo veliko jih ima pljučna, kožna in revmatična obolenja.

Šolo obiskujejo predvsem otroci tistih Romov, ki so si zgradili dom in imajo vrtiček; otroci Romov zeliščarjev, ki imajo barako, so že bolj neredni. Najhuje pa je z Romi, ki živijo popolnoma nomadsko življenje in se s šotorom selijo iz kraja v kraj. Otroci teh

staršev ne obiskujejo šole. Na šoli niti nimajo pregleda, koliko je takšnih šoloobveznih otrok, vendar menijo, da jih je kar precej.

Dosedanje šolanje Romov pa vendarle ni bilo zaman, trdijo v Bršljini. Romi s šolo vendar lažje dobiijo službo in lahko opravljajo šoferski izpit. Napredek se vidi tudi pri otrocih, katerih starši so že obiskovali šolo, ti otroke redneje pošiljajo v šolo in imajo do nje drugačen odnos. Trenutno imajo na šoli le en čisto romski oddelček, prvi razred, kasneje se Romi pridružijo ostalim otrokom. Prvi razred poučuje Boža Antončič. Pravi, da je delo z njimi veliko težje, navaditi se moraš, da veliko daješ, dobiš pa malo. Vendar, če upoštevaš, da se ti otroci učijo izključno le v šoli, rezultat le ni tako slab. Dosedaj se z romsko problematiko izdelovalci učnih načrtov niso podrobneje ukvarjali, zato tudi ni bilo posebnih programov, ki bi bili prilagojeni za Rome. Nekateri celo menijo, da sodijo ti otroci v posebno šolo, vendar niso mentalno zaostali, imajo le občuten socializacijski primanjkljaj. Lani in letos so na bršljinški šoli začeli intenzivneje razmišljati, da bi naredili učne načrte, ki bi bili prilagojeni Romom. Pri tem projektu sodeluje tudi občinski in republiški Zavod za šolstvo. Lani so že poizkusili s projektom Vpliv glasbe na socializacijo Romov, ki ga je pripravil profesor Tome iz Ljubljane. V vrtcu in v šoli jim je s pomočjo glasbe uspelo zblizati Romčke med sabo, zblizali pa so se tudi z učiteljico. Prislunhili

in zapeli so tudi romske pesmi. Ob otvoritvi prizidka, so pripravili svoj nastop tudi Romi, nastopali so na srečanju Romov v Novem mestu, redno pa pripravljajo tudi proslave, ki jih izvedejo doma v Žabjeku. S svojimi prispevki sodelujejo v romskem glasilu, ki ga izdaja romsko društvo.

Antončičeva pravi, da mora Rome poučevati integrirano, preko petja, plesa in igre. Največ težav otrokom povzroča jezik. Zelo veliko dela individualno, z vsakim posameznim učencem. Poleg številčne ocene pa vodi tudi opisno.

Verjetno bo potrebno vložiti še precej truda tako pri starših kot tudi pri otrocih, da bodo Romčki lahko kos istim šolskim zahtevam kot ostali otroci. Nedvomno pa pri tem šolniki ne bodo smeli povsem obiti njihove kulture in jezika. **JOŽICA DORNJŽ**

ZA PODRUŽIČNE ŠOLE NI DENARJA

ČRNOMELJ — Ko so na tukajšnjem izvršnem svetu razpravljali o odlokih o ustanovitvi javnih vzgojno-izobraževalnih zavodov v občini, je bilo slišati tudi vprašanje o usodi opušenih podružničnih šol. Denarja za njihovo vzdrževanje ni, še manj pa, da bi katero od njih usposobili za pouk v njej. Ker pa je slišati, da so vprašljivi tudi imena nekaterih šol, je izvršni svet predlagal, naj bi se poslej šole imenovala le po krajih, v katerih so.

KULTURI VEČ, A LE ZA PLAČE

Slovenska vlada je minuli teden že drugič renominirala republiški proračun za leto 1991 in s to novo uskladijavo, kot bi rekli manj učeno, je nekaj denarja pridobila tudi kultura. Tako bo ministrstvo za kulturo razpolagalo s 1.748,7 milijona tolarjev oziroma z okoli 355 milijoni več, kot je znašal prvotni proračunski del za kulturo.

Povečanje, ki ga bodo porabili predvsem za izboljšanje plač v kulturnih zavodih zaposlenih delavcev, delno pa tudi za pokritje materialnih stroškov, je videti res veliko, vendar je vsakršna zavist ob tem, kot je nekdo že zapisal, popolnoma odveč. Če namreč proračun za slovensko kulturo pretvorimo v nemške marke, potem lahko sami izračunamo, da je bil prvotni (manjši) proračun po junjskem tečaju vreden 107,2 milijona DEM, sedanji (povečani) pa je po decembrskem tečaju vreden le še 46,8 milijona DEM.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 19. XII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 13.40 in 14.50 — 0.20 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.00 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
ŠOLSKA TV:
9.50 RAZVOJ MEHANIKE
10.15 NEKOČ JE BIL... ŽIVLJENJE: KOSTI IN OKOSTJE
10.40 RISANKA
10.50 MOSTOVI
11.20 ZGODBE STIGA TRENTERJA, švedska naniz., 6/6
12.20 VIDEO STRANI
13.30 DNEVNIK 1
15.05 VIDEO STRANI
15.15 MOZAIK MOSTOVI, ponovitev
15.45 SOVA, ponovitev
16.40 EP VIDEO STRANI
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK ENTROPIJSKO NAČELO, ponovitev
17.30 V ČETRTEK OB 17.30
18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
TELOVADKA, franc. nadalj., 7/10
19.05 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 M. Laurence: PO KATERI POTI DOMOV?, amer. nadalj., 1/3
21.10 TEDNIK
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.40 POSLOVNA BORZA
22.55 SOVA
TAKSI, amer. naniz., 9/12
FLAIR, avstralska nadalj., 1/4
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.10 Euroritem (20. oddaja) — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik SA — 20.00 Žarišče — 20.30 Paralaksa (nizozemska dok. serija, 2/5) — 20.55 Mali koncert — 21.05 Svet na zaslonu — 21.35 Retrospektiva: Iz slovenske dramatike: P. Kozak: Kongres (posnetek predstave Drame SNG Ljubljana) — 23.40 Yutel

PETEK, 20. XII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.30 in 13.15 — 1.10 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
KLUB KLOBUK
EVITA PERON, amer. nadalj., 4/4
EURORITEM, 20. oddaja
13.30 DNEVNIK 1
14.55 MOZAIK, ponovitev
15.25 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK, ponovitev
TEDNIK, ponovitev
18.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.00 FORUM
20.20 SKRIVNOST CERRO TORRE, angl. dok. oddaja
21.05 TRGOVINA Z MAMILI, angl. nadalj., 3/6
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA:
PRI HUXTABLOVIH, 21. epizoda amer. naniz.
STARI DIVJI ZAHOD, amer. film
LJUDJE POČENEJO VSE MOGOČE, 2. oddaja amer. varietetskega programa
1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.10 Euroritem (ponovitev 20. oddaja) — 17.30 Studio Maribor — 19.00 Videomeh (ponovitev) — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Žarišče — 20.30 Ex libris: O Juliju Betettu — 21.20 Mozart na turneji (13/13) — 22.20 Yutel

SOBOTA, 21. XII.

SLOVENIJA 1

8.20 — 1.20 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.45 TV MOZAIK
8.45 ANGLEŠČINA — FOLLOW ME, 31. lekcija
9.05 RADOVEDNI TAČEK
9.25 ZLATI ČEVELJČKI
9.45 PRAVLJICE IZ MAVRICE
10.05 ALF
10.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.45 9. REVILJA OBRTNISKI PEVSKIH ZBOROV SLOVENIJE
12.15 MOZART NA TURNEJI, zadnja oddaja
13.15 FORUM
13.30 DNEVNIK 1
13.40 KOSTUM-MODA-BALET-GALLUS, ponovitev
15.50 MARLBORO MUSIC SHOW, ponovitev

16.20 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 POROČILA
17.05 BACH IN BOTTINE, kanad. film
18.45 PARALAKSA, ponovitev niz. dok. serije, 2/5
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.00 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 X 3
20.35 KOMU GORI POD NOGAMI
21.35 SOVA
MURPHY BROWN, 3. epizoda amer. naniz.
22.00 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.35 SOVA:
FLAIR, avstral. nadalj., 2/4
KAKO ZMANJŠATI ŽIVLJENSKE STROŠKE, amer. film
1.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

12.15 Svet. pokal v alpskem smučanju: smuk (m) — 18.30 Teleski 90 — 19.00 Garfield in prijatelji — 19.30 Dnevnik SA — 20.15 Filmske uspešnice: Zajtrk pri Tiffanyju (amer. film) — 22.00 Veselalom (posnetek iz Kranjske gore) — 22.30 Yutel

HTV 1

7.10 Sporočila beguncem — 7.25 Dobro jutro, Hrvaška — 8.00 Poročila — 8.05 TV nadaljevanka — 9.00 Poročila — 9.05 TV šola — 10.00 Poročila — 10.05 Reportaže, Mirovne pobude — 11.00 Poročila — 11.05 Spored za otroke — 12.00 Poročila — 12.05 Vključitve, reportaže — 13.00 Poročila — 13.05 Reportaže — 14.00 Poročila — 14.10 Ljubezna afera (amer. film) — 16.00 Poročila — 16.10 Reportaže, vključitve — 17.00 Poročila v angleščini — 17.15 Fiškal (TV nadalj.) — 18.00 Poročila — 18.15 Dokumentarni program — 19.10 Na začetku je bila beseda — 19.30 Dnevnik 1 — Politični magazin — Zakaj se bojujemo (amer. dok. serija) — 23.00 Dnevnik 2 — 23.50 Poročila v nemščini — 23.55 Poročila v angleščini — 0.00 TV izbor — 1.00 Poročila

NEDELJA, 22. XII.

SLOVENIJA 1

7.40 — 12.45 in 13.20 — 1.00 TELE-TEKST
7.55 VIDEO STRANI
8.05 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ZAV
TELOVADKA, franc. nadalj., 7/10
9.35 GLASBA SKOZI ČAS, 7/16
10.35 GARFIELD IN PRIJATELJI, ponovitev
11.05 PRIŠEL JE ČAS OKROG BOŽICA
11.35 BOZORJE DUHA
12.00 CHARLIE CHAPLIN: ZA KULISAMI
12.30 DNEVNIK 1
13.35 KRIZKRAJ, ponovitev
14.50 JOHANN SEBASTIAN BACH, nemška nadalj., 5/8
15.30 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 POROČILA
17.05 KOT RIBA BREZ BICIKLA, franc. film
18.30 RISANKA
18.45 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 P. Lužan: SANJARJENJE, TV igra
21.20 PODARIM - DOBIM
21.45 ZDRAVO
23.05 DNEVNIK 3, VREME
23.40 SOVA:
RAZREDNIK, amer. naniz., 5/22
FLAIR, avstral. nadalj., 3/4
0.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: slalom (m), 1. tek ob 9.50, 2. tek ob 12.50
14.00 Program HTV — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Svet narave: Gran Paradiso (angl. poljudnoznan. serija, 3/6) — 20.50 Drugačne zvezde: Puščavski pastirji (potopisna reportaža, 6/6) — 21.20 Izbor filmov J. Tatija: Moj stric (franc. film.) — 23.15 ..... — 23.45 Yutel

HTV 1

9.45 Poročila — 9.50 TV koledar — 10.00 Nedeljsko dopoldne — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 13.05 Serijski film — 13.55 Družinski magazin — 14.25 Nedeljsko popoldne — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Dramski program — 21.35 Inozemska znanst.-popularna serija — 22.25 Dnevnik — 22.45 Športni pregled — 23.30 Glasbena oddaja — 0.30 Poročila

PONEDELJEK, 23. XII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 13.30 in 13.15 — 0.50 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.20 VIDEO STRANI

13.30 DNEVNIK 1
15.00 OBZORJA DUHA, ponovitev
15.20 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 BOŽIČNA ŽENA, amer. drama
21.30 NAJ GRE TA KELIH MIMO MENE
21.45 JUTRI BO NOV DAN, dok. oddaja
22.05 DNEVNIK 3
22.40 OSMI DAN
23.25 SOVA:
V OBMOČJU SOMRAKA, 13. epizoda amer. naniz.
FLAIR, avstral. nadalj., 4/4
0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.40 Podarim — dobim (ponovitev) — 17.00 Teleski 90: Pripravimo se na smučanje (ponovitev) — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik KP — 20.00 Zelena ura — 21.00 Sedma steza — 21.30 Pesem je... Vlado Kreslin (2. oddaja) — 22.15 .... — 23.00 Yutel

TOREK, 24. XII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 13.40 in 13.35 — 2.15 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.00 POČITNIŠKI PROGRAM - SPORED ZA OTROKE
10.50 V ČETRTEK OB 17.30, ponovitev
11.50 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 33. lekcija
12.15 SEDMA STEZA
12.45 OSMI DAN
13.30 DNEVNIK 1
14.50 VIDEO STRANI
15.00 MOZAIK, ponovitev
ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 33. lekcija
15.25 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK
ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.07 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 SVETA NOČ, SLOVENSKE JASLICE
21.20 NOVOSTI ZALOŽB
21.30 KELIH ZVELIČANJA
21.45 DNEVNIK 3, VREME
22.05 KRISTUSOVO OTROŠTVO, oratorij
23.45 TOLMIN: POLNOČNICA, prenos
1.00 PET BOŽIČNIH
1.15 GLEJ, SVETLOBA
1.35 IN NA ZEMLJI MIR LJUDEM
2.05 VIDEO STRANI

SREDA, 25. XII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 0.15 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK, ponovitev
ŽIV ZAV
EURORITEM
11.00 Murska Sobota: EVANGELIČANSKA MAŠA, prenos
11.55 Rim: URBI ET ORBI, papeževa božična poslanica
12.30 JESSIE NORMAN, božična simfonija
13.30 DNEVNIK 1
13.45 Z ZNAMKO OKOLI SVETA, kanadski film
15.30 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK, ponovitev
BOJ ZA OBSTANEK
KANADA, kanadska dok. oddaja
17.50 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
BOŽIČNA ZGODBA, amer. film
21.40 DARITEV BODI TI ŽIVLJENJE CELO...
21.55 DNEVNIK 3
22.25 EP VIDEO STRANI
22.30 SOVA:
ALF, amer. naniz.
MOJZES, 2. del amer. filma
0.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.20 Mala Gloria (amer. nadalj., 3/4) — 17.10 Euroritem (ponovitev 21. oddaja) — 17.30 Alpe-Jadran — 18.00 Božični koncert (prenos iz CD) — 19.00 Studio Maribor — 19.30 Dnevnik ORF — 20.00 Svet poroča — 20.45 Narcis brez zrcala (dok. oddaja) — 21.30 Hrestač (balet) — 23.05 Yutel

Prizadeti knjižničarji

Čemu razvrednotiti knjižničarjevo delo?

NOVO MESTO — O tem, da se knjižničarjem dela krivica, smo nekaj že pisali, prejšnji teden pa so o tem problemu povedali še knjižničarji sami na aktivu osnovnošolskih in srednješolskih knjižničarjev iz Dolenjske, Bele krajine in Zasavja, ki je bil na bršljinški osnovni šoli.

Za začetek srečanja so si knjižničarji ogledali primer povezave ure fizike z delom v knjižnici. Vsi so bili nad uro navdušeni, še posebej pa učenci. S primerom so knjižničarji hoteli podkrepiiti svoje zahteve.

Kot prvo jih moti, da je nova oblast razvrednotila njihovo delo, saj po novem knjižničar ni oprede-

ljen kot pedagog, čeprav je njegovo delo še kako pedagoško. Kdor vidi v knjižničarju le izposojevalca, ni v koraku s časom. Od sodobnega knjižničarja se zahteva, da je center vsega dogajanja na šoli in vodič v svet znanja.

Prav tako jih je prizadela govornica, da bodo po novem dobivale šole knjige po nekakšnem univerzalnem seznamu, ki ga bodo pripravili na občini. Knjižničar, ki je sedaj naročal knjige glede na povpraševanja na šoli, bo tako imel zavezane roke. Aktiv se je zavzel, da mora nakup knjig ostati v pristojnosti vsakega posameznega knjižničarja. **J. D.**

MKZ »KRKA« — KRMILA
Bršljin 16, Novo mesto

PROGRAM DOPOLNILNIH MEŠANIC

Sestavite si krmila sami, enostavno in ceneje! Dopolnite obroke za perutnino, prašiče, govedo, da bo doma pridelana krma dobro izkoriščena in vnovčena. Posebno v zimskem obdobju primanjkuje v obrokih beljakovin, mineralov in vitaminov. Vse to vam v TMK Novo mesto pripravljamo v obliki dopolnilnih koncentratov, ki jih sami zmešate s svojimi žiti in tako naredite krmila ali pa same v manjših količinah krmite h koruzni silaži, pesnim rezancem, žitom. Predstavljamo vam te t.l. superkoncentrate:

BRO — D za piščance od drugega tedna do konca pitanja

NS — D za kokoši nesnice

Oba koncentrata zmešamo z mletim koruzo v razmerju 1:1 in s tako pripravljeno mešanico krmimo živali po volji.

BEK — D za prašiče v pitanju in plemenske svinje

Koncentrat zmešamo z mletimi žiti v razmerju 1:3 (1 del BEK-D s tremi deli žit), s tako pripravljeno mešanico spitam prašiča v 4 mesecih ob porabi 50 kg BEK-D. Ob silirani koruzi dajemo pitancem in brejim svinjam 0,5 kg/dan, doječim pa 1,5 do 2 kg.

GD — 32 za krave molznice (brez uree)

GD — 32 D za mlado pitano govedo (vsebuje 5% uree)

GD — D za gov. pitance nad 200 kg (vsebuje do 15% uree)

Te koncentrate polagamo h koruzni silaži v količini 1 do 3 kg/žival dnevno ali iz njih naredimo krmila, če jih zmešamo z mletimi suhimi žiti v razmerju 1 del GD-32 in 2 dela žit oz. 1 del GD-D in 3 deli žit.

Vse mešanice lahko pripravite v mešalcih za krmila ali kar v mešalcih za beton, kjer naj se mešajo vsaj 5 do 7 minut. Mešanici ni potrebno še posebej dodajati minerale in vitamine.

Na voljo sta tudi mineralno-vitaminski mešanici

VIMIN — K za krave molznice

VIMIN — GP za govedo v pitanju

Potrebne dnevne količine so 100 od 150 g ali 4 do 5% v mešanicih.

Vse navedene koncentrate proizvaja in prodaja MKZ KRKA v tovarni močnih krmil v Bršljini in v svojih prodajalnah.

Zelimo vam uspešno rejo!

Tehnolog
ing. SILVA BEVC

NovoLine
Pot pravih odločitev.

≡ **Nudimo vam:** ≡

- finančno računovodske, razvojne, pravne, komercialne in druge poslovne storitve

*Vsem bralcem ter poslovnim partnerjem
voščimo vesel božič in srečno
novo leto 1992*

NovoLine
Pot pravih odločitev.

zavarovalnica tilia d.d.
ново mesto

68000 Novo mesto, Cesta herojev 1
Tel.: 068/22-152, 24-615, 23-726
Telefax: 068/28-031
Telex: 35-759 YU dosnm

vsem zavarovancem,
poslovnim prijateljem
in bralcem Dolenjskega lista
voščimo vesele
božične praznike
in
srečno novo leto 1992!

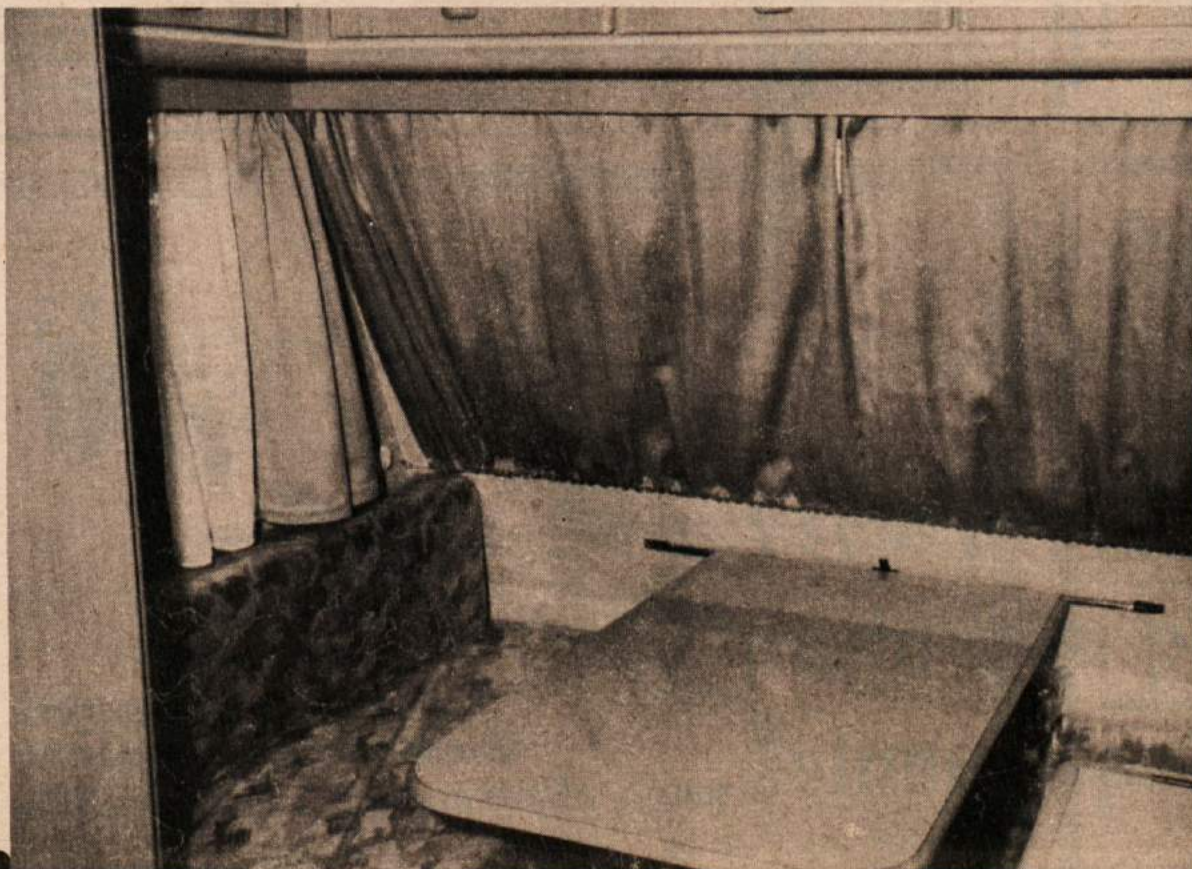
Predstavništva:
Črnomelj
Kočevje
Ljubljana
Metlika
Trebnje

Agencije:
ALJA, Krško
KRIK, Trebnje
BIO, Kočevje

in zastopniki v vseh večjih krajih

Izdelujemo opremo iz tekstila, plastike
in drugih materialov za avtomobile in
počitniške prikolice po evropskih merilih,
saj jih kupuje evropski trg...

**... Z NAMI JE PRIJETNEJE,
UDOBNEJE, MEHKEJE...**

Vesele božične praznike in uspešno
novo leto 1992 voščimo poslovnim
partnerjem in sodelavcem

Delavci in vodstvo
delniške družbe

TOW
TOVARNA OPREME d.d. MIRNA

Dragi zavarovanci!

Skupaj smo
preživeli uspešno poslovno
leto.

Vsem, ki ste nam zaupali,
in tudi tistim, ki boste
z nami v letu 1992,
želimo
vesele božične praznike,
sreče in miru v letu
1992.

 zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Mercator Standard d.o.o. Novo mesto

želi vsem zvestim kupcem vesel božič
in srečno novo leto 1992

Posebna novoletna ponudba:

1. za nakup v vrednosti nad 1000 SLT (1 zavitek kave Mercator)
2. za nakup v vrednosti nad 2000 SLT (2 zavitka kave Mercator)
3. za nakup v vrednosti nad 3000 SLT (10% popusta)
4. predpraznična ponudba za določeno blago 20% ceneje

FOTO-KINO MAT. IN OPREMA
EXPORT-IMPORT d.o.o.

Interfa

C. K. Staneta 5 N. Mesto
tel./fax 068 26 130

FILMI, FOTOAPARATI, FLEŠI,
BATERIJE, FOTO ALBUMI IN
OSTALA OPREMA ZA
AMATERSKO IN
PROFESIONALNO
FOTOGRAFIJO

Vesele božične praznike in srečno ter uspešno novo leto!

POSEBNA UGODNOST:
PRI NAS KUPLJENE
FILME RAZVIJEMO
BREZPLAČNO

 foto adi
color laboratorij
Novo mesto, c. kom. staneta 5
tel.: 068/26-130, p.p. 122

A

BANKA

ABANKA D. D. LJUBLJANA

ODPIRAMO TEKOČE RAČUNE, ŽIRO RAČUNE, VPOGLEDNE HRANILNE VLOGE

Vaše denarno poslovanje uredimo v vsaki poslovni enoti ABANKE. Tolarska sredstva na tekočem računu, žiro računu ali vpogledni hranilni vlogi v mesecu decembru obrestujemo z 11,22% mesečno obrestno mero.

VISOKO OBRESTUJEMO VEZANE TOLARSKÉ DEPOZITE

Za enomesečno vezavo tolarskega depozita vam ponujamo od 18,70 do 18,99, za trimesečno pa od 18,99 do 19,19% mesečno obrestno mero. Višina obrestne mere raste z višino vezanega zneska in časa vezave.

PRODAJAMO IN ODKUPEJEMO DEVIZNO EFEKTIVO

V vseh enotah ABANKE lahko kupite ali prodate devizno efektivno po menjalnem tečaju, ki ga objavljamo dnevno.

ZAMENJUJEMO DINARJE IN OPRAVLJAMO PLAČILNI PROMET S HRVAŠKO

V vseh enotah ABANKE lahko kupite dinarje. Prav tako lahko vaše dinarske obveznosti v republiki Hrvaški poravnate v vseh enotah ABANKE v tolarski protivrednosti, ABANKA pa bo izvedla dinarsko plačilo.

SVETUJEMO IN POSREDUJEMO PRI PROMETU VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Z borznimi posredniki ABANKE lahko kupujete in prodajate vse vrste vrednostnih papirjev. Pričakujemo vas na Dalmatinovi 11 od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure. Lahko jih pokličete tudi po telefonu (061) 302-440, 302-558, 302-065.

VARUJEMO VAŠE DRAGOCENOSTI

V agenciji ABANKE na Trubarjevi 65 v Ljubljani so znova na voljo bančni sefi v vseh treh velikostih in po ugodnih cenah. Delovni čas smo prilagodili vašim željam in vas vabimo, da nas obiščete od ponedeljka do petka od 9. do 12. in od 14.30 do 17. ure. Dragoceno darilo za vaše najdražje je lahko tudi plačilo enoletne najemnine bančnega sefa.

**VSEM VARČEVALCEM
ŽELIMO
PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN USPEŠNO NOVO LETO 1992!**

ABANKA

BANKA PRIJAZNIH IN PODJETNIH LJUDI

STP Novo mesto d.o.o.

Črmošnjice 5 b Tel. (068) 26-071 Fax: (068) 43-750

Trgovsko podjetje **STP** Novo mesto je odprlo svojo prodajalno s kavo in buteljčnimi vini na Prešernovem trgu 15 v Novem mestu z imenom **STP** — emonka.

Povabljeni ste na pokušino kave EMONEC v prodajalno emonka!

Vsem voščimo vesele božične praznike in srečno ter mirno novo leto 1992!

Se priporočamo

Stanovanjska zadruga Sentrupert d.o.o.

POSLOVNEŽI — POZORI!

Izkoristite izjemno priložnost in po ugodni ceni kupite 57,00 m² poslovnega prostora v strogem centru Trebnjega. Pokličite na Stanovanjsko zadrugo Sentrupert, tel. (068) 40-103 ali 40-031

kvaliteta
sencil
je... **MOLE**

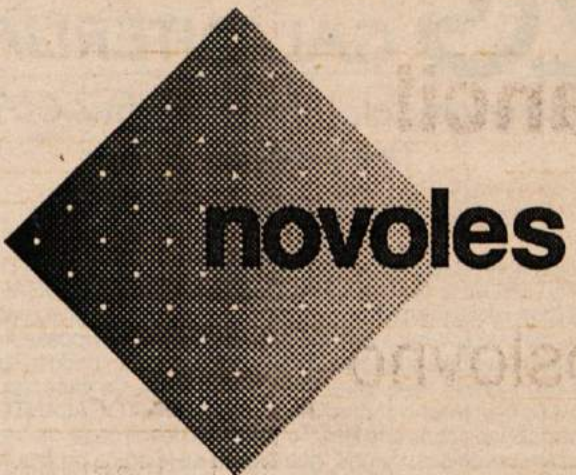
ROLETARSTVO • IZDELOVANJE ŽALUZIJ
KOVINSKI PREDMETI

68000 NOVO MESTO • Žabja vas 47 • tel.: (068) 23-673

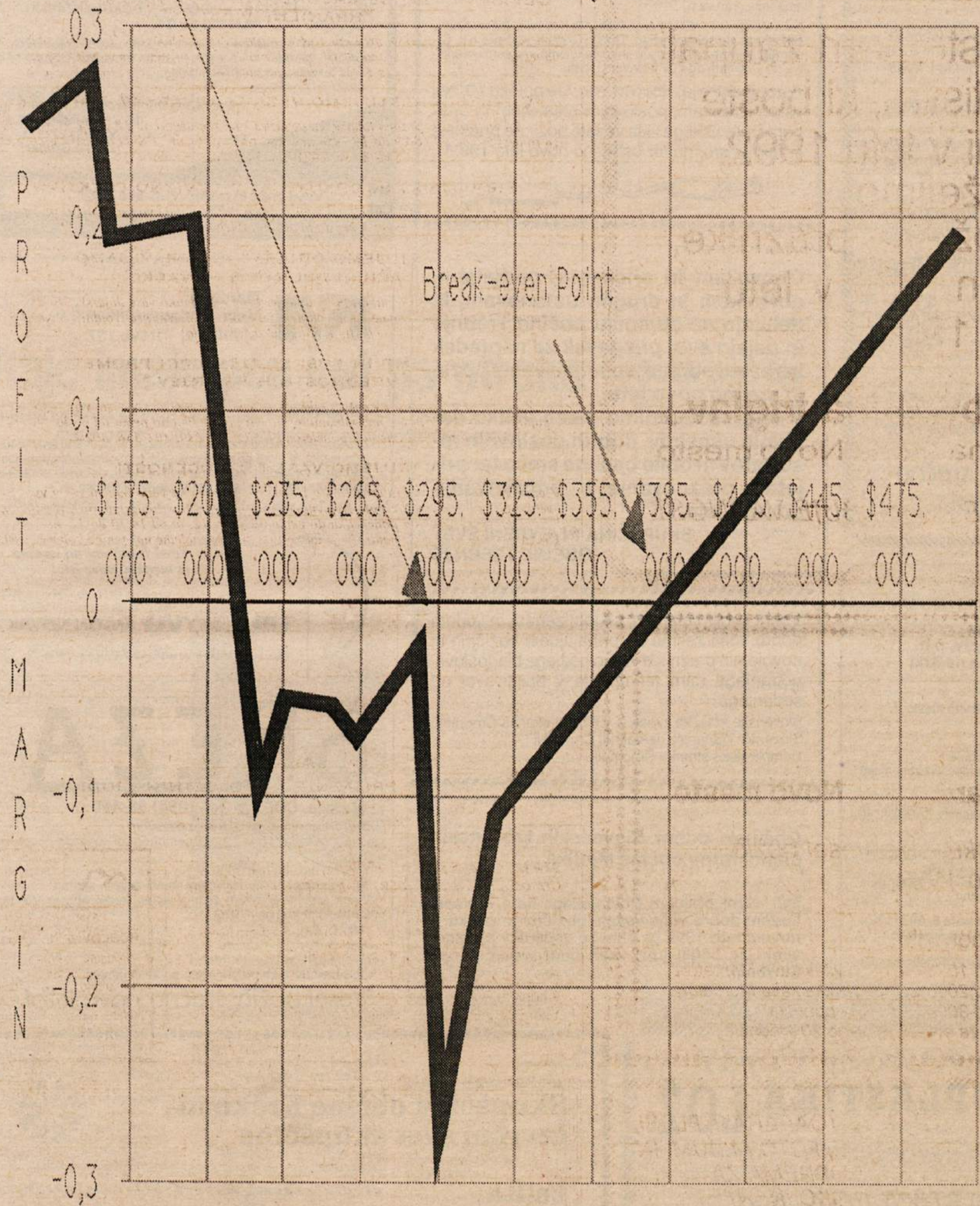

Vsem poslovnim partnerjem
in strankam želimo vesel božič
in srečno, zdravo in uspešno novo leto 1992.

Se priporočamo!

NOVOLES SPET ZARES!

[Handwritten signatures and initials]

**Vsem pravim
poslovnim prijateljem
želimo uspešno novo leto!**

[Handwritten signature]
Prešusar

KOLPA d.d.

vam v svojem salonu
v Rosalnicah 5 pri Metliki

nudi

**kopalniški program KOLPA-SAN
in program kuhinjskih korit KOLPA-KER**

NOVOLETNI POPUST

od 16. 12. 1991 do 31. 12. 1991

- **20% popusta** na izdelke I. kvalitete ob takojšnjem gotovinskem plačilu
- **obročno odplačevanje** za izdelke I. kvalitete 1 + 2 brezobrestno
- **35% popusta** za izdelke II. kvalitete (količine omejene)
- **60% popusta** za opuščene programe kopalnih kadi in ostanke od izvoza (količine omejene)

Poleg programa **KOLPA-SAN** in **KOLPA-KER** pa vam nudimo po ugodnih cenah keramične ploščice, sanitarno keramiko in armature.

Se priporočamo!

KOLPA, d.d., Metlika
Rosalnice 5
tel.: 068/58-273, 58-292
fax: 068/58-180

Salon je odprt:
vsak dan od 8.00 do 16.00
ob sobotah od 8.00 do 12.00

Vesel božič, mirno, srečno
in uspešno novo leto!

AVTO GALANTERIJA

Gotna vas, tel.: (068)25-585, 22-643
fax: (068)25-585

nagrajuje bralce Dolenjskega lista

Pokrovitelj naše nagradne igre je zasebno podjetje AVTOGALANTERIJA, iz Novega mesta, Ob potoku 10. AVTOGALANTERIJA izdeluje izpušne cevi za vse vrste osebnih avtomobilov po najnovejši tehnologiji robljenja, z garancijo evropske kakovosti in seveda s takojšnjo dobavo. Tudi ta teden bodo tri izpušne cevi podarili trem izžrebanim naročnikom. Če vaše izpušne cevi še ni potrebno zamenjati, vas bodo v AVTOGALANTERIJi potrpežljivo čakali eno leto. To pa je tudi dovolj časa, da boste v našem uredništvu dvignili potrdilo, da se je sreča pri zrebu nasmehnila prav vam.

Nagrajenemu Ferdu Omanu, Trata 16, Kočevje, Jožetu Škofu, Birčna vas 8 b, Novo mesto, Tončki Grahek, Kočevje n.h. Črnomelj, iskreno čestitamo in jih pričakujemo v našem uredništvu na Glavnem trgu 24 v Novem mestu.

Avtogalanterija, Novo mesto, Ob potoku 10, želi vsem strankam, poslovnim prijateljem in bralcem Dolenjskega lista vesele božične praznike in mirno, srečno ter uspešno novo leto 1992!

Občankam in občanom, podjetjem, obrtnikom in drugim ustanovam, ki delujejo na območju občine Trebnje in dajejo svoj prispevek za napredek in razvoj občine, voščimo vesel božič in srečno novo leto.

V letu 1992 želimo vsem veliko delovnih uspehov, dobrih poslovnih rezultatov in obilo osebne sreče ter prijetno praznovanje v pričakovanju novega leta.

SKUPŠČINA IN IZVRŠNI SVET
OBČINE TREBNJE

Vsem svojim članom, simpatizerjem in ljudem dobre volje želimo ob prihajajočih božičnih in novoletnih praznikih veliko božjega blagoslova, notranjega miru ter upanja v boljši svet od sedanjega.

Slovenska kmečka zveza — Ljudska stranka Črnomelj
Slovenski krščanski demokrati Črnomelj
Demokratska stranka Črnomelj

Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov občine Metlika

želi vsem bralcem Dolenjskega lista in vsem ljudem dobre volje vesele božične praznike, v novem letu 1992 pa čimveč uspeha v prizadevanju za boljši jutri vseh ljudi v samostojni Sloveniji.

Za vas, ki se ne bojite Evrope 92,
smo pripravili vrsto računalniških
programov za sodobno poslovanje!

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

FINANČNO-INFORMATIVNI SISTEM (glavna knjiga, salda-konti, menične in ostale obresti)

MATERIALNO POSLOVANJE (skladiščno in finančno poslovanje)

Na ta dva osnovna programa se z istimi matičnimi podatki o dobaviteljih, kupcih, klasifikaciji materiala, kontnim planom, šiframi materialov in drugimi podatki navezujejo še programi za:

OSNOVNA SREDSTVA, OSEBNE DOHODKE, EVIDENCO KREDITOV, KADROVSKO EVIDENCO, EVIDENCO IN OBRAČUN NAROČNIKOV, KALKULACIJE IN RAZPIS PROIZVODNJE, FAKTURIRANJE, MALOPRODAJNO IN VELEPRODAJNO KALKULACIJO Z OBRAČUNI DAVKOV, DROBNI INVENTAR, EVIDENČNO DOKUMENTACIJO, PODPORO DELA PRAVNIH SLUŽB.

Z našimi računalniškimi programi poslujejo že v več kot 100 podjetjih, bankah, skupnostih širom po Sloveniji. Zagotavljamo tekoče vzdrževanje in prilagajanje programov spremljenim predpisom.

Podrobne informacije na telefon
(063) 27-217,
fax (063) 27-511
(Zlatko Gruber)

Vesel božič in srečno novo leto 1992!

Mercator
Mednarodna trgovina d.d.
Ljubljana, Titova 137

VABI K SODELOVANJU

KV kuharje

Zaželjene so večletne delovne izkušnje ter obvezno znanje tuje jezika. K vlogi priložite dokazilo o izpolnjevanju pogojev. Primerne kandidate bomo zaposlili v naših delovnih enotah v tujini. Ponudbe pošljite na gornji naslov v 8 dneh.

Vesel božič, mirno, srečno
in uspešno novo leto!

URARSTVO ANTON NOVAK

Glavni trg 18 • 68000 NOVO MESTO • SLOVENIJA • tel. 068/26-278

BREZA

Metlika, CBE 1/b, tel. (068) 58-460

Breza, trgovina z gradbenim materialom vam v času od 15. do 31. decembra nudi poseben novoletni popust:

10% pri nakupu nad 3000 SLT

5% pri nakupu z naročilnicami stanovanjskih zadrug

Vsem svojim strankam želimo vesele božične praznike ter srečno in mirno novo leto!

Delovni čas:

vsak dan od 8. — 18. ure

ob sobotah od 7. — 12. ure

Obiščite nas in se prepričajte o ugodnih cenah!

Vesel božič, srečno novo leto!

industrija kovinskih in plastičnih izdelkov

KOVINOPLASTIKA LOŽ

p. o.

Cesta 19. oktobra 57 • pošta: 61386 Stari trg pri Ložu • železniška postaja Rakek • tel. 061/707-422

kovinoplastika Lož • telefax: 31588 loz ju • telefax: 061/708-466

»KOVINOPLASTIKA LOŽ« nudi
od 9. 12. 1991 do 9. 1. 1992

20-odstotni tovarniški novoletni popust
za vse tipe predalnikov REGA

Kupite jih lahko v trgovini

NOVOTEHNA

Novo mesto

Skupščina občine Krško in Izvršni svet skupščine

želita

vsem občanom, podjetjem,
zavodom in drugim organizacijam,
ki živijo in ustvarjajo na območju
občine Krško, vesele božične
praznike, v novem letu 1992 pa
osebne sreče, delovnih in
poslovnih uspehov.

NAGRADA V SEMIČ

Zreb je izmed reševalcev 47. nagradne križanke izbral JOŽETA JAKŠO iz Semiča in mu za nagrado dodelil knjigo Slavka Dokla Uskoška princesa. Nagradjencu čestitamo.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 31. decembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 49.

REŠITEV 47.

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilna rešitev 47. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: LOKVA, PAS, IDRJIČANI, SLO, DINAR, TOGA, MOL, MIKLAVŽ, IM, DON, ALIANS, ANANAS, TT, ATO, NERO, DVOREC, AMILAZA, IZIDA, PILON, DANAJEC, ARAGO, IRAVADI.

MISLI

Emancipirane ženske so avške, ki želijo svobodo za ceno moškega suženjstva.

A. STRINDBERG

Zavedni katoličani, laiki, nevarnost vidimo v institucionalizirani revoluciji in v institucionaliziranem božjem kraljestvu.

E. KOCBEK

Kako so ljudje slabotni in medli, ko ljubijo!

M. MAETERLINCK

NAGRADNA KRIŽANKA

št. 49

DR	RIBIŠKA MREŽA	ZNANIT OPERNI TENORIST (LUCIANO)	ALBANSKI KRALJEVIK (IZ MAKEDONIJU (MURATI))	KRAJ V DOLINI KRKE	AVTOR J. UDRI	RIMSKA 2	AVTORICA SCENARJA	SKLOVITA JEZA	POLOŽAJ
AKT					EG. BOGINJA NEBA				
METER					ZNANA HRV. MEZZOSOPRANISTKA (MARLIANA)				
ŠKODA							GRŠKA CRKA		
RAZVIT OBESEK V ZIVALSKI KOLONIJI	STARA PRESTOLNICA BABILONIJE RUŠA						MIT DUŠA UMRLEGA NEKANDALJA PRESTOLNICA JAPONSKO		
ZNAK ZA ELEKTRICNO POLJSKO JAKOST	URADNI JEZIK DRŽAVE IZRAEL	MAKEDONSKO KOLO	PRIPADNICA PLEMENA AVAROV	KONICA	ZORAVLJENJE	ARABSKI SREBRNIK		PRIPADNICA IRANSKEGA NOMADSKEGA PLEMENA	
PLEMŠKI NASLOV									
PRETEPAC				ETIJI	UDAV	FILM IGRAKLA NIELSENHOVA ZAČIMBA			
MIT KRALJEVSTVO MITHV		VRSTA DRAGOCENE TKANINE	NOMEN NESOČ				VMESNA STENA	SELŠKAR TONE	
KLAVIR				ATLEŠKA DISCIPLINA					
BESEDE BREZ POUČARJA				DL	MOSTOVZ				

Črni tujci v domovini

V Sovjetski zvezi živi več tisoč temnopoltih državljanov, ki se počutijo odrinjene — Prikriti rasizem

V deželi, kjer so lepe besede dolgo prekrivale resničnost in je vladalo bratstvo med narodi in rasami, se je s polomom dežele vred raztrgal tudi ta lažni mit. V Sovjetski zvezi, o nji namreč teče beseda, sta se pojavila tako nacionalizem kot sovinizem in rasizem. Če so mednarodne napetosti zaradi znane etnične pisanosti gigantske države nekako razumljivi, pa je manj razumljiv rasizem. Od kod vendar črni v Sovjetski zvezi? Pa so in njihov položaj je, kot sami pravijo, vse slabši.

Med prevladujočim svetlopoltim prebivalstvom živi nekaj tisoč temnopoltih državljanov. To so zvečine sadovi zvez med študenti iz Afrike in domačinkami, nekaj pa je tudi potomcev črncev, ki so se v dvajsetih in tridesetih letih preselili iz Amerike v Sovjetsko zvezo, kjer so upali najti enakost in pravico.

Črnci v Rusiji niso novost. Znano je, da se je v žilah velikega ruskega pesnika Puškina pretakalo nekaj črnske krvi; njegov ded po materini strani je bil Etiopijec. Vendar so bili vse do petdesetih let temnopolti državljani izredno redki in so uživali spoštovanje ostalih. Odnos do temnopoltih se je začel spreminjati po letu 1957, ko je po mednarodnem mladinskem kongresu v Moskvi

vi ostalo za udeleženci kongresa veliko nezakonskih otrok. Okolje jih ni sprejemalo, matere so jih zvečine zapustile in otroci so prišli v sirotišnice. Stvari so se še poslabšale po letu 1960, ko so v Sovjetsko zvezo začeli prihajati študentje iz tretjega sveta. Od glasno razglašane enakosti se je resničnost precej razlikovala. Okolje ni sprejemalo ne mešanih zvez med afriškimi študenti in domačimi dekletimi ne otrok iz teh zvez. »Za nekatere Ruse je ženska, ki ima otroka s črncem, navadna prostitutka, otrok pa nič prida,« pravi temnopolti Matemu, študent na moskovski medicinski akademiji.

Natalija Krilova, znanstvena raziskovalnica in zgodovinarica na Sovjetskem znanstvenem inštitutu za afriške študije, pravi, da so sovjetski črnci diskriminirani kljub poudarjanju enakosti v socializmu in kljub temu, da je Sovjetska zveza zelo rada oponašala Zahodni rasizem. »Imamo zelo malo stikov z zunanjim svetom, zato sprejemamo napačne, stereotipne informacije o vseh, ki so drugačni od nas,« pravi Krilova.

Črni Rusi se boje, da ne bodo nikoli v celoti enakopravno soudeleženi v življenju sovjetskih državljanov. Določena službe so zanje nedosegljive, politična kariera prav tako. Izolacija črnih Rusov se povečuje. Da bi se lažje vključevali v družbo, mnogi črni Rusi lažejo, kdo so. Nočejo biti afriškega porekla in se raje poroglašajo za ameriške črnce. 25-letna Marina Ekoku, katere oče je Nigerijec, se ljudem predstavlja kot črnka iz Amerike, v resnici pa je rojena v Rusiji in ni bila nikoli v življenju v tujini. »Ljudje so bili vsakič presenečeni, če sem jim povedala po resnici, da sem Rusinja.«

Med mladimi ruskimi črnci se pojavlja težnja, da bi se organizirali. Kakeh 100 peterburških črncev pripravljajo nepolitični klub, ki naj bi pomagal temnopoltim. »Sami si bomo morali pomagati,« pravi Zajatski, pobudnik ustanovitve kluba. »Mislim, da nas Rusi ne bodo nikoli povsem sprejeli za svoje. Življenje tukaj bo za nas težko in mnogi bi radi odšli. A problem je, da smo končno le Rusi.«

Nevarne mušice

Polja skoraj uničena — Škropiva neučinkovita

Sodobni način kmetovanja je tradicionalno raznolikost rastlin na poljih zavrgel. S širnimi polji monokulture je tudi pridelek naenkrat postal večji, a s tem se je porušilo prirodno ravnovesje.

Tak primer se je zgodil letos v Kaliforniji. Plantaže monokulture so napadli roji belokrilatih mušic. Prvič so opazili večje število mušic že junija, v avgustu pa so se silno razmnožile, da je bilo nad polji videti velike bele oblake teh insektov. Lotile so se melon, pomaranč, limon, solate, korenčka, zelja, prizanesele so edino belušem.

Povzročitelj katastrofe je komaj tri milimetre velika belokrilata mušica, ki sesa iz rastline sok. Čez čas rastlina oveni in na koncu odmre. Najprej so se skušali rešiti nadloge s škropljenjem, žal pa obstoječa škropiva niso nič zalegala, zato so svetovali kmetom, naj nemudoma preorjejo njive, da bi lahko mušicam vzeli hrano in jih uničili. Nek strokovnjak je celo predlagal naj poskušajo nadlogo zatreti z naravnim sovražnikom, na polja naj bi vnesli neko oso brez žela. Vendar bi bil to prav tako grob poseg v naravno ravnovesje. Sedaj iščejo naravno škropivo, vendar ta postopek predolgo traja, mušic pa je iz dneva v dan več.

Kalifornija oskrbuje čez zimo skoraj ves ameriški trg z zelenjavo in sadjem, zato se je na trgu že zmanjšala ponudba in se povečale cene. Rešitve pred mušičjo nadlogo še niso našli, zato bodo hujše posledice šele sledile. Najbrž bo le treba uporabiti sintetična škropiva, ki so sicer prepovedana, a to bi bila lahko le začasna rešitev.

Narava vrača človeku.

J. D.
(Vir:Time)

Strah pred Eto

Dodatnih 16000 policajev za varnost

Španija je že vsa v olimpijskem pričakovanju, polikana in umita čaka, da bo z olimpijskimi igrami v Barceloni stopila v središče zanimanja svetovne javnosti. Za bleščavo pa je skrita tudi temna senca, strah pred terorizmom. Predvsem se boje, da bo baskovsko teroristična organizacija ETA poskušala olimpijski sijaj zaviti v črno.

ETA, ki se z nasilnimi sredstvi bori za baskovsko neodvisnost, ima letos na vesti že nekaj hujših terorističnih akcij in 36 človeških življenj. Čeprav njena moč še zdaleč ni več takšna, kot je bila pred leti, pa so skrjalci v tej organizaciji le nevarni in prav lahko bi se v njihovih glavah skuhal kakšen krvav načrt. Zato so se Španci še posebej pripravili za varnost udeležencev in gostov olimpijskih iger. Med ukrepe je tudi ta, da so policijske sile povečali za 16.000 posebnih policistov, ki bodo v okolici Barcelone in v mestu samem skrbeli za varnost. Kaj zmorejo, so pokazali že na nedavni konferenci o miru na Bližnjem vzhodu v Madridu, ko so varnostne ukrepe izpeljali na najvišjem mogočem nivoju. Etini teroristi bodo imeli vsekako izredno težavno nalogo, če bodo kaj poskušali; kakšno bo počutje gostov in športnikov, pa bomo videli.

Raje imajo psa kot pa otroka

Nemci se soočajo s svojo tradicionalno neprijaznostjo do otrok — Milijon trpinčenih otrok — Nova zakonodaja za zaščito njihovih pravic

»V najem dajem apartma z dvema spalnicama in s posebno sobo, primerno za otroke ali psa.« Tako se je glasil mali oglas v enem od bonških lokalnih časopisov, ki je pritegnil pozornost novinarja tednika Newsweek. Pogledat je šel in izkazalo se je, da je bila tista posebna soba navadna luknja brez oken pod stopniščem. Vsekakor primerne je za psa. Kako je potem mogoče, da je oglaševalec prisodil, da bi bila primerna tudi za otroke? Pri Nemcih naj bi to niti ne bilo tako čudno. Nemška hladnost do otrok je pač dejstvo, zanj imajo celo posebno besedo - »Kinderunfreundlichkeit«, kar bi lahko prevedli kot neprijateljstvo do otrok.

Izkušnje kažejo, da niso ciniki tisti, ki pravijo, da imajo Nemci raje pse kot otroke. Malokdo bi brnil ščene, pri otrocih pa ni tako hudih zadržkov, bi lahko sklepali po žalostnih številkah, ki jih navajajo socialni delci in se z njimi vse pogosteje ukvarja tudi tisk. Znani nemški tednik Der Spiegel je nedolgo tega objavil, da je vsako leto nič manj kot 400.000 otrok podvrženih zelo slabemu ravnanju in krutosti staršev in skrbnikov. Nemška zveza za zaščito otrok navaja več kot še enkrat višje številk in govori o najmanj milijonu trpinčenih otrok. »To je škandalozno,« trdi ministrica za mladino Angela Merkel. »Mi, Nemci, lepše ravnamo s hišnimi živalmi kot s svojimi otroki.«

Neprijaznost in grobost do otrok se kaže na različne načine. Starši strogo kaznujejo otroke že za slabše obnašanje, trgovci nočejo postreči otroku, ki si kaj želi sam kupiti, lastniki zemljišč ne dovolijo, da bi se otroci igrali na travnikih. Večkrat se zlovoljen odnos zakrije za preveliko skrbnost. In tako lahko slišite nadvse zaskrbljeno vpraševanje, kaj je z vašim otrokom narobe, da je tako hudo nemiren, v resnici pa žele povedati, da otroka odpeljite stran, ker jih moti.

Ni lahko najti razloge za takšno ravnanje. Mnogi sociologi pravijo, da so Nemci postali prehud materialisti in so preveč zaposleni s pridobivanjem gmotnih dobrin, da bi se lahko ukvarjali še z otroki. Življenjski stroški v Nemčiji so

res med najvišjimi v Evropi. Da si sodobna nemška zakonca lahko nabavita sijoči novi BMW ali si privoščita počitnice kje v eksotičnem delu sveta, morata trdo delati. Če pride otrok, potem mora mati običajno opustiti svojo službo in postati gospodinja. To pa sodobnim Nemkam ne diši preveč. Nič čudnega ni, da je v Nemčiji vse manj rojstev, saj pride v povprečju na družino

Kamera je skozi zavese pokukala v enega salonov za pse v Duesseldorfu, kjer je tremnolaki domači ljubljencev deležen posebne nege. Ciniki pravijo, da tudi večje ljubezni kot otroci.

le še 1,4 rojstva in da je skoraj polovica vseh nemških zakoncev brez otrok.

Nekateri iščejo razloge v značaju Nemcev. Opozarjajo, da otroci, ki so po naravi nemirna in igriiva bitja, motijo prirojeni nemški čut za red. Drugi vidijo razloge v zgodovini in dokazujejo, da je Hitlerjeva glorifikacija dobrih arijske matere stigmatizirala materinstvo in otroke. Najpreprostejša razlaga je hkrati tudi najbolj zaskrbljujoča, najlepša pa jo je izrazil nek bonški učitelj, ki je dejal: »Na splošno nismo odprti in prijateljski ljudje.«

Povečana skrb za zaščito pravic otrok le kaže, da se spreminja doseda-

nja splošna neprijaznost do otrok. Bolj ko se Evropa združuje, bolj Nemci počasi prevzemajo liberalnejše poglede o vzgoji, o ženski vlogi in o družini. Zganil se je tudi nemški parlament in je pripravil predlog nove zakonodaje, ki naj bi zaščitila otroke pred njihovimi lastnimi starši. Prepuveduje staršem, da bi se grobo znašali nad otroki, jim trdo navijali ušesa ali jih pretepali. Zaščitne zakone so predlagali zato, da bi nemško socialno prakso približali standardom, ki jih predpisuje konvencija Zaruženih narodov o pravicah otroka, ki jo je Nemčija podpisala lani.

»To lahko sproži tudi konflikte v družini,« je zapisala liberalna Die Welt. Otroci bodo o svojih pravicah poučeni in v vrtcih in šolah jim bodo povedali, da lahko prijavi starše, če z njimi grdo ravna. Zaradi vsega tega lahko pride tudi do zlorab s strani otrok. Roditelje bi lahko izsiljevali, češ če mi ne date denarja za zabavo, bom javil policiji, da me pretepeate. Vzdušje ob takšnih odnosih v družini gotovo ne bi bilo prijetno za nikogar.

Ker ni prave pristrčnosti med starši in otroki, se zdi razumljivo, da se vse manj zakoncev odloča za več otrok. Nemška vlada je ukrepala s propagandnimi akcijami prek množičnih medijev. Namenila je tudi denar za otroške dodatke. Mati prejema 900 mark za vsak mesec materinstva do 18 mesecev otrokove starosti. Vendar ne propaganda niti denarne nagrade niso kaj prida spremenili zaskrbljujočega stanja. Spremeniti se bo moralo še marsikaj v glavah in srcih Nemcev, da bo neprijaznost do otrok izginila iz njihovega življenja.

Morda bi se kazalo vprašati, koliko »kinderunfreundlichkeit« se je udomačilo tudi pri nas.

MiM
(Vir:Newsweek)

Kdor živi samo za svoje zadovoljstvo, komur so čuti neobzdrani, kdor je pri jedi nezmeren, kdor je slab in nezanesljiv, tega bo smrt porušila, kot veter zruši slabotno drevo.

G.BUDA

Humor lahko razkroji in si ukloni vsako trdno določeno obliko; humor je sprevačanje in uničevanje vsega, kar je v dejanskosti objektivno trdno.

F.HEGEL

Človek pozna samega sebe samo toliko, kolikor pozna svet, svet pozna le v samem sebi in samega sebe se zaveda le v svetu.

J.W.GOETHE

Če s svojim razodevanjem življenja kot ljubeč človek iz sebe ne narediš ljubljenega človeka, tedaj je tvoja ljubezen nemočna, je nesreča.

K. MARX

Pesnikova naloga je težja, kot je kdajkoli bila.

F. FEHER

Jezik ni le sredstvo za izražanje, temveč je izražanje življenja samega.

B. DEBENJAK

Resnica je v naših vzkrikih bolečine in v našem obupu.

M. MAETERLINCK

vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba

R.P.: RDEČI ŠKORENJČKI

Nedeljsko jutro je bilo deževno in mbligeno, kot nalašč za lenarjenje in drobne neznosti, in stanovanjsko naselje je še spalo in drhtelo od sanj, ko sem jaz že vstala, na hitro spila kavo in se lotila dela. Sem namreč priložnostna čistilka in čistim stanovanjske bloke, te betonske termite, da kaj malega zaslužim. Vstajam zgodaj zjutraj zato, da ne srečujem ljudi, ko čistim za njimi in pobiram cigaretno ogorko, razmetane vseprek, odstranjujem žvečke, priplepljene na tlak, ali pobiram krompirjeve olupke, nemarno raztresene v dvigalu. Vsakič mimogrede zalijem fikus v petem bloku. Ne vem, čigav je bil, zdaj je zapuščen in od vseh pozabljen stisnjen v kot ob stopnicah. Uspelo mi ga je oživiti in to nedeljo je razvil nov list.

V prostoru, kjer so zabojniki za smeti, je razdejanje. Včeraj popoldne so v njem spet brskale ciganke, potem pa so, kot je njihova navada, obsedele na svojih širokih krilih na zelenici pred naseljem in sortirale odpadke: ostanke s hrano v eno bisago, odvržena oblačila v drugo. Letos

so njihove malhe bolj prazne, saj je še uporabnih reči vse manj. Nekaj časa smo jih preganjali, a smo odnehali in so postale del folklorne naselja.

Ko sem to jutro premikala kontejnerje in jih postavljala v vrsto, sem na vrhu zadnjega zagledala črno vrečko. Skušala sem jo potisniti v ozko odprtino, a ni šla. Odprla sem jo in zagledala rdeče škorenjčke z ošiljenimi petami. Made in Italy, echtes leder.

Takoj sem vedela, da so Heleni, ki živi v tretjem bloku. Spomnila sem se, kako je vzvišeno hodila v nedeljskih jutrih mimo mene, vsa eksotično nadišavljena. Pravijo, da se ukvarja s prodajo deviz.

Nenadoma me je prešinilo: »Vzemij jih! Že štiri leta hodiš v istih škornjih. Nič ne bo vedel. Samo pete je treba popraviti in bodo kot novi. Prebarvaj jih v črno in spet boš obuta za štiri leta.«

Vzela sem vrečko in jo skrila v vedro. Kaj vem, zakaj, saj so bili škorenjčki odvrženi v smeti. Pognala sem se v svoje stanovanje in dvakrat zaklenila. Potem sem jih obula. Kot bi bili narejeni zame. Vsa vznemirjena sem se lotila brvanja škorenjčkov. Prebarvala sem jih v črno, najprej enkrat, pa še enkrat in še enkrat, a nikakor niso postali črni, marveč so dobili nekakšen rjavkasto črn odtenek.

Naslednji dan sem odšla v njih na sprehod po kostonjem drevoredu. Odpadli listi so se mi zazdeli kot velika rdeča srca, ki jih tarem s koničastimi petami.

Streli potešili gnev in obup

Šest let zapora za Jožeta Dornika — S tremi streli iz neposredne bližine umoril 35-letno Marijo Blažević — Na obravnavi odklonil zagovor

BREŽICE — Senat novomeškega sodišča, ki mu je predsedovala Ljuba Tiran, je 41-letnega prodajalca na bencinskem servisu Jožeta Dornika, doma iz Brežic, očeta štirih otrok, obsodil na 6 let zapora. Možakar, ki je bil v priporu med lanskim 14. oktobrom in 13. novembrom ter od 5. novembra letos dalje, je lanskega oktobra zvečer v svojem stanovanju na Finžgarjevi ulici v Brežicah s tremi iz predelanih pištol in lovske puške z odžagano cevjo umoril 35-letno Marijo Blažević. Nanjo je streljal iz neposredne bližine vsaj trikrat, enkrat jo je zadel v čelo, drugič v uho in tretjič v bok, Blaževićeva je hudim ranam podlegla čez šest dni v brežiški bolnišnici.

Jožeta Dornika življenje ni bilo brez težav in stresov. Kot oče štirih otrok se je leta 1987 ločil od žene in nekaj časa živel sam v hiši na Finžgarjevi ulici. Pred dvema letoma pa je navezal stike z Marijo Blažević. Vez se sčasoma postala tako tesna, da se je Marija kar preselila k Dorniku. Vsega en mesec je vzdržala pri njem. Vest jo je odgnala najprej k materi na Čatež, nakar se je znova vrnila k možu in hčerki. Dornik pa se s takšnim razpletom nikakor ni mogel in hotel sprizajati, za Marijo je odšel k njeni materi, potem ji je večkrat telefoniral domov, toda tega, ali in kolikokrat sta se srečala, ne ve zanesljivo. Zato pa je povsem zanesljivo, da je do njunega srečanja prišlo lanskega 14. oktobra.

Blaževićeva je tega popoldne delala v restavraciji brežiške blagovnice; okoli 19. ure jo je prišel iskat Dornik in jo odpeljal v svojo hišo. Tam sta nekaj časa sedela in se pogovarjala, med pogovorom pa ji je Jože Dornik pokazal poslovnico, ki ga je napisal obupan in odločen, da si zavoljo tega, ker ga je Blaževićeva zapustila, vzame življenje. Možakar je očito pričakoval, da bo Marija grožnja vzela s sočutjem, a čakal ga je hladen tuš. Grožnja s samomorom jo je celo razdražila, tako da je prišlo do usodnega spora, cigar razpeta se Dornik, ki je jemat pomirjevalne tablete, zraven pa pil, sploh ne spominja. Najdeni dokazi kažejo na to, da je s predelanim orožjem na Blaževićovo streljal že v dnevi sobi, nakar se je ranjenka zavlekla v kopalnico, kjer je nanjo znova naperil orožje in sprožil. Dva strela sta jo zadela v glavo, eden pa v bok. Hudo ranjena je v mlaki krvavi obležala, Dornik jo je pustil v kopalnici in odšel iz hiše. Usedel se je v avtomobil in se zapeljal do brata na Drnovo. Tam je za vrata bratove hiše zataknil poslovnico

pismo in hranilno knjižico, vendar ni takoj odšel. Počakal je, da mu je brat odprl, mu nato povedal, kaj se je zgodilo, ter ga prosil, naj se z njim odpelje na krško postajo milice. Tam je zgroženim možem postave povedal pretresljivo zgodbo, toliko, kolikor se je je pač spomnil.

Miliciški so bili že čez nekaj minut v Finžgarjevi ulici v Brežicah. Hiša je bila zaklenjena, zato so vanjo morali skozi okno. V kopalnici so našli okrvavljeno in hudo ranjeno Marijo Blažević. Ta je poškodbam čez šest dni v brežiški bolnišnici podlegla. V veži pod stopnicami so policisti našli predelan kot in dve predelani pištolji, v avtomobilu pa še lovske puške z odžagano cevjo. Na mizi v dnevi sobi se še vedno ležalo eno poslovnico pismo, Dornik je namreč napisal dve, eno za domače in eno za Marijo.

ODKLENJEN AVTO

BALKOVCI — Neznani storilec je 7. decembra iz odklenjenega osebnega avtomobila Mežičana Franca Rožaja, parkiranega pred hišo v Balkovcih, ukradel vrtilni stroj in kotno brusilko, s čimer je lastnika oškodoval za okroglih 8 tisočakov.

Ponarejeni tolarji krožijo še naprej

Samo minuli teden so policisti prejeli dve prijavi

NOVO MESTO — Ponarejeni tisočtolarski bankovci še naprej veselo krožijo med občani, le da vsi ponaredek na opazijo takoj, pač pa šele, ko je že prepozno. Med takšne sodi tudi Zagrebčan P. A., ki je 13. novembra na novomeški tržnici iz neznanih rok sprejel bankovec, na katerega sta bili dve ničli prilepljeni. Prav tako neznan storilec je med 11. in 13. decembrom na stojnici na novomeškem Glavnem trgu novič enako ponarejen tisočtolarski bankovec in tako oškodoval Ljubljankinjo S. C.

So pa tudi bolj previdni, denimo lastnik diska v Gornjem Vrhpolju, kateremu je 27. novembra skušal šestnajstletni S. M. podtakniti ponarejen tisočtolarski bankovec, toda ponaredek je bil odkrit takoj, fant pa prijavljen mozem postave.

Vnovično opozorilo vsem, ki vsakodnevno poslujejo z denarjem, ob teh primerih torej ni odveč, še posebej naj bodo pozorni na bankovce za 1000 tolarjev, ki jih ponarejevalci izdelajo tako, da desetolarskemu bankovcu prilepijo še dve ničli.

TATOV I V ŠOLSKIH GARDEROBAH

NOVO MESTO — 5. decembra je nekdo iz garderobe elektro oddelka SŠTZU Novo mesto odnesel črno usnjeno jakno in tako dijaka — bolje rečeno starše — Borisa Bolmeta oškodoval za 6.000 tolarjev. Vsega šest dni kasneje pa je neznanec v dopolnjenih urah iz garderobe SŠTZU zmanjšal moške usnjene škornje, vredne 5.000 tolarjev, last dijaka Boštjana Lindiča.

VOZNIK NI UJEL ZMIKAVTA

NOVO MESTO — 11. decembra ob 12.05 je neznan storilec je na novomeški avtobusni postaji izkoristil neprevidnost voznika avtobusa Gorjancev in stopil v vozilo ter iz službene torbice zmanjšal 5.300 tolarjev. Resda je šofer opazil, kaj se dogaja, in stekel za zmikavtom, toda slednji je bil hitrejši. Ali je roki pravice za vselej ušel, je drugo vprašanje.

ZAGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

SEČJE SELO — 12. decembra je izbruhnil požar na 17 krat 4,2 metra velikem gospodarskem poslopju Albina Balkovca v Sečjem selu. Ogenj je uničil osterje poslopja, tako da je škoda za okoli 100.000 tolarjev. Z ognjem so opravili gasilci PGD Vinica, vzrok požara pa zaenkrat še ni znan.

Med preiskavo je izjavil, da je Marijo poznal podlugo leto, da sta se dobivala tudi potem, ko se je Blaževićeva že vrnila k možu. Samota da ga je razjedala in da je tistega oktobrskega dne zaužil vsaj 15 pomirjevalnih tablet in popil vsaj tri četr litra viskija. Zato da se je tudi odločil za samomor, hotel se je od Marije posloviti, pričakoval je usmiljenje, ko tega ni dobil, je pobesnel. Edino, česar se spominja, sta bila Marijin okrvavljeni vrat in brada.

Na glavni sodni obravnavi pred dnevi je zagovor odklonil, toda dokazov je bilo za senat dovolj. Sodni izvedenec je tudi potrdil, da je Dornik streljal iz razdalje, ki ni bila večja od 150 cm, strelji so prišli iz vsaj treh vrst orožja. Po mnenju tožilca je bil več kot očitno, da je umor pripravil, saj je imel orožje pripravljeno in na dosegu roke. Kakšno moč je imelo, kažejo v kopalnici najdeni sledovi krvavih madežev z deli možganske tkiva.

Sodišče je Marjanu Dorniku prisodilo šest let zapora; pri tem je senat upošteval, da gre za depresivno osebnost, ki je bila v danem trenutku zavoljo jemanja psihoaktivnih tablet in zaužitja alkohola sprovočirana, zavoljo tega pa razdražena in besna. V takem stanju je bila Dornikova zmožnost razumske presoje oslabiljena.

B. BUDJA

OKRNJENA ZIMSKA SLUŽBA

TREBNJE — V trebanjski občini je 185 km lokalnih cest, ki jih vzdržuje novomeško cestno podjetje. Za zimsko službo do marca 1992 so cestarji predvideli 7.282.000 tolarjev stroškov. Ker pa Trebančjem primanjkuje denarja, so previden obseg del zimске službe skrčili na tiste cestne odseke, ki imajo večji povprečni dnevni promet kot na ostalih cestah, za odseke, kjer je organiziran avtobusni prevoz oz. za ceste, ki jih delavci uporabljajo za prihod na delo. Tako bi stroški znašali 3.827.000 tolarjev.

Z očetovim avtom v smrt

Peter Zupancič se je zapeljal mimo spuščeni polzapornic — Smrt med spraviom hlo dovine

BREG, VELIKI CIRNIK — Posavske ceste so v minulih dneh vzele dve življenji, za obe nezgodi je bil dovolj le hipsec neprevidnosti in nepremišljenosti.

10. decembra ob 13.30 se je vsega 14-letni Peter Zupancič, učencec 8. razreda osnovne šole Sava Kladičnik iz Sevnice peljal z osebnim avtomobilom, ki ga je poprej vzel očetu, po regionalni cesti in pri vasi Brege pa zavil na lokalno cesto prek železniškega prehoda v smeri Sentjurja na Polju. Navzlic temu da so bile na železniškem prehodu spuščene polzapornice in da je na nevarnost opozarjal tudi svetlobni signal, je Peter z avtomobilom zapeljal na tere. V tistem trenutku je pripeljal vlak, strojevodja silovitega trka ni mogel preprečiti. Štirinajstletni učencec je hudim poškodbam

VLOM ZA 40 TISOČAKOV

BUŠEČA VAS — V času med 8. in 14. decembrom je nekdo vlomil v nedograjeno stanovanjsko hišo Nebojše Deglerja iz Bušeče vasi. Lastnik je bil ob 20-litrski plastenki z bencinom in nafto, 10-litrski plastenki z mešanico, ob vrtno kosilnico, brusilko, ploščice, sekuro in še kaj. Skupne škode je za 40.000 tolarjev.

Mladoletnik vlamjal v kleti in župnišča

NOVO MESTO — Policisti novomeške UNZ so minule dni prijeli mladoletnika M. N., doma iz Novega mesta, ki je utemeljeno osumljen, da je oktobra in novembra vlomil vsaj v devet kleti stanovanjskih blokov na Zagrebški cesti, Nad mlini in v Ulici Slavka Gruma, odnašal pa je meso, vloženo sadje in zelenjavo, alkoholne pijače ter obutev.

Mladenič je hkrati osumljen dveh vlomov v lokal na Germovi ulici, kjer je odnesel večje vsote denarja, ki ga je potem s prijatelji veselo zapravil. Enako naj bi zakrivil pet vlomov v župnišča po Beli krajini, kjer je prav tako jemat denar, in vlomov v delavnico dveh obrtnikov, katerima je odnesel več soboslikarskega materiala. Prav tako so policisti ugotovili, da naj bi M. N. na Zagrebški cesti izpred Mercatorjeve samopostrežne trgovine v zgodnjih jutranjih urah odnesel štiri plastične zabojke s sadnimi jogurti, ki jih je delavec Ljubljanskih mlekarov po običaju pustil pred vrati trgovine. Veliko večino teh dejanj naj bi M. N. storil sam, v treh primerih pa naj bi mu pomagal tudi 18-letni B. N., prav tako doma iz Novega mesta.

KAZNI ZA NEPREVIDNO POKANJE

NOVO MESTO — Novica, da lahko občani v teh predprazničnih dneh razpolagajo vsak z največ sto petardami ali drugimi pirotehničnimi sredstvi, ki se lahko prosto kupujejo po Avstriji in Italiji, se je seveda razširila kot blisk. Ne glede na takšno dovoljenje pa na novomeški UNZ svetovno previdnost. Nekaj zavoljo nesreč, ki jih metanje petard prinaša — najpogostejše so opekline II. in III. stopnje — nekaj pa seveda zavoljo zakonov. Slednji namreč prepoveduje metanje petard v zaprtih prostorih, kaznen je kar 6.000 tolarjev, previdnost ne bo odveč tudi, kadar so v bližini vnetljivi predmeti. In še to: tisti, ki namerava petarde kupovati v tujini z namenom, da jih bo potem prodal, potrebuje dovoljenje Republiškega sekretariata za notranje zadeve.

KRONIKA NESREČ

TRČENJE VSEGA EN DAN PO VOZNIŠKEM IZPITU — Največ gre neizkušenosti pripisati vzrok za prometno nezgodo, do katere je prišlo 13. decembra okoli 21. ure. 18-letna Darja Marjanovič iz Stranske vasi se je vsega en dan zatem, ko je opravila voziški izpit, usedla za volan juga 55 in se z njim odpeljala po cesti s Pogancev proti Stranski vasi. Med vožnjo je zavoljo neizkušenosti zapeljala na kup

VLOM ZA 40 TISOČAKOV

BUŠEČA VAS — V času med 8. in 14. decembrom je nekdo vlomil v nedograjeno stanovanjsko hišo Nebojše Deglerja iz Bušeče vasi. Lastnik je bil ob 20-litrski plastenki z bencinom in nafto, 10-litrski plastenki z mešanico, ob vrtno kosilnico, brusilko, ploščice, sekuro in še kaj. Skupne škode je za 40.000 tolarjev.

Mladoletnik vlamjal v kleti in župnišča

NOVO MESTO — Policisti novomeške UNZ so minule dni prijeli mladoletnika M. N., doma iz Novega mesta, ki je utemeljeno osumljen, da je oktobra in novembra vlomil vsaj v devet kleti stanovanjskih blokov na Zagrebški cesti, Nad mlini in v Ulici Slavka Gruma, odnašal pa je meso, vloženo sadje in zelenjavo, alkoholne pijače ter obutev.

Mladenič je hkrati osumljen dveh vlomov v lokal na Germovi ulici, kjer je odnesel večje vsote denarja, ki ga je potem s prijatelji veselo zapravil. Enako naj bi zakrivil pet vlomov v župnišča po Beli krajini, kjer je prav tako jemat denar, in vlomov v delavnico dveh obrtnikov, katerima je odnesel več soboslikarskega materiala. Prav tako so policisti ugotovili, da naj bi M. N. na Zagrebški cesti izpred Mercatorjeve samopostrežne trgovine v zgodnjih jutranjih urah odnesel štiri plastične zabojke s sadnimi jogurti, ki jih je delavec Ljubljanskih mlekarov po običaju pustil pred vrati trgovine. Veliko večino teh dejanj naj bi M. N. storil sam, v treh primerih pa naj bi mu pomagal tudi 18-letni B. N., prav tako doma iz Novega mesta.

KAZNI ZA NEPREVIDNO POKANJE

NOVO MESTO — Novica, da lahko občani v teh predprazničnih dneh razpolagajo vsak z največ sto petardami ali drugimi pirotehničnimi sredstvi, ki se lahko prosto kupujejo po Avstriji in Italiji, se je seveda razširila kot blisk. Ne glede na takšno dovoljenje pa na novomeški UNZ svetovno previdnost. Nekaj zavoljo nesreč, ki jih metanje petard prinaša — najpogostejše so opekline II. in III. stopnje — nekaj pa seveda zavoljo zakonov. Slednji namreč prepoveduje metanje petard v zaprtih prostorih, kaznen je kar 6.000 tolarjev, previdnost ne bo odveč tudi, kadar so v bližini vnetljivi predmeti. In še to: tisti, ki namerava petarde kupovati v tujini z namenom, da jih bo potem prodal, potrebuje dovoljenje Republiškega sekretariata za notranje zadeve.

KRONIKA NESREČ

TRČENJE VSEGA EN DAN PO VOZNIŠKEM IZPITU — Največ gre neizkušenosti pripisati vzrok za prometno nezgodo, do katere je prišlo 13. decembra okoli 21. ure. 18-letna Darja Marjanovič iz Stranske vasi se je vsega en dan zatem, ko je opravila voziški izpit, usedla za volan juga 55 in se z njim odpeljala po cesti s Pogancev proti Stranski vasi. Med vožnjo je zavoljo neizkušenosti zapeljala na kup

dežurni poročajo

OB USNjeno DENARNICO — Neznani storilec je 10. decembra ob 12.40 iz odklenjenega osebnega avtomobila Splitčana Damira Korace, parkiranega na bencinski črpalni na Otočcu, odnesel usnjeno denarnico s sedemdesetimi tisočaki gotovine.

IZGINILI ŠKORNJI — Istega dne je nekdo iz garderobne omare v športni dvorani pod Marofom zmanjšal ženske škornje in tako Martino Hribar iz Velikega Gabra oškodoval za 3.000 tolarjev.

KDO JE RAZBIJAL STEKLENIČNO? — 13. decembra zvečer je nekdo s prijateljem popival v bifeju v Meniški vasi. Veseljačenje je začel z razbijanjem kozarcev, zatem pa se je s prijateljem odpeljal neznan kam. Razbijajoča se iščejo, škode, ki jo je povzročil, pa je kar za 41.000 tolarjev.

VLOM V BARAKO — V noči na 13. december je nekdo vlomil v barako na delovišču nove novomeške porodnišnice. Odnesel je motorno žago in ročno električno žago, oboje vredno skupaj 20.000 tolarjev.

ODNESEL DEVIZE IN TOLARJE — Neznani predrznež je 9. decembra vlomil v stanovanjsko hišo Jožeta Marna iz Trebnjega in mu odnesel za 36.000 tolarjev denarja v naši in tuji valuti.

ODNESEL OSEM CEVI — Prve dni decembra je nekdo iz ograjenega skladišča novomeške Novotehne v Metliki odnesel osem stavbnih cevi, dolgih 6 metrov, in tako trgovca oškodoval natanko za 19.366,00 tolarjev.

TATOVA NAPOSLED ZA ZAPAHI

NOVO MESTO — V zadnjih številkah našega lista smo večkrat pisali o ševilnih tatvinah po novomeških bolnišnicah in zdravstvenem domu, koder je neznanec s pridom izkoriščal nepazljivost občanov in jim jemat denar, zlatino, ure in druge vrednejše predmete. Novomeškim policistom je naposled uspelo odkriti storilca, za zapahi sta se znašla 17-letni Z. B. in 18-letni R. B., oba doma iz Zabajka. Zaenkrat sta osumljena storitve kar petnajstih tovrstnih kaznivih dejanj.

Sumljivi novci dedka Mraza

Novoletni sejem mu ne more biti v ponos — Zveza prijateljev je nezakonit organizator, vendar ima dovoljenje

NOVO MESTO — V Novem mestu imamo znova novoletni sejem. Enim je v zabavo, veselje in še kaj, drugim povzroča sive lasce. Prvi so zadovoljni s preprostim dejstvom, da se na novomeškem Glavnem trgu pač nekaj dogaja, drugi se sprašujejo za ceno, ki jo to dogajanje postavlja. Če se meri v metrih nezakonitosti, je odločno previsoka, najsi ima sejem še tak blagoslov družbeno-karistnega početja.

Izvirni greh tega in ostalih sejmov zadnjih mesecev ter let, da njihov organizator za tovrstno dejavnost kratko malo ni registriran. Leta 1984 registrirana Zveza prijateljev mladine Novo mesto ima v svojih akcijah sicer črno na belem zapisano, da se lahko financira tudi iz drugih virov, toda način, ki si ga je za kaj takega izbrala, je nezakonit. Tako trdijo tržni inšpektorji Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto, potem ko so dobobra poškili v zakulisje dogajanj na novomeškem Glavnem trgu. Danes veljavna zakonodaja — in po tej se hočeš nočeš moramo ravnati — pravi, da lahko sejme pripravljajo le ustrezno registrirano podjetje, saj gre za gospodarsko dejavnost, nikakor pa ne društva. Zveza prijateljev mladine Novo mesto pri tem ni izjema, ne le novoletni, pač pa tudi vsi ostali sejmi so torej minili in minevajo s predznakom nezakonitosti. Resnici na ljubo velja zapisati še nekaj: organizatorji so sejem prijavitli, zanj pa dobili celo

dovoljenje pristojnih občinskih služb.

Sprehod med stojnicami je za tržne inšpektorje prinesel še nekaj zanimivih ugotovitev. Med drugim to, da so morali po izjavah prodajalcev pristojbino za stojnico — slednja je za cel mesec znašala 500 mark, za čas med 21. in 31. decembrom 300 mark itd., seveda v dinarski protivrednosti po obračunanim dnevnem borznem tečaju — plačati kar mesec dni vnaprej. Pri tem kar nekaj prodajalcev za najem stojnic ni dobilo nikakršnih pogodb, te so organizatorji pisali šele potem, ko so inšpektorji že pričeli kontrolirati. Takšnih in podobnih pomanjklivosti — mednje je moč šteti tudi brez zaporedne številke izpisane blagajniške prejemke ob plačilih nemajhnih pristojbin — je bilo odkritih še nekaj, postopek zanje je v teku, končna beseda pa bo brzokone prepuščena temeljnemu javnemu tožilcu in sodniku.

Dogajanje na novomeškem Glavnem trgu — če takšnega seveda na tem mestu sploh potrebujemo in si ga želimo — bo slej ko prej moralo pod zakonito streho. V Zvezi prijateljev sicer pravijo, da jim prav sejmi primaknejo svoj delež k stroškom za pripravo novoletnih prireditev, toda težko bo otrokom dovolj vzgojno in poučno razložiti, da živimo v časih in družbi, kjer si morajo dedki Mraza tolarje za nakup njihovih daril služiti tudi na nezakonit način.

B. BUDJA

Tudi igralci s klopi pretrd oreh

Pričakovan poraz novomeških odbojkarjev v Mariboru — Kočevke nesrečno izgubile doma — Pionir doma s Fužinarjem, Kočevke pa z Bledom

Če je bila sreča tista, ki je odločila zmagovalca na tekmi ženske odbojarske superlige med kočevsko Liko Tilio in koprskim Cimosom, tega za tekmo moške superlige v Mariboru med Viledo in Pionirjem nikakor ni moč reči. To je bila namreč igra mačke z mišjo, vloga slednje so po pričakovanju odigrali Novomeščani, ki jih v nadaljevanju ligaških obračunov očitno čaka trd boj za obstanek.

Še pred meseci bi dvoboj teh dveh ekip zanesljivo napolnil tribune mariborske športne dvorane na Taboru, tokrat si je tekmo ogledalo le kakih 200 ljubiteljev odbojke. Zmagovalec je bil namreč znan že vnaprej, Mariborčani so s polovično močjo dosegli že sedmo zaporedno zmago, pionirjevci ostajajo pri vsega dveh. Če tudi je trener Vilede v tretjem nizu na

igrišče poslal rezervne igralce, Novomeščani tega niso izkoristili, povsem na dlani je torej, da novomeška odbojka preživlja najtežje tedne zadnjih let. V soboto bo v športni dvorani pod Marofom odigrano zadnje letošnje srečanje, v njem se bosta pomerili ekipi Pionirja in Fužinarja. Nov poraz bi pionirjevcem pred zimskim odmorom nakopal nove težave, kaj lahko se namreč zgodi, da bo ekipa pričetek odločilnih obračunov pričakala celo na zadnjem mestu. Pomoč s tribun bo torej še kako dobrodošla, pravi navijači priskočijo klubu na pomoč tudi takrat, ko mu trda prede.

Zavoljo poraza doma proti Koprčankam utegne v nadaljevanju prvenstva trda presti tudi Kočevkam. Gostje so v so-

botni tekmi povedle že z 2:0 v nizih, toda potem, ko je Kočevkam uspelo izid izenačiti, se je zdelo, da bosta točki vendarle ostali doma. Športna sreča pa je gostiteljicam obrnila hrbet, še takšna borbenost in zagrenost jim nista pomagali, na koncu so se veselile Koprčanke. Tako Novomeščanom kot Kočevkam utegne na letošnjem prvenstvu iti na roke dejstvo, da bo iz lige izpadla vsega po ena ekipa, zdi se, da je v ženski to mesto bolj ali manj že rezervirano za Goričanke, pri fantih pa utegne biti boj negotov do zadnjega.

BOŽIČNA TELOVADNA AKADEMIJA

BREŽICE — V soboto, 21. decembra, bo TVD Partizan iz Brežic pripravil Božično telovadno akademijo, na kateri bodo nastopili učenci športnih razredov. Akademija se bo pričela ob 10. uri, istega dne ob 15. uri pa bo dvoboj pionirskih gimnastičnih vrst Slovenije in Hrvaške.

UROŠ KOBE ŠAHIST LETA

STARI TRG — Na zadnjem letnem hitropoteznem šahovskem turnirju v Starem trgu ob Kolpi se je pomerilo 20 belokranjskih šahistov in šahistov. Zmagal je Stariha, ki je zbral 16,5 točk, sledijo pa U. in V. Kobe s po 16 točkami, Dragoš 15,5 itd. Končni vrstni red v posebnem točkovanju za najboljšega belokranjskega šahista je tak: 1. Uroš Kobe (Stari trg) 30 točk, 2. Stariha (Črnomelj) 21, 3. V. Kobe (Stari trg) 19, 4. Petric (Metlika) 18, 5. Bubljič (Črnomelj) 13 itd.

NOVOLETNI TURNIR V MALEM NOGOMETU

NOVO MESTO — 3. in 4. januarja bo v športni dvorani pod Marofom novoletni turnir v malem nogometu, katerega organizatorica je Športna zveza Novo mesto. Prijave zbirajo do 20. decembra na naslov: Športna zveza Novo mesto, p.p. 30. Prijavnina znaša 1500 tolarjev, nakazati pa jo je moč na žiro račun 52100-678-80347. Žrebanje parov bo 30. decembra ob 18. uri na stadionu v Portovaldu, vse ostale informacije pa je moč dobiti na telefonski številki (068) 26-606.

Podbočju še šesta zmaga

Pričakovan uspeh košarkarjev Podbočja v 12. kolu I. SKL — V soboto v Soštanju z Elektro — Novomeščanke neporažene

Šesta zmaga košarkarjev Podbočja na prvenstvu rdeče skupine I. SKL je bila pričakovana, kakih 200 gledalcev v dvorani osnovne šole v Podbočju pa je videlo dobro igro gostiteljev, katerih končni uspeh ni bil nikoli vprašljiv.

Domači košarkarji so namreč pričeli zavzeto in borbeno, trdno odločeni, da osvojijo nov par točk. Z dobro igro v obrambi so že v prvih minutah strli odpor Ljubljancem, prednost je rasla iz minute do minute, tako da Ribničani sedaj gostujejo na keglišču v Kočevju. Upatni je, da se bodo pristojni zganili in keglišče doma JLA znova vrnili občanom in tekmovalcem.

Kočevski športniki so se odločili, da bodo zbirali športno opremo in jo poslali svojim športnim prijateljem na Rab, s katerimi jih že od nekdanje večje tesne prijateljske vezi.

NASLEDNJO SOBOTO NOGOMETNI TURNIR

ŠENTJERNEJ — NK Zidaki iz Šentjerneja pripravljajo v soboto, 28. decembra, turnir v malem nogometu. Pričel se bo ob 8. uri, potekal pa bo v dvorani šentjernejske osnovne šole. Organizator zbira prijave na telefon 42-398, prijavitelj pa se je moč tudi v okrepčevalnici Grabnar na Rojahn, kjer bo 26. decembra tudi žrebanje parov.

RIBIČU BRONASTA KOLAJNA

BREŽICE, TRBOVLJE — Sevnican Jani Ribič, dijak srednje tehniške šole v Celju, je v zelo močni konkurenci kadetov na državnem prvenstvu v športnih borbah v karateju v Brežicah prvič prabil sevnikiškemu karate klubu bronasto medaljo. To je doslej najboljša uvrstitev in hkrati krona petnajstletnega dela KK pri TVD Partizan v Sevnici. Za Ribičev uspeh je zaslužni tudi njegov trener Jože Sečen.

Zadnje kolo bo odločilo jesenskega prvaka

Zanimiv razplet v moški SRL

Zadnje jesensko kolo bo odločilo prvaka v moški republiški rokometni ligi. Sobotni obračuni so namreč prinesli pričakovane rezultate, za Dolenjce najzanimivejše je bilo seveda v Črnomlju, kjer so se gostitelji pomerili s Krčani.

Dolenjski derbi ni prinesel pričakovane rokometne, zasluge za to gredo Črnomlajcem, ki so Krčane povsem nadigrali, pri tem pa zamudili priložnost, da si še izdatneje popravijo razliko med danimi in prejetimi zadetki. Takšen razplet je slaba napoved pred odločilnimi dvoboji zadnjega kola, v katerem se bodo Krčani doma pomerili z vodilno Pivovarno Laško. Zmaga Krčanov bi šla na roke Dobovčanom, ki bodo v drugem derbiju kola igrali doma z Grosupelčani. Zmaga v tem srečanju in uspeh Krčanov bi mladi ekipi Dobove prinesli naslov jesenskih prvakov, uspeh, na katerega si pred pričetkom prvenstva nihče ni upal niti pomisliti.

ŠPORTNICA LETA — Mlada atletinja, skakalka v daljavo Nataša Podkrižnik, ki je letos oblekla dres slovenske reprezentance ni skrivala veselja ob objavi novice, da je proglašena za športnico leta v Novem mestu.

Podkrižnikova in Štangelj

Glasovanje med novomeškimi športnimi delavci je odločilo: Gorazd Štangelj, Nataša Podkrižnik in KD Krka — 13 Bloudkovih priznanj

NOVO MESTO — Športnika Novega mesta za leto 1991 sta kolesar Gorazd Štangelj in atletinja Nataša Podkrižnik, medtem ko je bila za najboljši športni kolektiv vnovič proglašena vrsta Kolesarskega društva Krka. Tak je bil izid ankete med novomeškimi športnimi delavci, na podlagi katerega je v ponedeljek, 16. decembra, zvečer, na slovesnosti v prostorih srednje gostinske šole Boštjan Kovačič, predsednik IS SO Novo mesto, najboljšim podelil priznanja in pokale.

Štangelj, ki je bil nedolgo nazaj proglašen tudi za kolesarja leta, je naslov najboljšega osvojil prepričljivo, za njim so se uvrstili triatlonec Igor Kogoj, atlet Igor Primc, odbojkarja Bojan Brulec in Gregor Žunič, kolesarja Srečko Glivar in Bogdan Fink ter nogometaš Jože Pavlin. Veliko manj izbire je bilo med dekleti, Nataša Podkrižnik je imela konkurentki le v kolesarki Marjeti Sajovic in odbojkarici Jani Vernig, medtem ko je bil med športnimi kolektivi ob KD Krka v igri le še OK Pionir.

Novomeški običaj veleva, da so na tovrstnih slovesnostih podeljena tudi občinska Bloudkova priznanja ter nagrade najboljšim športnikom — teh je bilo v ponedeljek podeljenih 36 — hkrati pa izvedbo za najboljšo ekipo in posameznike delavskih športnih iger.

O slednjih prihodnjici, na tem mestu pogledajmo dobitnike najvišjih občinskih športnih priznanj.

Marjan Špillar, predsednik Športne

zveze Novo mesto, je Bloudkova priznanja podelil Jožetu Kocjanu, Damjani Čavlovič, Nežki Pavlič in Matjažu Červu, medtem ko so bronaste Bloudkove značke prejeli Jože Žura za dolgoletno delo v ženski košarki, Janko Horvat za prizadevnost v kolesarskih vrstah, Marjan Kopač za prispevek novomeški košarki, Igor Kogoj za svoje letošnje triatlonske dosežke in Vlado Macele za leta in delo, ki ju je pustil v NK Elan. Dobitniki srebrnih občinskih Bloudkovih značk so bili trije: Janez Jagodic jo je prejel za uspešno trenersko delo v KD Krka, med drugim je njegov varovanec lani osvojil bronasto medaljo na mladinskem svetovnem prvenstvu; Andrej Švent je tako ali drugače v novomeškem športu zapisan že več kot dve desetletja, danes je svoje moči vložil v razvoj triatlonskega športa; Slavka Retlja in novomeški nogomet veže desetletja dolgo in trdno prijateljstvo, če bo Elan prihodnje leto zaigral v I. državni ligi, bo to tudi ali predvsem Pokala Ribnice, na kateri je prav tako imel največ uspeha.

• Eden največjih vzrokov za črno sezono kegliškega delavca, naj bi se takšno tekmovalstvo dvanajstih najboljših slovenskih kegličev in kegličic izvedlo še letos, pokrovitelj bi bil kočevski Avtobum, tekmovalna pa bi bilo na keglišču Gaj.

• Na nočnem malonogometnem turnirju, ki je bil v Dolenji vasi, je nastopilo 12 ekip, zmagala pa je ekipa Tuborga. Slednji je bil tudi organizator malonogometnega Pokala Ribnice, na kateri je prav tako imel največ uspeha.

• Kočevski športniki so se odločili, da bodo zbirali športno opremo in jo poslali svojim športnim prijateljem na Rab, s katerimi jih že od nekdanje večje tesne prijateljske vezi.

M. G.-č.

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

Po vzoru namiznoteniških igralcev, ki vsako leto prirejujejo tekmovalna najboljših, so se za ta korak odločili tudi kegličji. Na predlog Jožeta Kozine, kočevskega kegliškega delavca, naj bi se takšno tekmovalstvo dvanajstih najboljših slovenskih kegličev in kegličic izvedlo še letos, pokrovitelj bi bil kočevski Avtobum, tekmovalna pa bi bilo na keglišču Gaj.

Na nočnem malonogometnem turnirju, ki je bil v Dolenji vasi, je nastopilo 12 ekip, zmagala pa je ekipa Tuborga. Slednji je bil tudi organizator malonogometnega Pokala Ribnice, na kateri je prav tako imel največ uspeha.

Eden največjih vzrokov za črno sezono kegliškega delavca, naj bi se takšno tekmovalstvo dvanajstih najboljših slovenskih kegličev in kegličic izvedlo še letos, pokrovitelj bi bil kočevski Avtobum, tekmovalna pa bi bilo na keglišču Gaj.

Na nočnem malonogometnem turnirju, ki je bil v Dolenji vasi, je nastopilo 12 ekip, zmagala pa je ekipa Tuborga. Slednji je bil tudi organizator malonogometnega Pokala Ribnice, na kateri je prav tako imel največ uspeha.

Kočevski športniki so se odločili, da bodo zbirali športno opremo in jo poslali svojim športnim prijateljem na Rab, s katerimi jih že od nekdanje večje tesne prijateljske vezi.

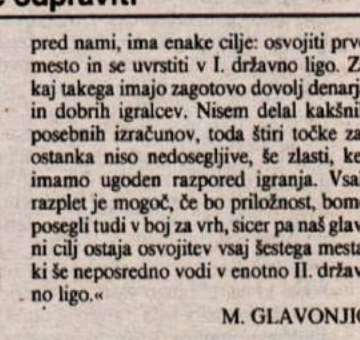
M. G.-č.

ZMAGI VUČKOVIČA IN TURKA

MENGEŠ — Novomeški igralci squasha so na sobotnem turnirju v Mengešu zabeležili lep uspeh. V kategoriji do 30 let je zmagal Vučkovič, medtem ko je bil Sebastian Turk tretji, v razredu nad 30 let pa je slavil Jože Turk, Vojko Gričar (vsi Novo mesto) pa je bil drugi. Temu na rob še vest, da bo v soboto, 21. decembra, v squash centru Mihe Legana na Mestnih njišvah prvo odprto prvenstvo Novega mesta v squashu za moške. Pričelo se bo ob 9. uri, medtem ko bosta prvenstvi za ženske in veterane januarja ali februarja.

pred nami, ima enake cilje: osvojiti prvo mesto in se uvrstiti v I. državno ligo. Za kaj takega imajo zagotovo dovolj denarja in dobrih igralcev. Nisem delal kakšnih posebnih izračunov, toda štiri točke zaostanka niso nedosegljive, še zlasti, ker imamo ugoden razpored igranja. Vsak razplet je mogoč, če bo priložnost, bomo posegli tudi v boj za vrh, sicer pa naš glavni cilj ostaja osvojitev vsaj šestega mesta, ki še neposredno vodi v enotno II. državno ligo.

M. GLAVONJIČ

Vladan Mladenović: »Zaostanek štirih točk za vodilnimi je še mogoče odpraviti.«

Pokrovitelja zanima le prva liga

Pred nogometaši kočevskega Avtobuma je težka naloga — Trener Vladan Mladenović pravi, da je zaostanek moč odpraviti

KOČEVJE — Resda pogled na tabelo in sedmo mesto po končanem jesenskem delu prvenstva v zahodni skupini II. republiške lige nogometašem kočevskega Avtobuma ne dajejo velikih možnosti, da se spomladi vključijo celo v boj za vrh, toda puška je v koruzo Kočevci že zdaleč niso vrgli. Pravijo, da štiri točke zaostanka za vodilnim kvartetom niso nedosegljive. Trener Avtobuma Vladan Mladenović in njegov pomočnik Stojan Briški razmišljata takole:

»Vedeti je potrebno, da je kočevska enajsterica šele letos zaigrala v višjem tekmovalnem razredu, večletno nastopanje v medobčinskih ligah je zato pustilo nekaj posledic. Razlika v kvaliteti je namreč ogromna, to je tudi razlog za nihanja v jesenskem delu prvenstva. Ekipo sem prevzel pet kol pred koncem sezone, z njo pa zbral sedem točk, kar je dokaz o kvaliteti moštva,« razlaga Mladenović, v nogometnem trenerskem svetu ne neznanome.

Stojan Briški je ta, ki mu gre doberšen del zaslug, da je ekipa lani osvojila medobčinski naslov in napredovala v II. republiško ligo.

»Zadovoljen sem s tem, kar smo naredili, ko sem bil še na čelu ekipe. Bilo je nekaj pomanjkljivosti, najbolj so se pokazale v srečanju z novomeškim Studiom D, ko smo bili nadigrani in zaslužno poraženi. Da smo imeli tudi veliko smole, kaže ta podatek: doma smo jeseni prejeli vsega en zadetek, in to tistega proti Iliriji, ko smo

tudi izgubili tekmo z 0:1. Vsaj dve točki več bi morali imeti po jesenskem delu prvenstvu, nekaj krivde za to, da jih nimamo, nosijo tudi sodniki.»

Da kočevski nogomet počasi, a zanesljivo vendarle stopa iz poprečnosti, je poskrbelo podjetje Avtobum, njegova lastnika Predrag Simeunović in Roman Lavrič sta pred klub postavila konkretna naloga. »Ekipe ne more in ne sme ostati na tem nivoju, potrebno jo je igralsko in strokovno okrepiti, končni cilj mora biti igranje v prvi državni ligi,« pravi poslovneža. Ali je tak cilj dosegljiv že letos? Odgovor daje trener Mladenović.

»Igralsko je ekipa dobro zasedena, imamo 22 izenačenih in dovolj kvalitetnih nogometašev, res pa je, da so nepravilni in taktično neizreli. Jesenska uvrstitev je realna, vedeti je treba, da so pred nami ekipe, ki imajo že prvotnega izkušnje ali pa so stalni člani II. republiške lige. Veliko tega je treba še narediti za razcvet kočevskega nogometa. Šest ekip, ki so uvrščene

Čefarin prvi državni prvak v goju

Imeniten uspeh novomeškega zastopstva na Pokljuki

POKLJUKA — Tod je bilo minuli vikend med 13. in 15. decembrom 23. slovensko prvenstvo v goju, sicer pa prvo, ki šteje za prvenstvo države Slovenije. Nastopilo je 20 igralcev iz vseh slovenskih klubov, pomerili so se po švicarskem sistemu, končni izkupiček pa je novomeškemu zastopstvu prinesel sijajen uspeh.

Slovenski državni prvak je postal Tamar Čefarin, ki je premagal vse nasprotnike in zbral 7 točk, kar je bilo dovolj za prepričljivo zmago. Ta mu je prinesla tudi mojstrski naslov 4. dan, pri tem pa velja dodati, da je Čefarin naslova republiškega prvaka osvojil že v letih 1974 in 1976. Njegov uspeh sta imenitno dopolnila še Bizjak s tretjim in Matoh s petim mestom, medtem ko je bil Jukič (vsi Novo mesto) dvanajsti.

Ob prvenstvu, ki sta ga vzorno pripravila GO zveza Slovenije in GO klub Kranj, je bila tudi skupščina zveze, na kateri so sprejeli nov tekmovalni sistem in koledar tekmovalj, hkrati pa sprejeli odločitev, da se včlanijo v mednarodno GO zvezo.

DEBELAKOV MEMORIAL MESOJEDCU

KRMELJ — Krmeljska Svoboda je prejšnji teden pripravila v prostorih tamkajšnje Lisce 10. šahovski memorial Borisa Debelaka. Tekmovalja se je udeležilo sedem štiričlanskih ekip iz Trebnjega, Velenja, Krmelja, Šentruperta in Sevnice. V ekipni konkurenci je zmaga pripadla ŠK Milan Majcen iz Sevnice pred Svobodo Krmelj, velenjskim Esom, Šentrupertom, Trebnjem ter drugima ekipama Sevnicanov in Krmelčanov, medtem ko je bil v posamični konkurenci najboljši Zvonko Mesojedec. Zbral je 6 točk, sledijo pa Kranjec 5, Smerdel 4,5, Kolman (vsi Sevnica) 4,5 itd.

J. BLAS

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

SUPERLIGA, moški, 7.KOLO: VILEDLA MARIBOR—PIONIR 3:0 (7, 7, 7)
Pionir: Jović, Babnik, Goleš, Mestnik, Brulec, Gotenc, Černač, Bakonja, Družinec, Žunič.

OSTALI IZIDI: Granit Preskrba—Fužinar 2:3, Tovil Olimpija—Salonit 2:3, Novi Graniti Kamnik prosti.
LESTVICA: 1. Vileda Maribor 14, 2. Tovil Olimpija 10, 3. Fužinar 6, 4. Salonit 6, 5. Novi Graniti Kamnik 6, 6. Pionir 4, 7. Granit Preskrba 2.

Pari naslednjega kola: Pionir—Fužinar, Salonit—Granit Preskrba, Novi Graniti Kamnik—Vileda Maribor, Tovil Olimpija prosta.

SUPERLIGA, ženske, 7.KOLO: LIK TILIA—KOPER CIMOS 2:3 (-8, -7, 12, 10, -10)
LIK Tilia: Akrap, Ogrinc, Vidmar, Turk, Klun, Na. Briški, Ni. Briški, Hočvar, Drobnik, Starc.

OSTALI IZIDI: Bled—Nova Gorica 3:0, YU STIP Celje—Paloma Branik 0:3, Partizan Tabor prost.
LESTVICA: 1. Paloma Branik 14, 2. Bled 10, 3. Koper Cimos 10, 4. YU STIP Celje 8, 5. LIK Tilia 4, 6. Partizan Tabor 2, 7. Nova Gorica 0.

Pari prihodnjega kola: LIK Tilia—Bled, Koper Cimos—YUSTIP Celje, Partizan Tabor—Nova Gorica, Paloma Branik prosta.

košarka

I. SKL, moški, rdeča skupina, 12.KOLO: PODOBČJE—SMELT OLIMPIJA ml. 86:69 (45:28)
Podbočje: Vego 18, Davidovič, Avsenak 2, Plevnik 4, F. Rozman 9, B. Rozman, Krajcar 10, Krivokapič 15, Jurečič, Rostohar 4, Krošelj 14, Vaupotič 10.

LESTVICA: 1. Tinex Medvode 23, 2. Mavrica Ilirija 22, 3. Rogaška Donat

rokomet

SRL, moški, 12.KOLO: EMENS DOL—DOBOVA 19:23 (10:11)
Dobova: Kuhar, Levce 5, Voglar 4, Starc 2, Bratanič, S. Deržič, Večerič 1, I. Deržič 2, Polovič, Glaser 9, Kranjc 1, Zitikovič.

ČRNOMELJ—KRŠKO 21:17 (11:8)
Črnomelj: Plut, M. Papež 5, Kmetič 1, Čengija, Pezdirc, J. Papež 7, Grabljan 1, Lozar 4, Bratič 2, Novak 1, Satošek 1.

Krško: Božič, Keše, Novak 2, Iskra 2, Bogovič 5, Kukavica, Urbanč 4, Rakar, Kekič 3, Vrstovšek 1, Brodnik.
LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 21, 2. Dobova 19, 3. GPG Grosuplje 16, 4. Krško 14, 5. Šešir 14, 6. Črnomelj 12, 7. Krog 12 itd.

Pari prihodnjega kola: Krško—Pivovarna Laško, Mokerc—Črnomelj, Dobova—GPG Grosuplje itd.

kegljanje

I. republiška liga, moški: KOČEVJE—PROTEUS 5273:5003
LESTVICA: 1. Fužinar 18...od 5. do 7. mesta Rudar, Kočevje in Hidro po 8 itd.

Televizija se ne potruđi niti odgovoriti

Tako ne gre več

LOŠKI POTOK — Intenzivni zahtevki, prošnje in predlogi za ureditev drugega TV programa od strani naročnikov so brezuspešni. S prostovoljnimi delom, samoprispevkom in drugimi tudi nezakonskimi, pogojno isterjanimi dajatvami je bil postavljen pretvornik, pred nekaj leti pa vgrajene aparature za drugi program, ki pa ne pokriva celega kraja. Izrazita bela lisa je v vasi Retje, kjer kakih 50 gospodinjstev slabo sprejema celo prvi program, drugi pa je nemogoče ali ga sploh ni. To pomanjkljivost je nekako nadomeščal signal TV Koper, ki pa ga ni več od junjske vojne. Naročnikom je dvignila temperaturo izredno povečana naročnina že v letu 1990, da o tej zadnji ne govorimo. V tem času je TV prenesla vse aktualne dogodke in šport na drugi program, kar je naročnike dodatno prizadelo.

Zahtevki za ureditev programa so deževali na Krajevno skupnost, ki pa ni storila ničesar. Nekateri naročniki so pisarili televiziji, nekateri so prenehali plačevati celo naročnino. Seveda se televizija ni potrudila niti odgovoriti, čeprav so naročniki predlagali tudi dodatni prispevek, nasprotno, sedile so tožbe. Naročniki so sodišču sicer dokazovali krivičnost početja televizije, vendar je bilo sodišče mnenja, da če že televizija dela krivico, ne more novih krivic delati sodišče, ker ima televizija zakonske možnosti, po katerih lahko izterja neplačnike tudi v primeru, da je možno sprejemati samo en signal. Tako je bil krog zaključen in ljudje so iz strahu pred pravdnimi plačili.

Povedati je treba, da je v vasi Retje potrebno namestiti samo odboj, in stvar bi bila rešena.

V začetku t.l. se je v akcijo vključilo tudi Kulturno UD. Obširno je televiziji pojasnilo problem in predlagalo rešitve, zlasti pa pomoč pri akciji. Obvestilo in zaprosilo je tudi krajevno skupnost za skupno akcijo. Odgovora ni bilo z nobene strani.

VTV merniku 8. 12. g. Trefalt zatrjuje, da ponekod spremljajo že 8 programov, zato je vsak komentar odveč. Ljudje pa pravijo, da tako ne bo šlo več. Dnevno časopisje in revijalni tisk postaja v večini nedostopen. TV sprejemnik pa je v vsaki hiši, zato menijo naročniki, da je odnos TV skrajno nesrmen, saj plačujejo (po sili) tisto, česar jim televizija ne more prodati. TV Slovenija problem torej pozna, in če je ta ureditev nemogoča (izgovori so znani), potem naj njihovi in pooblaščenici in ekipe, ki vztrajno iščejo neprijavljene TV sprejemnike, ugotove, kje sprejema ni, in za polovico zmanjšajo naročnino. Ali lastnik, ki pod prisilo plačuje nekaj, česar nima, res ne more do svoje pravice? In če TV noče biti sogovornik s prizadetimi, bo treba ubrati sodno pot tako, kot jo ubira demokratična TV hiša.

ALBINA KOŠMERL
Retje

V VOJAŠNICI DOM MIRU

V zadnji številki Dolenjskega lista sem prebral prispevek z naslovom Bo nekdanja vojašnica spet vojaška? Gre za črnomaljsko vojašnico in predlagam, da bi jo dodobra pregledali, da ne bi bila v njej še kakšna mina, nato pa opremili in vanjo vselili begunce. Poimenovali bi jo Skupni dom ali Dom miru. Namesto zvezd pri vratih bi namestili goloba z oljčno vejico. Nekdanja vojaška zemlja pri Gribljah pa naj bi znova prišla v roke kmetov, ki bi jo obdelovali in cenili, ne pa da po njej raste plevel in kopinje.

PAVEL ŽELJKO
Griblje

IZDELKI INVALIDNIH OSEB — V okviru novoletnega sejma na Glavnem trgu v Novem mestu imata svojo stojnico tudi delavnici pod posebnimi pogoji iz Novega mesta in z Mirne. Po zelo zmernih cenah prodajajo izdelke, ki so jih naredili varovanci teh delavnic. Seveda gre vse izkupiček zgolj za delo teh delavnic in tako je vsak tak nakup, še tako simboličen, tudi človekoljubno dejanje. (Foto: A. B.)

Kam na sprehod?

Za oživitvev peš poti

Pred kratkim se je v našem uredništvu oglasila naša bralka, upokojenka Joža Florjančič-Skufca iz vasi Otočec, in nam povedala, da bi bilo potrebno peš poti ob levem in desnem bregu Krke popraviti.

S tem predlogom je že seznanila direktorja Hotela Grad Otočec in njegovega predsednika sindikalnega društva, zatem turistična društva Otočec, Šmarješke Toplice, Skocjan in Bela Cerkev, Turistično zvezo Dolenjske v Novem mestu in še bi lahko naštevali, pa vendar niso pokazali nobenega interesa.

Velik del sprehajalnih poti na obeh straneh Krke, ki je bil še predhodno, je odnesla lanska povodenj. Obnovljene peš poti ne bi koristile le domačinom, ampak tudi ribičem, ljubiteljem narave, predvsem pa bi bile prijetna turistična popostreva za goste, ki se pripeljejo na Otočec.

Nekoč je bila že predvidena peš pot od Ragovega loga proti Otočcu. Torej zakaj ne bi zopet zaživela? Za začetek bi bilo dovolj, da bi vsi zainteresirani stopili skupaj, od ribičev pa do turističnih društev. Potem bi lahko to pot gradili in čistili po etapah. Pomembno je, da bi ta pot zopet zaživela in pomagala odkrivati tiste lepote naše Krke, ki jih do sedaj nismo mogli videti.

ZAHVALA ZA POMOČ

Občinska odbora Rdečega križa Metlika in Novo mesto se zahvalujeta Odboru bivših internirank iz Ravensbrucka za poslano pomoč. Odbor deluje pri Zvezi združenj borcev NOV v Ljubljani in sodeluje z bivšimi internirankami iz ostale Evrope. Iz Avstrije so prejeli od g. Antonije Bruha 10.000 ATS, ki jih odbor namenja socialno šibkim družinam, ki so, čeprav same socialno šibke, sprejele begunce iz sosednje Hrvaške. Pomoč bo razdeljena desetim družinam.

V imenu prejemnikov pomoči se za humno gesto lepo zahvalujeta Občinska odbora Rdečega križa Metlika in Novo mesto.

Zapuščajo potapljajočo se ladjo

Ljudje so šli na volitve, da bi dobili demokracijo, razvoj in boljše življenje, dobili pa so nesposobne nove oblastnike in gospodarski polom

Slovenijo so od volitev do danes doletela same zgodovinske velike stvari: poraz reformistične levice in sredine, vehementni konzervativizem Demosove oblasti, plebiscit, vojno, odhod armade in predbožično obljubo Evrope o priznanju slovenske suverenosti. Dobili smo tolar, ki naglo devalvirava, preizkusili razprodajo družbenih stanovanj in začetek denacionalizacije, tržno gospodarstvo nastaja potem, ko smo izgubili svoje najboljše tradicionalne trge, doletela nas je zamrzitev deviznih prihrankov občanov v slovenskih bankah, padec povprečnih plač na bednih 220 DEM, sto tisoč brezposelnih in sto tisoč takih, ki so že na listah za odpuščanje, 25.000 beguncev iz Hrvaške, prve izkušnje z divjo privatizacijo podjetij in z razprodajo narodnega premoženja tujemu kapitalu, v Demosovem Pentagonu kupujejo najdražje uvožene vojaške jeepe, sočasno ko njegov socialni resor pripravlja zakone, ki pojejo vedno isto pesem... ni denarja za socialne potrebe ljudi...

Ljudem v Sloveniji je težko. Zbegani so in ne razumejo prav, kaj jih je prav-

Vojvoda Rudolf naj bo na grbu

Še nekaj pojasnil in dilem v zvezi z zbiranjem grba Novega mesta

Zgodaj letos spomladi je sekretariat za notranje zadeve (sedaj ministrstvo) predstavil nova razmišljanja o prilagoditvi registrskih oznak cestnih vozil evropskim standardom. V razpravi se je izoblikovalo skoraj soglasno stališče, da je potrebno najti za zvezdo na tablici nadomestilo, ki bo vsebinsko izražalo slovensko identiteto, obenem pa povezovalo načine, ki smo jim bili priče predvsem v sosednji Avstriji. Poleg veliko večje avtonomije lastnika registrske tablice, večjega izbora načinov registriranja so bili izpostavljeni grbi registrskih središč kot možno ločilno znamenje.

To me je spodbudilo, da sem pregledal stanje doma in ugotovil, da praksa ni usklajena s statutarnimi določili. Delegatska pobuda je sprožila postopek priprave odloka in s tem tudi likovne rešitve. Že v prvem trenutku je bilo odprtih več vprašanj, ki so se razrješevala v soočanju s predlogi ljudi, ki veljajo na tem področju za strokovnjake. Posamezne različice so se nazadnje izoblikovale v predlog, ki ga je podal dr. Božo Otoporec in ga takole utemeljil:

»Na pečatih Novega mesta iz prve polovice 15. stoletja je upodobljen ustanovitelj mesta, vojvoda Rudolf IV., ki je mesto ustanovil 1365. leta. Videti pa je, da Novomeščanom ni bil čisto dobro znan lik tega vojvode, kajti upodobili so ga sedečega na gotskem prestolu, držečega v desnici državno jabolko in v levici žezlo, kar pa je imel lahko le kralj ali cesar, nikakor pa ne vojvoda. Na drugem pečatu iz 15. stoletja ima namesto žezla zastavico, kar je običajni atribut vojvode. Pri oblikovanju pred-

SREČANJE INVALIDOV

RADEČE — Preteklo soboto je sevnjsko društvo invalidov pripravilo novoletno srečanje svojih članov v restavraciji Jadran v Radečah. Ker društvo nima denarja, so si morali vse stroške plačati sami, a so kljub temu prišli in se domov vrnili zadovoljni. Društvo si ni moglo privoščiti posebnih voščilnic, je pa vsem svojim članom poslalo skromen koledar z najboljšimi željami za božične in novoletne praznike. Člani so dobili tudi položnice za letno članarino 100 tolarjev. Člani iz domov upokojencev in socialno ogroženi so oproščeni tega plačila.

ložnega grba so bili uporabljeni likovni elementi iz najstarejših mestnih pečatov, ki naj bi čim verneje podali podobo ustanovitelja mesta, vojvode Rudolfa IV. Barve obleke so povzete po najstarejšem barvnem grbu v Valvasorjevi knjigi grbov, isto velja za državno jabolko in fevdno zastavo, ki sta rumena. Likovno je vojvoda upodobljen sede na preprosti klopi (kot na pečatih), na glavi ima tako imenovani vojvodski klobuk.

Kar se tiče strokovne obdelave posameznih elementov, so bile ves čas odprte mnoge dileme, ki so bile bolj ali manj zadovoljivo rešene. Nastale razlike izhajajo iz različnih upodobitev skozi stoletja, saj so prve upodobitve nastale sleditvijo pravice do pečatnega z rdečim voskom v 15. stoletju, kakor poroča Valvasor v Slavi Vojvodine Kranjske.

Prepričan sem, da bomo morebitna neurejena vprašanja rešili v postopku sprejemanja odloka, pri čemer je potrebno jasno in vnaprej povedati, da grba ne more zamenjati noben znak. Grb,

MARJAN DVORNIK

Niso za razprodajo stanovanj

Upokojenci nasprotujejo prodaji stanovanj, namenjsko zgrajenih za potrebe upokojenih ljudi

Na seji izvršilnega odbora Občinske zveze društev upokojencev Novo mesto so 13. decembra obravnavali dve pomembni stvari za upokojence.

Dogovorili so se o vsebini priprav na letne konference društev (teh je v občini deset), ki bodo opravljene do 15. marca 1992. Vodstva društev bodo skrbno pripravila poročila o celotni dejavnosti društev za preteklo leto in programa dela za tekoče leto. Poleg tega bodo upokojenci na konferencah v podrobnosti seznanjeni s spremembami nove zakonodaje pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki vplivajo na pravice zavarovancev in upokojencev, z novo združenim zakonodajom, zlasti z obveznim in prostovoljnim zavarovanjem, s stanovanjsko problematiko, davčnim napovedim za upokojence in drugimi aktualnimi vprašanji.

Druga pomembna točka je bila informacija o sprejetih decembrskih predlogih na razširjeni seji upravnega odbora

Zveze društev upokojencev Slovenije in o sklepu in ugotovitvah SPIZ Slovenije, ki se nanašajo na celotno problematiko lastnine in prodaje stanovanj po novem stanovanjskem zakonu. Iz teh informacij sledi, da je z uveljavitvijo stanovanjskega zakona postala SPIZ po 114. členu lastnica stanovanj in stanovanjskih hiš, zgrajenih s sredstvi te skupnosti, stanovanj, zgrajenih namenjsko za upokojence, in stanovanj, zgrajenih namenjsko za potrebe Združenj borcev NOV Slovenije. Po 128. členu pa SPIZ ni dolžna prodati stanovanj v hišah (blokkih), ki so bila v celoti namenjsko zgrajena za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev in imajo poseben status. Po zbranih podatkih ima SPIZ v Sloveniji evidentiranih 5200 stanovanjskih enot, iz 13 občin nima še podatkov, zato se ocenjuje, da je skupaj 6000 stanovanj v lasti SPIZ. Od teh je okrog 1850 stanovanj strnjanih kot celota v blokkih, zgrajenih in namenjenih za upokojence, zato je SPIZ na predlog Občinskih zvez DU in skupni predlog Zveze DU Slovenije sprejel sklep, da se ta stanovanja ne razprodajo, temveč naj se ohrani njihov prvotni namen — za potrebe upokojenske generacije, kar pomeni, da ostanje v njih sedanji nosilci stanovanjske pravice, za njimi pa naj jih pridobijo novi upokojenci, ki niso mogli rešiti stanovanjskega problema v času aktivnega dela, teh pa bo v bodoče vedno več. V Novem mestu je skupaj 85 stanovanj, last SPIZ po navedenem zakonu. Od teh je 47 stanovanj v Bloku na Šegovi 7, 9 in 11 in 26 stanovanj v bloku Nad mlini 27 in 28, ki po predlogu upokojenske organizacije in sklepu SPIZ ne pridejo v poštev za prodajo. Le 12 stanovanj SPIZ v tej občini, ki so raztresena po raznih blokkih, pridejo v poštev za prodajo sedanjim nosilcem stanovanjske pravice.

RUDI HRVATIN

Še o odvozu odpadkov iz Podgore

Odgovor M. Černičju na klic v rubriki »Halo, tukaj bralec Dolenjca«

V krajevni skupnosti Straža (torej tudi v Podgori) je bil uveden odvoz odpadkov v septembru letos. Zaradi pomanjkanja podatkov, ki so podlaga za obračun smetarine, so delavci Komunale v skladu z določili Odloka o ravnanju z odpadki na območju občine Novo mesto do teh podatkov prišli s podpisom na terenu.

Ob tej priložnosti je g. Mirko Černič izrazil željo po dodatnem zaboju, ki bi bil bližje njegovemu gospodinjstvu. Upoštevanje dejstva, da bi s postavitvijo dodatne posode zadovoljili še dva Černičeva sosedra, smo njegovi želji ugodili, tako kot to navaja sam g. Černič.

Sporna posoda ni bila izpraznjena le prvi dan po dostavi, kasneje pa redno ob vsakem odvozu. V zvezi z zaračunavanjem storitev va prozi izvajanju g. Černičja govorijo dejstva.

G. Černič je dobil položnico sredi novembra za plačilo storitev v oktobru, kljub temu da je bil odvoz odpadkov iz Podgore uveden že septembra. Od vsega začetka je g. Černič imel možnost odlagati odpadke v zabojnik, do katerega pa bi moral napraviti le nekaj korakov več.

KOMUNALA
Novo mesto

ČEMU PROTI STAREMU GRBU?

To, da so novomeški občinski delegati proti predlogu, naj bi bil stari novomeški grb z vojvodo Rudolfom in novih avtomobilskih registrskih tablicah, se mi zdi primitivizem brez primere. Kdo se boji Habsburžanov in njihovih »okovov«? Kako je mogoče, da se v delegatske vrste lahko vsadi toliko nerazumevanja, preproščine in smešnja starih vrednot? Sleherno evropsko mesto je še kako ponosno na svoj stari grb — če ga le premore — mi pa naj bi se dičili z novim, nekakšnim »slepim črevom« na okljuku Krke?! Vrednost 627 let starega znaka nekega mesta lahko zanika samo nekdo, ki nima pojma o heraldiki.

Sem za to, da obdržimo stari novomeški grb z vojvodo Rudolfom IV., pa četudi ga morda ne bomo lepili na registrske tablice! Mesta, ki imajo nove grbe, jih imajo pač zato, ker so nova, npr. Nova Gorica, Novomeščani pa bomo ponosni na svojo zgodovinsko preteklost in skrbno čuvajmo grb, ki je spomin na čas, ko je majhno naselje ob reki Krki dobilo listino o priznanju mestnih pravic. To listino je podpisal vojvoda Rudolf IV. Naj se ga res sramujemo?

MATEVŽ HOČEVAR

DRUŠTVO INVALIDOV TREBNJE VABI

TREBNJE — Trebanjsko društvo invalidov vabi vse svoje člane na redno letno konferenco, ki bo v nedeljo, 22. decembra, ob 9.30 v sejni sobi skupščine občine Trebnje. Društvo prosi, da udeležbo najavite po telefonu 44-251.

Neverjetno, ovca misli

Slavisti, anglisti in matematiki po osnovnih šolah so planili v zrak. Vzpodbujeni od slovenskih svobodnih in drugih sindikatov so se odločili bojkotirati popravljane pisnih nalog, ker jim republiški šolski veljaki ne priznajo zmanjšane obveznosti, češ da ne bi imeli kaj popravljati, če bi opravljali svoje delo tako, kot ga ne. Se pravi, da bi morali učence naučiti snov do te meje, da ne bi delali napak. Zadeva je več kot duhovita, prizadeti učitelji pa besni, da jim že udarja para skozi ušesa. Da bi bilo vse skupaj še zabavnejše, poteka te dni po osnovnih šolah preverjanje znanja za tiste, ki končujejo osnovno šolo. Tu pa se že pojavi strah, da bodo slavisti, anglisti in matematiki odgovorili pokorščino republiškim šolskim oblastem in enostavno izdelkov ne bodo hoteli popraviti. Zavod za šolstvo zoper takšno odločitev nima ničesar, vendar v isti sapi poudarja, da je takšna odločitev stvar posameznega prosvetarja, ravnatelji pa so dolžni takšne primere javiti naravnost na ministrstvo za šolstvo in šport.

Pa smo tam! Po skrajšanem postopku bodo odkrili bele vrane med črnimi, garjave ovce med zdravimi, plevel med pšenico. Stavka je odraz pravic in demokracije, vendar le, če je organizirana, veljavo pa si pridobijo.

Na nepopravljene teste preverjanja znanj bodo kazali tako starši kot tudi učenci, saj je znano in že večkrat dokazano, da Kranjci prenesejo vse, tudi utrjujejo razprave o splavu, le prekritivne dela učiteljev ne. Za ljudi na sončni strani Alp so učitelji na svetu zato, da delajo, kar jim ukaže oblast, ne pa da razmišljajo o krivicah, ki se jim godijo. Za nameček naj bodo še srečni, ker jim ni nihče ukinil dopustov, ki so pri mnogih z dolgoletnim delovnim stažem po številu dni popolnoma enaki s tistimi, ki delajo kje drugje.

Razmišljati si je drznil
TONI GAŠPERIČ

SONJA LOKAR

Od vsepovsod

Nabrali smo nekaj »cvetk«, ki se do-
pajajo ponekod pri nas in v vsej Sloveni-
zi, zato nimamo naštevati vseh občin. So
odsev teh dni tako rekoč vsepovsod.

NAKUP STANOVANJ povzročajo
precej živčnosti in stresov, saj gre za
pomembne odločitve. Najhujše pa oprav-
ki prizadenejo najstarejše, ki težko hodi-
jo, so bolni itd. Pogodbe morajo iti last-
noročno podpisat na pristojni urad, ki je
časih tudi v tretjem nadstropju. Nihče
v občine se ne potruji, da bi se pripeljal
na podpis pogodbe k takemu staremu
na domu.

DOGAJA SE, da so »režeči« med ti-
mi, ki so najprej ne le kupili, ampak
tudi plačali stanovanje. Gre za posa-
meznike ali družine, ki so dobivale sub-
vencijo, ker niso zmogle plačati stanari-
ne. Tisti, ki so redno plačevali stanarino
in očitno imeli manjše dohodek, saj ne
morejo stanovanja odplačati takoj, pa
so uradno tako bogati, da bodo morali
od svojih dohodkov plačati še davek.
Očitno so merila in ugotavljanju social-
nega stanja posameznikov in družin
precej zgrešena.

NAD BANČNIMI ZAPLETI nego-
ljujejo tisti, ki so te dni vezali tolarje, da
bodo le nabrali nekaj obresti in tako laž-
je plačali kupljeno stanovanje v roku 60
dni. Pri teh, bančnih zapletih ne gre za
to, da imajo banke in druge organizaci-
je, ki se s tem ukvarjajo, različne obrest-
ne stopnje in tudi druge različne pogoje
saj je to poslovno in zaželeno, pač pa
je za posebno neposlovnost, saj pone-
kod takoj na začetku meseca le težko
doveš, kolikšne so obresti za tisti mesec,
saj pa se uslužbenci šele na pobudo
stranke pozanimajo na svoji centrali o
obrestih. Ponekod pa stranko seznanijo
lelo z letno obrestno stopnjo, ki je nekje
med 700 in preko 900 odstotki, s takim
podatkom pa si varčevalec ne more
pomagati.

Kadar mački stopiš na rep

Ponovno o mega koncertu v Novem mestu

Sprva nisem nameraval javno odgovor-
iti na pripombe, objavljene v prejšnji šte-
vilki Dolenjskega lista, a so me neljub-
no prileteli s prijatelji prepričali, da bi bilo
dobro komentirati moj članek in pripo-
mbe nanj. Gospod Gregor Macedoni, za-
stavil vam bom nekaj vprašanj:

Ali veste, da...
1. je od 23. ure v sredo (takrat so Ljub-
ljanci obvestili o odpovedi sodelovan-
ja) do petka le en delovni dan? (Ne dva,
kot trdite.)

2. je cena, postavljena pred meseci, po-
stala resnično vprašljiva šele zadnji t-
rdek?

3. je od 18. do 23. ure kar 5 (pet) ur?
Koliko je nekdo izmed članov skupin ob-
stajal v večernem intervjuju dan pred
koncertom na Studiu D, pri tem pa prosil
publiko, naj bo točna!

4. niste napisali bistva mojega članka,
čeprav je le-ta po vaših besedah odkrit?

5. beseda »prevara« nima nobene vse-
binske zveze z besedo »dobrodelnost«?

6. se v svojem članku nisem pritoževal
obzide izbora pesmi?

7. sem napisal, da so bili svetlobni efekti
nerjetno najboljši doslej, da so bili zvočni
postavljeni v Križankah (kar priča o
gigantni kvaliteti) in da je bil oder res velik?
Katero opremo pa sem potem negativno
ocenil?

8. koncert v prvem odstavku vaših pri-
pomb preraste v drugem že v spektakel?

9. Ljubljancem sprva ponudi vso opre-
mo, teden dni pred koncertom se skupini
odločita, da ne bosta vzeli ozvočenja, od-
svevek kasneje pa pišete, da ta ponuja le še
light-show?

10. skupaj (ne) pripadava bivšim nek-
onstruktivnim kritizirajočim generaci-
jam, saj ste manj kot leto dni mlajši?

11. ni bilo ankete med obiskovalci kon-
certa in bralci DL? Zato dvomim v vašo
večino!

12. je potrebno v člankih objavljati res-
nico? (Pa čeprav ne vse.)

Dovolj z vprašanji, saj imamo zadnje
tase dovolj trinajstje! (Petek, 13.)

Gospod Gregor Macedoni, verjemite
mi, da moje »visoko čelo« (bodoča pleša)
in posledica mojih izjav v DL (za katere
ste, da sem jih privlekel za lase). To
vam potrdi vsak zdravnik pa tudi tisti, ki
me poznajo, in celo člani obeh skupin.

Očitno mi pristranskost v članku.
Morda res, ampak Vaše »izrazito nepri-
stransko« pisanje mi poraja dvome o Vaši
poslednosti in poznavanju »resničnih po-
stankov«. Sprva zatrjujete: »... ki naj bi ga
peharili skupini...«, nato pa mu svetuje-
te, naj se navadi podpisovati pogodbe. To
se tudi vi strinjate, da se skupini nista
držali dogovora! (Bodo DMP-jevci med
svoje pesmi o lastnostih (večkrat tudi sla-
vni) ljudi uvrstili tudi pesem o izigravanju
zaupanja in dogovorov?)

Vraževnost mi ne da miru in rad bi
vam zastavil še trinajsto vprašanje:

13. Ali veste, da so od Ljubljancev za-
stavevali kar 30 mikrofonov, na koncertu pa
jih je bilo skoraj pol manj? (Morali bi ve-
dali, saj trdite, da se sodelovali pri organi-
zaciji. Seveda tudi veste, da je cena vklju-
čevala dimne efekte in laser.)

Ne razumem tudi, zakaj skupini (vsaj
ona) želita nadaljnje sodelovanje s »spo-

SMREČICE LE Z NALEPKAMI

Gozdno gospodarstvo Brežice
obvešča vse lastnike gozdov, ki želi-
jo poslovati z novoletnimi smreči-
cami, posekanimi na svojih gozdnih
parcelah, da morajo biti smrečice
opremljene z zakonsko predpisa-
nimi nalepkami, katere dobijo last-
niki pri revirnem gozdarju. Nalepke
lahko lepi le revirni gozdar. Ravno
tako dobijo lastniki od revirnega
gozdarja pisno potrdilo o izvoru
smrečic, katero zahtevajo pri pre-
ledu organi uprave za notranje za-
deve in kot to predpisuje zakon.

Apeliramo tudi na ostale mešča-
ne, naj nabavijo novoletne smrečice
na za to predvidenih mestih in ku-
pujejo le z nalepkami označena dre-
vesca ter na ta način prispevajo k
zmanjšanju nedovoljene in stihijske
trgovine z novoletnimi smrečicami.

Za vse ostale informacije v zvezi
z nabavo novoletnih smrečic pokli-
čite podjetja LESOKOV Brežice,
HPG Brežice, TOZD gozdarstvo
Brežice, ali najbližjo Gozdno
upravo.

Glavni direktor:
VINKO ŠEŠKO
dipl. ing. gozd.

• Quo vadis, Demos? Samo oblast te
ima v oblasti. (Turnšek)

• Svoboda je moč, ki jo imamo nad
samim seboj. (Grotius)

• Dva človeka sta v meni: pesnik in
kramar. Prvi preštevava zvezde na
nebu, drugi pa cekine v mošnjičku.
(Torkar)

Zidanice še brez hišnih številk

Odgovor geodetske uprave na klic bralca Dolenjskega lista (DL 5. decembra)

Po zakonu o imenovanju in evidenti-
ranju naselij, ulic in stavb (UL SRS
5/80) se je Geodetska uprava Novo
mesto v letu 1991 lotila sistemskega
evidentiranja stavb v naseljih občine
Novo mesto. Oštevilčili smo vse ne-
oštevilčene stavbe in zaradi boljše
orientacije hišnih številk v naselju pre-
oštevilčili nekatere izmed njih.

Stavbe, ki se evidentirajo, so opre-
deljene:

— s 5. čl. Zakona o evidentiranju
naselij, ulic in stavb (UL SRS št. 5/80);
to so vse stanovanjske in poslovne stav-
be, namenjene za stalno ali začasno bi-
vanje, uporabo in

— z 9. čl. Pravilnika o določanju
imen naselij, ulic in stavb (UL SRS št.
11/80), ki opredeljuje za stanovanjske
stavbe hiše, hotele, domove, vikende,
zidanice, zapore in podobno.

21. 1. 1991 smo vam poslali sklep o
določitvi hišne številke.

5. 2. 1991 ste po položnici plačali
stroške za izdelavo hišne tablice.

JAVNI DOLG? — NE, HVALA!

Banke, ki se obnaša tako vzvišeno,
posmehljivo in obenem neodgovorno
do svojih varčevalcev, kot se je tega na-
vadila Ljubljanska banka, ne potrebuj-
emo. Mirno naj propade, kot je banki
vseeno, če zaradi nje propadejo upniki,
in naj bo za opomin vsem tistim, ki bi
imeli podobne želje in namene kot
Ljubljanska banka, katere vodilni ravnajo
mimo potreb tistih, ki so ji zaupali
denar. Takšni ljudje nimajo kaj iskati v
podjetju, ki živi od zaupanja! Vendar
danes še carujejo, nedotakljivi v pala-
čah iz stekla in marmorja. In še vedno
drži na vhodu v njihovo palačo tovariš
Tito v rokah notni zvezek, po katerem
znajo edino peti, in se posmehujejo de-
mokraciji, ki si sunkoma utira pot mi-
mo njihovih trdnjav.

Zato povejmo odločno: Javni dolg? -
Ne, hvala! Plačajte si zapikete sami, to-
variši komunisti! 45 let je bilo dovolj.

ERIC TOMAS
Liberalna stranka

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

NOVO MESTO — Za nabavo dragih
medicinskih instrumentov v Splošni
bolnišnici Novo mesto so prispevali:
Skupščina občine Črnomelj 1.130 SLT
namesto venca na grob Jožeta Urha iz
Metlike, osnovna organizacija sindikata
Skupščine občine Črnomelj 2.000 SLT
namesto venca na grob Jožeta Urha iz
Metlike, Krka-Tozd Izolacije Bršljin
7.600 SLT namesto venca na grob oče-
ta sodelavca Franca Kovača iz Bršljina
in Herman Kropič, Rimska cesta 1,
Trebne, 10.000 SLT. Vsem daroval-
cem za prispevke najlepša hvala!

12. 2. 1991 smo naročili izdelavo
hišne tablice.

13. 2. 1991 smo dobili pobudo kra-
janov krajevne skupnosti Mali Slatnik
za formiranje novega naselja Križe.

Zaradi te pobude smo morali prekri-
niti vse dosedanje postopke in začeti z
novimi — to je z imenovanjem novega
naselja Križe.

21. 2. 1991 smo poslali gradivo za
predvideno novo naselje Križe v KS
Mali Slatnik in v KS Brusnice v enome-
sečno javno razpravo.

12. 4. 1991 smo dobili od KS Mali
Slatnik pozitiven odgovor za imenova-
nje novega naselja.

19. 4. 1991 nam je KS Brusnice po-
slala dopis, v katerem nam sporočajo,
da niso izpeljali enomesečne javne raz-
prave in da želijo krajani »naselja«
Bendje ostati v KS Brusnice.

6. 5. 1991 Geodetska uprava je KS
Brusnice poslala obrazložitev glede za-
selske Bendje. Odgovora nismo dobili.

Julija, avgusta smo začeli akcijo za
kompleksno ureditev naslednjih naselij:
Dolž, Mali Slatnik, Mala Cikava, Smo-
lenja vas, Drganja sela, Uršna sela, Ga-
brje in novo naselje Križe.

24. 9. 1991 je IS občine Novo mesto
sprejel sklep o reševanju naselij v pake-
tu in imenoval projektno skupino za po-
imenovanje in preimenovanje ulic,
naselij...

21. 10. 1991 je projektna skupina na
svoji 1. seji določila prednostne naloge:

— uvedba novega naselja Križe,
— uvedba ulic v naseljih: Gabrije,

Smolenja vas, Mali Slatnik, Uršna sela,
Dolž,
— uvedba novih ulic na Otočcu in v
Novem mestu,

— oštevilčenje večje skupine objek-
tov v naselju Drganja sela.

15. 11. 1991 smo začeli enomesečno
javno razpravo v KS Mali Slatnik in KS
Brusnice.

25. 12. 1991 pričakujemo pisne od-
govore od KS. Kolikor bosta odgovora
pozitivna, bomo vinogradnikom Hri-
bov poslali nove sklope o določitvi hiš-
ne številke in tistim, ki so tablice že pla-
čali, tudi nove tablice.

Z vsemi fazami dela je bil seznanjen
svet KS Mali Slatnik, ki naj bi izvedel
javne razprave na terenu in zastopal in-
terese krajanov.

S potekom dela smo seznanili tudi
krajanje, ki so iskali kakršnekoli infor-
macije v zvezi z novim naseljem Križe
na Geodetski upravi Novo mesto.

Direktor
mag. FRANCI BAČAR, I.r.

PRODAJA DOMAČIH DOBROT

STARI TRG OB KOLPI — Aktiv
kmečkih žena iz Poljanske doline ob
Kolpi je pripravil 13. decembra v žup-
nišču v Starem trgu »kmečko delavni-
co«. Kmečke žene so se seznanile z izde-
lovanjem božičnika (vrste kruha), ki ga
bodo skupaj z ostalimi domačimi do-
brotami prodajale 23. decembra v ko-
čevski Nami. Ob tem bodo pripravile
tudi kulturni program. Podobno pro-
dajo domačih dobrot so izvedle že na dan
pred Miklavžem.

PRIZANESITE NAM S PETARDAMI!

Bližnji se praznični dnevi, zadnja leta
obeleženi zelo hrupno. Letos smo v
Sloveniji doživeli in preživeli pravo
vojno. V naši bližini krvava vojna še
divja in ji ni videti konca. Med nami so
begunci, hudo prestrašeni zaradi poka-
nja rušilnih granat in ubijalskih bomb,
ki so ostali brez vsega premoženja. Med
nami je desetstotice nezaposlenih in dru-
gih eksistenčno že ogroženih kategorij
prebivalcev, ki si najbrž ne bodo mogli
privoščiti kaj veliko prazničnih dobrot,
medtem ko si bodo drugi spet dajali
duška z metanjem petard in raket, kar
se je doslej nemalokrat končalo s po-
škodbami otrok in mladostnikov ter
materialno škodo.

Mislim, da je prav letos tak način
praznovanja docela nesprejemljiv. Pro-
sim vas, da v vašem časopisu na prime-
ren način, da v vašem časopisu na prime-
ren način zastavite akcijo za drugačno,
bolj mirno praznovanje. Sredstva, na-
menjena nabavi petard in raket ter dru-
gih nepotrebnih pokalic, naj bi darovali
beguncem ali v druge dobrodelne na-
mene, saj so potrebe velike, humanitar-
na čustva pa v nas najbrž tudi še niso
popolnoma zamrle, le vzpodbuditi jih je
treba.

MARIJA ŠKORJAK
Ljubljana

Ameriško pismo

CLEVELAND, 22. novembra
— CNN O JUGI — Največja tv
mreža na svetu CNN nam od 6. ure
zjutraj pa do 23. ure prenaša tudi o
Hrvaški in Srbiji. Vukovar je kapitu-
liral, Dubrovnik pa še vedno
obstreljujejo kljub vsem zagotovi-
lom generalov in ministrov. Vsi ve-
liko govorijo, »palamudijo«, dajejo
svečane izjave in obljube, vendar je
vse skupaj velika vojna lumparija in
zavajanje javnosti.

TEŽKI ČASI BODO ne le
preko zime, ampak tudi na spomlad
povsod po Jugi. Tudi če se bo vojna
do spomladi končala, bo težko za-
raditi velike draginje. To velja tudi za
Slovenijo. Primanjkovalo bo hrane.

POŠTA DELUJE in jo dobivam
redno. Gre preko Celovca, Avstrije
in Nemčije.

SEDEMDSELETNICO sem
praznoval 13. novembra. Ta jubilej
mojega grešnega življenja smo praz-
novali že dan prej. Nanesli so mi
toliko rož, da bi zadostovalo za lep
pogreb.

DOLENJCA NI BILO ta teden.
Kupujem ga v trgovini »Tivoli«, ki
ga redno dobiva, tokrat pa se je ne-
kaj zataknilo. Domnevam, da je bi-
lo prav v tej številki objavljeno
»Ameriško pismo«, in prosim, če
mi pošljete vsaj tisto stran.

EMIL MILAN ČERNE
CLEVELAND

Milan Štajner — Kamnar

V torek, 10. decembra, smo se na
pokopališču v Krškem za vedno poslo-
vili od Milana Štajnerja-Kamnarja,
najmlajšega komandanta partizanske
brigade in kasnejšega pionirja delav-
skega turizma. Kot 14-letni otrok je bil
z družino izgnan v nemško taborišče v
Berlinu, od koder je že po enem letu
pobegnil. S pomočjo aktivistov na Koz-
janskem in prikrivajoč pravo starost, se
je spomladi 1943 priključil Kamniško-
zasavskemu odredu. Še skoraj rosn
mlad se je izkazal kot izjemno hraber in
pogumen borec, nato v Šlandrovi bri-
gadi napredoval v šefa obveščevalnega
centra in komandanta bataljona ter še
ne star 18 let postal komandant Zidan-
škove brigade. Red za hrabrost in red
partizanske zvezde, ki ga je prejel iz rok
komandanta Staneta, ter druga odliko-
vanja je sprejel ne kot priznanje sebi,
temveč kot izziv za nove junaške podvi-
ge in preudarno poveljevanje v armadi
po osvojitvi. Njegov ostri pogled in
strumni nastop pa sta prikrivala toplino
plemenitega značaja, iskrenega tovari-
ša in čutečega razumevanja, zato je bil
med borci izjemno priljubljen in spošto-
van.

Zal so se tudi pri njem uresničile Pre-
šernove besede: »Jezó si sreče okusil
sovražne, zgodaj okusil življenja si
strup.« Naraščajoči šovinizem in zavist
zaradi njegovih poveljniških sposobno-
sti sta ga privedla na Goli otok, toda Mi-
lan je ostal partizanski Kamnar in sto-
ično prenesel ponižanje bestialne tortu-
re in razosebjanje človeškega dostoj-
anstva.

Vrnil se je domov in začel znova, leta
1960 pa je z vso vnemo začel uresničev-

vati svojo vizijo najširšemu sloju do-
stopnega delavskega turizma. Obnov-
ljena Materada pri Poreču in novozgra-
jeno počitniško naselje v Nerezinah na
Lošinj su njegovo pionirsko delo in
zibelka sodobnega delavskega turizma,
ki se zaradi urbane uredenosti in do-
mačnosti upravičeno ponaša s Turistič-
nim nageljnóm. Milan Štajner je za svo-
je delo prejel tudi odličje občine Krško
in občine Lošinj.

Poslovili smo se od človeka, ki se je
od rane mladosti razdaljal in kljub trdim
preizkušnjam ostal neomajen. Pokojni
Milan Štajner je bil človek upornega
duha in nezlomljive volje, neutrudnega
ustvarjanja in plemenitega značaja — v
vsem svojem ravnanju prepoznaven kot
Kamnar borbe in dela. Zato spomin
nanj ne more zbledeti.

SLAVKO KUNEJ

Novoletne prireditve v Novem mestu

Ob novoletnem kamio-
nu in dedku Mrazu tu-
di priljubljeni pevci

NOVO MESTO — S ponedelj-
kovim nastopom ruskega klovna
Marina so se na Glavnem trgu pri-
čele novoletne prireditve, prave
novoletne prireditve pa se prično
v soboto, ko bo na pot odšel novo-
letni kamion z dedkom Mrazom. V
petih dneh bo obiskal prav vsa kra-
jevna središča v novomeški občini
in obdaril več kot 8000 otrok. No-

KLOVN NA TRGU — Ena od
prednovoletnih prireditev na Glav-
nem trgu v Novem mestu so bili tudi
nastopi vrhunsko solanega klovna
Marina Romanova iz Moskve. Na
odru pred rotovžem bo nastopil še
jutri ob 16. uri.

voletni kamion bo letos prvič zape-
ljal tudi med otroke v krajevno
skupnost Prevole in Mali Slatnik,
vsak večer ob 18.30 pa se bo ustavil
na trgu pred Rotovžem. Uro pred
prihodom kamiona bo čakajoče
otroke in njihove starše zabaval
eden od popularnih slovenskih
pevcev. V soboto, 21. decembra, bo
to Romana Krajncan, v nedeljo ob
17.30 bo pel Zlatko Dobrič, v po-
nedeljek ob istem času bo gost To-
maž Domicelj, v četrtek, 26. de-
cembra, bo otroke zabaval Andrej
Šifer, v petek pa Simona Weiss.

Novoletne prireditve se bodo
končale z novoletno nočjo, ki jo
Zveza prijateljev mladine že tretje
leto pripravlja pod naslovom »Do-
bimo se na trgu«. Letos lahko upa-
mo, da bo noč bolj mirna, saj je bilo
letos tudi v Sloveniji pokanja do-
volj, k temu pa bo nekaj prispevala
tudi poteza organizatorja, da letos v
novoletni noči ne bo žive glasbe.

V dneh prireditev bo na glavnem
trgu urejen obvoz po Jenkovi in Di-
lančevi ulici, seveda pa še vedno ve-
lja, naj obiskovalci Glavnega trga
svoja vozila puščajo na parkiriščih
zunaj mesta, da bo na trgu nekaj več
prostora tudi za ljudi.

J. P.

URNIK NOVOLETNEGA KAMIONA

Sobota, 21. decembra: ob 15. uri
pred gasilnim domom na Otočcu, ob 15.45
uri na trgu v Beli Cerkvi, ob 16.45
pred gostilno Žura v Šmarjeti, ob 17.30
v Škocjancu pred domom
krajevne skupnosti in ob 18.30 na
Glavnem trgu v Novem mestu.

Nedelja, 22. decembra: ob 14.30
pri kulturnem domu v Gabrju, ob 15.15
pred šolo v Brusnicah, ob 16. uri
pred gasilnim domom v Orehovi-
ci, ob 17. uri na trgu v Šentjerneju, ob
18. uri na Cikavi pri Pionirju in ob
18.35 na Glavnem trgu v Novem
mestu.

Ponedeljek, 23. decembra: ob 14.15
v Podgradu pred šolo, ob 15.15
v Dolžu, ob 16. uri v Stopičah, ob 16.45
v Stranski vasi pri Šoli, ob 17.30
pred trgovino na Uršnih selih in ob
18.30 na Glavnem trgu v Novem
mestu.

Četrtek, 26. decembra: ob 13. uri
na Prevolah, ob 15. uri v Žužember-
ku, ob 15.45 na Dvoru, ob 16.30 pred
domom KS v Straži, ob 17.30 v Do-
lenjskih Toplicah, ob 18.30 na Glav-
nem trgu.

Petek, 27. decembra: ob 15. uri
pred kulturnim domom v Prečni, ob
16. uri na trgu v Mirni Peči, ob 17. uri
v Dolenjih Kamencah pred gasilskim
domom, ob 18.30 na Glavnem trgu v
Novem mestu.

• V svojem očjem okolju skoraj ne
poznam političnih preganancev, in
kdor je neuspešen, je res neuspešen
zaradi nesposobnosti ali zaradi člo-
veških lastnosti, ki bi mu škodovala
tudi drugod po svetu. (Žekš)

• Odlika popolne osebnosti ni upor,
pač pa spokoj. (Vilde)

Franc Mežan

V sredo, 4. decembra, smo se na po-
kopališču sv. Marjete pri Trebnjem
zadnjič poslovili od pokojnega Franca
Mežana z Gorenjih Ponikev.

Franco se je rodil 25. februarja 1905 v
kmečki družini s petimi otroki. Težki
časi za preživetje so terjali, da je moral
še kot mlad fant pomagati kmetom, da
si je prislužil najnujnejše za življenje. Po
končani osnovni šoli se je izučil za ko-
vinarja v Lukovku. Na Gor. Ponikvah
si je zgradil hišo. Zaposlil se je pri želez-
nici v Novem mestu in opravljal težka
kovaška dela. Njegovo delo je zahteva-
lo tudi veliko nadurnega in nočnega de-
la. V pokop je šel leta 1965. Po upoko-
jitvi je rad popravil cestna kolesa in
ure, da si je prislužil še kak dodaten di-
nar. Leta 1980 mu je umrla žena. Kas-
neje se je poročil z vdovo Marjeto, da bi
mu bilo življenje na starost lažje.

Zadnja leta je bil na invalidskem vo-
zičku, ker so mu odpovedale noge. Vdal
se je usodi. Najbolj pa je bil vesel, ko so
ga iz njegove delovne sekcije za vleko
večkrat obiskali nekdanji sodelavci.

R. M.

Anton Hočevar

Kot mogočen hrast, ki klone v vihar-
ju, je v najlepših letih klonilo tudi živ-
ljenje Toneta Hoč

Gostilna Peter Badovinac
68331 Suhor, Jugorje 5,
tel.: 068/50-133

Vesel božič in srečno novo leto!

**NOVOTEHNA
AVTOMOBIL**

☎ 068/25-088

NOVOLETNI POPUST 5%

PROMOCIJSKE CENE

PRODAJNO SKLADIŠČNI CENTER BTC
Ljubljanska 27, Novo mesto
tel. (068) 28-078, fax. 22-338
žiro račun: 52100-601-19207

**MODOM
DOM-les** d.o.o.

Trgovina na debelo in drobno Vel. Bučna vas 1, Novo mesto

vas vabi, da jih obiščete. Nudi-
jo vam ženski, moški in otroš-
ki tekstil in perilo, dekorativno
blago, zavese, igrače, novo-
letne okraske in še kaj.
Pridite in se sami prepričajte!
Ugodnost — pri nakupu nad
3.000 SLT možnost plačila na
dva čeka, nad 5.000 SLT pa
na tri čeke.

PONUDBA:

- Les, iverne plošče,
vezane plošče
- Lesne obloge, parket, furnir
- Temeljne barve in kiti,
premaži za les in kovine
- Lepila za les in parket
- Brusni material in vijaki

DELOVNI ČAS: od 7. — 17. ure
sobota od 8. — 12. ure

Pohitite!

želi vsem poslovnim partnerjem in kupcem
VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
in vam ponuja božičnonovoletni popust pri gotovinskem
nakupu.

SE PRIPOROČAMO!

MLADI DOPIŠNIK

ŠOLSKE KULTURNI DAN

KOČEVJE — 24. decembra bodo
imeli kočevski osnovnošolci kulturni
dan. Po razredih bodo izvajali različne
kvize, skeče in ostalo, kar so učenci pri-
pravili na temo bližnjih božičnih in no-
voletnih praznikov. To bo tudi zadnji
šolski dan pred prvim delom zimskih
počitnic, ki bo trajal do 6. januarja.

**POMAGALI SMO
BEGUNCEM**

Veliko šol se je odzvalo humanitarni
pomoči za otroke iz sosednje Hrvaške.
Učenci OŠ Trebnje smo izvedli zbiranje
pomoči za pregnance iz porušeni domov.
V Trebnjem smo zbirali vsi, razen treh raz-
redov. Zbrali smo 8583 SLT, mnogi pa so
prinesli tudi zvezke in druge potrebščine.
Akciji se je pridružila še Državna založba
Slovenije, ki je prispevala 100 kompletov
barvic. Predstavniki šole so vse zbrano
odpeljali otrokom iz pobratene šole v Ve-
liki Gorici.

KSENJA VENCELJ
8. b., OŠ Trebnje

**BREŽICE NEKOČ
IN DANES**

27. oktobra smo učenci osmega razreda
obiskali Slovin Bizeljsko Brežice. Sprejel
nas je prijazen vodič in nam pokazal dve
vinski kleti od trinajstih, ki so še drugje po
Sloveniji. Pokazal nam je, kje stekleničijo
alkoholne in brezalkoholne gazirane pija-
če. Na koncu so nam dali za poskusno
kokto. Od tu smo se odpravili v Adrio,
kjer delajo luksuzne kamp prikolicice raz-
ličnih dimenzij, največ jih izvažajo na Zah-
od. Naslednja postaja je bil srednjeveški
grad. Najbolj všeč mi je bila grajska kape-
la in čudovita baročna dvorana. Videli
smo tudi ostanke iz rimskih časov, iz časa
kmečkih uporov, takratno orodje in oro-
žje. Imajo še ostanke Rimljanov, ki so jih
našli na Velikem Kamnu.

SABINA BOŽIČNIK
OŠ Koprivnica

PRIPRAVE NA PRAZNIK ČRK — Dan, ko se prvošolec nauči pisati in brati,
ko spozna vse črke, je prav gotovo velik praznik za otroke. Tudi starši in učitelji
se tega zelo razveselimo. Tako smo v torek, 12. decembra, imeli na OŠ Mirana
Jarca v Črnomlju prireditve Črke praznujejo. V že tako pretesnih učilnicah se je
nabralo veliko mamic in očetov, ki so pozorno sledili pouku svojih otrok. Otroci
so na različne načine pokazali, da že zelo dobro poznajo črke in jih znajo tudi
uporabljati. Po kulturnem programu so sedli za praznično pogrnjene mize.
Učence gospodinjstva krožka so jih presenetile z dišečimi piškoti.

**ČRNSKE
DUHOVNE PESMI**

Glasba je del našega življenja. Tudi jaz
rada poslušam glasbo, ki mi ugaja. Dose-
daj sem poznala predvsem zabavno glas-
bo, po obisku New Swing kvarteta na naši
šoli pa so se mi prijubile tudi črnske du-
hovne pesmi. V teh pesmih se čuti žalost in
hrepenenje po svobodi in enakopravnosti
vseh ljudi na svetu. Čeprav jo najlepše za-
pojejo temnopolti ljudje, ker je to njihova
glasba, je naš ansambel New Swing kvar-
tet zelo blizu njihovemu petju. Še posebej
lepo je pel Oto Pestner. Upam, da bomo
imeli še kdaj priložnost spoznati črnsko
duhovno glasbo.

SAŠA KASTREVC
6. b., OŠ Bršljin
Novo mesto

**SREČAJMO SE OB
60. OBLETNICI**

PIVKA — Letos je preteklo šestdeset
let od taktat, ko smo prestopili prag šole
na Telčah pri Trzinu. Šolarji smo bili
doma iz Gornjih Del, Trzinu, s Krsin-
jega Vrha, iz Regačice. S tem prispev-
kom želim spomniti še vse živeče sošol-
ce, da bi se enkrat v prihodnje srečali.
Tisti, ki si želijo srečanja, naj se javijo
Mencinovemu Stanku, kot ste mi takrat
rekli, na naslov: Stanko Kralj, Kolod-
vorska c. 30/D, Pivka, ali po telefonu
(067) 51-668.

**ZBIRANJE ODPADNEGA
PAPIRJA**

S prijatelji smo zbirali odpadni papir.
Šli smo z vozičkom po vasi. Zbrali smo
zvrhan voziček papirja. Naslednje jutro
smo ga odpeljali v šolo. Veseli smo bili,
ker smo zbrali največ kilogramov odpad-
nega papirja. Za to smo dobili nagrado.

GREGOR MENART
OŠ Vavta vas

**GLASILO, POSVEČENO
VOJNI NA HRVAŠKEM**

Nekdo, ki še ni okusil njene grozote, bi
si mislil, da to mogoče ni hudo. Toda mi
sedaj mislimo drugače, ko nas je vojna
presenetila na naših domovih. Ampak
huji boji, kakor pri nas, so sedaj v sosed-
nji republiki, na Hrvaškem. Tudi pri po-
uku se nismo mogli izogniti besedi vojna.
Napisali smo nekaj pesmic in jih izdali v
glasilu Iskrice.

Članice literarnega krožka
OŠ Globoko

**SVET Osnovne šole Mokronog, Mokronog,
Gubčeva c. 4,**

razpisuje v skladu s 37. členom Statuta šole

DELOVNO MESTO RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati vse pogoje, ki jih določa 137. člen
Zakona o osnovni šoli, in imajo pedagoške, organizacijske in
druge sposobnosti za uspešno vodenje pedagoškega in poslo-
vodnega dela šole.
Ravnatelj bo imenovan za 4 leta. Pogoji za imenovanje je so-
glasje ustanovitelja k imenovanju.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo
kandidati v roku 8 dni po objavi na naslov:
Osnovna šola Mokronog, 68230 Mokronog, Gubčeva c. 4.
O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po končanem
zbiranju prijav.

**SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM
NOVO MESTO
GOSTIŠČA NA TRGU, glavni trg 30**

razpisuje
JAVNO LICITACIJO

v petek, 20. 12. 1991, ob 8. uri v podaljšku Škrabčeve ulice v
Novem mestu za KOMBI TRAFIC T 1200, letnik 1982, ki je v
voznem stanju.
Prevoženih ima 227600 km. Ogljed je možen 1 uro pred pričet-
kom licitacije. Izklicna cena je 160.000,00 SLT. Prometni davek
plača kupec.
Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti varščino v
višini 10% izklicne cene.

V DECEMBRU
do 20% POPUSTA
za takojšnje plačila

STARJE CENE

* PRENOVA OKEN *
* okna * vrata * senčila * obloge *
* hiše * mont. stene * dopolnilni program *

AKCIJSKA PRODAJA
polken in stilnih vrat FOREL

Srečno 92

JELOVICA
lesna industrija ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
Tel.: 064/631-241, telefax: 064/632-261

Predstavnitvo:
NOVO MESTO, Ob Potoku 5, tel. (068) 22-772
METLIKA, Vinogradniška 41, tel. (068) 58-716

Delovni čas: vsak dan od 8. do 15.30 ure in vsako prvo in tretjo
soboto v mesecu od 7. do 12. ure.

Vesel božič, mirno, srečno
in uspešno novo leto!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, brata, strica in deda

MILANA KRAMARJA

Mirna 43

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem za izrečeno sožalje in nesebično pomoč v težkih trenutkih. Po-
sebna zahvala GD Mirna, gospodu župniku za opravljen obred, pev-
cem, g. Bertu in g. Hrovatu za poslovlilne besede in vsem, ki ste našega
očeta pospremili na njegovi zadnji poti, mu podarili cvetje in darovali
maše. Vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

**Ministrstvo za obrambo, Ljubljana,
Župančičeva 3,**

objavlja

naslednja prosta delovna mesta

**1) svetovalca za obrambne priprave v pokra-
jinski upravi za obrambo Dolenjske pokraji-
ne, s sedežem v Novem mestu**

— 1 delavec

Pogoji: visoka izobrazba obramboslovne, vojaške ali druge
ustrezne smeri, 5 let delovnih izkušenj, 3-mesečno pos-
kusno delo;

**2) administrativnega sodelavca v pokrajinski
upravi za obrambo Dolenjske pokrajine s se-
dežem v Novem mestu**

— 1 delavec:

Pogoji: srednja šola administrativne ali ekonomske smeri, 6
mesecev delovnih izkušenj, usposobljenost za delo na ra-
čunalniku, 1-mesečno poskusno delo;

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še
splošne pogoje, določene z zakonom o delavcih v državnih or-
ganizacijah (Ur. list RS št. 15/90), z zakonom o obrambi in zaščiti
(Ur. list RS št. 15/91) ter z odlokom o delih in nalogah, ki so po-
sebnega pomena za splošno ljudsko obrambo (Ur. list SRS št.
21/83 in Ur. list RS, št. 32/90).
Za objavljena dela in naloge bomo sklenili delovno razmerje za
nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
**Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepi-
som pošljite v 8 dneh na naslov: Ministrstvo za obrambo,
Ljubljana, Župančičeva 3.**
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbi-
ranju prijav.

**Ministrstvo za obrambo,
Ljubljana, Župančičeva 3,**

objavlja

naslednja prosta delovna mesta v učnih centrih v Ljubljani,
Kranju, Postojni, Vrhniki, Slovenski Bistrici in Cerkljah pri
Brežicah:

1. vodja učnega centra

Pogoji: visoka izobrazba vojaške, obramboslovne, družbos-
lovne ali tehniške smeri, 5 let delovnih izkušenj, 3-mesečno
poskusno delo;

2. namestnik vodje učnega centra

Pogoji: visoka izobrazba vojaške, obramboslovne, organi-
zacijske ali družboslovne smeri, 5 let delovnih izkušenj, 3-
mesečno poskusno delo;

**3. pomočnik za usposabljanje in operativne
zadeve**

Pogoji: visoka izobrazba obramboslovne, vojaške ali peda-
goške smeri, 5 let delovnih izkušenj, 3-mesečno poskusno
delo;

4. pomočnik za državljansko vzgojo

Pogoji: visoka izobrazba vojaške ali družboslovne smeri, 3
leta delovnih izkušenj, 3-mesečno poskusno delo;

5. pomočnik za zaledje

Pogoji: visoka izobrazba vojaške, organizacijske, ekonom-
ske ali tehniške smeri, 5 let delovnih izkušenj, 3-mesečno
poskusno delo;

6. referent za vzdrževanje objektov in sredstev

Pogoji: srednja izobrazba ustrezne tehniške smeri, 1 leto
delovnih izkušenj, 1-mesečno poskusno delo;

**7. vodja organizacijske enote (poveljnik čete)
— več delovnih mest**

Pogoji: visoka izobrazba obramboslovne, vojaške ali teh-
niške smeri, 5 let delovnih izkušenj, 3-mesečno poskusno
delo.

**Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati
še:** splošne pogoje, določene z zakonom o delavcih v državnih
organizacijah (Ur. list SRS št. 15/90), z zakonom o obrambi in zaščiti
(Ur. list RS št. 15/91) ter z odlokom o delih in nalogah, ki so po-
sebnega pomena za splošno ljudsko obrambo (Ur. list SRS št.
21/83 in Ur. list RS št. 32/90).

Kandidati morajo izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- zdravstvene pogoje po zakonu o vojaški obveznosti,
- imeti morajo odslužen vojaški rok ali kako drugače urejeno
vojaško obveznost,
- za delovna mesta pod zaporedno številko 1, 2, 3, 4 in 5 pa
morajo kandidati praviloma imeti končano tudi šolo rezerv-
nih oficirjev.

Za objavljena dela in naloge bomo sklenili delovno razmerje za
nedoločen čas.

**Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter življenjepi-
som pošljite v 8 dneh na naslov: Ministrstvo za obrambo,
Ljubljana, Župančičeva 3.**

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbi-
ranju prijav.

Optika Rimc Krško, Brežice

vam želi vesele božične
in novoletne praznike!

V obeh optikah imamo ambulanto in elektronsko merjenje dioptrij
za očala, v Brežicah pa tudi kontaktne leče.
Ambulanto vodi prim. dr. Nola Davorin iz Zagreba.

Delovni čas:

Krško: vsak ponedeljek od 15.00 — 17.00

Brežice: ponedeljek in četrtek od 17.30 — 20.00

Odprto pa imamo:

KRŠKO

pon.: od 8.00 — 18.00

ostale dneve: od 7.00 — 15.00

ob sobotah zaprto

Tel. (0608) 31-563

BREŽICE

od ponedeljka do petka

od 8.00 — 19.00

ob sobotah od 8.00 — 13.00

Tel. (0608) 61-827

Čipka

- * izdelovanje dekorativnih izdelkov iz tekstila
- * sposojevalnica svečanih oblek
- * organizacija storitev

telefon: (068) 26-138
fax: (068) 26-138
odprto: četrtek od 17. — 19. ure
J. Vidmar — Verček
Cegelnica 45 a
Novo mesto

JUGOTANIN KEMIČNA INDUSTRIJA p.o.
SEVNICA
Hermanova 1

**ODDA V NAJEM
OBRAT DRUŽBENE PREHRANE**

Najugodnejšemu ponudniku oddamo v najem obrat družbene prehrane, ki obsega:
— opremljeno kuhinjo
— jedilnico
— skladiščne prostore
— sanitarije

Z izbranim najemnikom bomo sklenili pogodbo o pripravi toplih obrokov za potrebe delavcev podjetja Jugotanim. Vse ostale podrobnosti bodo urejene v najemni pogodbi. Ogljed prostorov in razgovor o pogojih najema je možen vsak delovni dan od 8. do 9. ure.

Interesenti naj svoje ponudbe pošljejo na naslov: JUGOTANIN kemična industrija p.o. Sevnica, Hermanova 1, 68290 SEVNICA, ali pokličejo na telefon 0608/82-500 int. 230.

Belokranjsko gradbeno podjetje

ČRNO MELJ
Projektivni biro
Zadružna cesta 14, Črnomelj

V skladu s svojim razvojem in širjenjem svoje dejavnosti

vabimo k sodelovanju z možnostjo redne zaposlitve izkušenega

dipl. inž. arhitekta
s strokovnim izpitom
za delo v projektivnem biroju

Informacije po telefonu 52-255 vsak delavnik.

PIONIR MKO

Nevšečnosti, ki vas
pestijo, rešujemo
z razširitvijo dejavnosti

TRGOVINA

z vozili
rezervnimi deli
in
tehničnim blagom

Od 20.12.1991
naprej
od 7^h do 16^h
sobota od 7^h do 12^h

Novo mesto
Kettejev drevored 37
tel.: 26-001 21-826
fax.: 28-179

ZASTAVA
BOSCH
TRAM
IMR
IVECO
Tortona

elba

Trgovina na drobno, debelo in inženiring d.o.o.
Ulica talcev 9, Novo mesto

V Elbi smo vam pripravili
za gotovinski nakup nad 2.000 SLT od 5 — 30% praznični
popust za:

- elektroinstalacijski material
- svetila — lestenci, plafonize, reflektorji
- klubske mizice
- bela tehnika
- gospodinjski aparati in
- akustika

Vesel božič in srečno novo
leto 1992!

68000 Novo mesto
Ulica talcev 9
Telefon: (068) 24-884

Nasvidenje v Elbi!

ut

interier
d.o.o. Ljubljana

Ljubljanska 27, Novo mesto
tel. (068) 25-991, 26-024
fax: (068) 22-338

odpira 24. 12. 91

v Blagovno transportnem centru
(BTC) v hali A v Bučni vasi
trgovino
s stanovanjsko opremo in belo
tehniko — program Candy

za vas smo pripravili:

- ugodne cene
- 20% praznični popust
- obročno odplačevanje
- brezplačno dostavo do 10 km

Delovni čas:

vsak delovnik od 9. — 12. ure in od 14. — 18. ure
ob sobotah od 9. — 13. ure

TRGOPREVOZ

d.o.o.
Proizvodno in trgovsko podjetje
Lenart, Ptujška cesta 16

vabi k sodelovanju sposobne in samostojne mehanike-obrtnike
za servisiranje traktorjev naslednjih tipov:

- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DTC 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DT 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP V 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP U 445
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DTC 550
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DT 550
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP U 550
- TRAKTOR UNIVERSAL UTB TIP DT 651

Rezervni deli so v celoti zagotovljeni za vse vrste servisiranja (rezervne dele zagotavlja proizvajalec).
Interesente vabimo, da se oglasijo na podjetju osebno ali pisмено oziroma po telefonu 062 724-675.

Na podlagi sklepov skupščine podjetij
poslovnega sistema

novoles

objavljamo

RAZPIS

za delovno mesto direktorja podjetja:

1. NOVOLES — NOVI AMBIENT, pohištvo in polizdelki, d.o.o., Straža, Na žago 6
2. NOVOLES — DROBNO POHIŠTVO, leseno pohištvo, d.o.o., Straža, Na žago 6
3. NOVOLES — NOE, notranja oprema, inženiring, d.o.o., Straža, Na žago 6

Pogoji:

Kandidati pod 1., 2. in 3. morajo poleg pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- najmanj višješolska izobrazba tehnične, ekonomske ali organizacijske smeri
- 5 let prakse na področju vodenja
- aktivno znanje enega tujega jezika

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov:

NOVOLES, lesna industrija, p.o., Straža, Na žago 6, s pripisom PRIJAVA NA RAZPIS.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 8 dneh po odločitvi.

REZULTATI ŽREBANJA NAGRADNE IGRE

100 NAGRADNIH ARANŽMAJEV ZA ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE ALBERTVILLE '92

1. Miran Hočevar, 61000 Ljubljana, Levstikova 22; 2. Robi Čišič, 62204 Miklavž, Pujska 53; 3. Irma Perko, 64294 Križe, Sebenje 44; 4. Andrej Radšel, 62000 Maribor, D. Mravljaka 34; 5. Rado Petavs, 61380 Cerknica, Videm 44; 6. Sonja Lah, 62000 Maribor, Žnidaričeva 1; 7. Štefka Arslamovski, 62000 Maribor, Bevkova 1; 8. Nada Kastelic, 61292 Ig, Želimlje 21; 9. Marjana Česnik, 66000 Koper, Kozlovičeva 29; 10. Ivanka Jenko, 64000 Kranj; 11. Vesna Slanc, 68330 Metlika, C.b.e. 92; 12. Barbara Bensa, 65102 Solkan, Vojkova 2; 13. Smiljka Čeh, 62250 Ptuj, Štuki 5/b; 14. Marija Kmeta, 63000 Celje, M. Škapinova 14; 15. Natalija Novak, 62256 Juršinci, Gabrnik 5/a; 16. E. Golčer, 63210 Sl. Konjice, Škalce 96; 17. Nataša Koprivnikar, 61261 Dobrunje, 13. julija 63; 18. Marko Kump, 61113 Ljubljana, Gl. ploščad 3; 19. Peter Rojc, 65290 Šempeter, Na pristavi 6; 20. Anica Verbič, 61354 Horjul, Podolnica 29; 21. Milena Jančič, 62321 Makole, Ložnica 12/a; 22. Dušan Saje, 66250 Il. Bistrica, Rozmanova 5; 23. Sonja Kraljič, 61108 Ljubljana, Ižanska 270; 24. Milena Šenica, 68351 Straža, Ob Krki 5; 25. Mateja Vadnjal, 61000 Ljubljana, Medvedova 1; 26. Pavel Malek, 62000 Maribor, Leona Zalaznika 19; 27. Jani Ulčar, 61110 Ljubljana, Ob potoku 1; 28. Francka Gros, 64000 Kranj, Garibaldijska 5; 29. Rozina Bonin, 66320 Portorož, Seča 105; 30. Božidar Mole, 61111 Ljubljana, Tržaška 121/i; 31. Marija Medvešek, 61420 Trbovlje, Golovec 23; 32. Irma Tomažič, 65271 Vipava, Vrhopolje 77; 33. Katica Jeranovič, 62000 Maribor, Bratov Greifov 11; 34. Tatjana Malec, 66000 Koper, Garibaldijska 5; 35. Tončka Rakovec, 64000 Kranj, Šempetrska 1/a; 36. Barbka Bregar, 68213 Veliki Gaber 94; 37. Milena Dodič, 66310 Izola, M. Škapin 2; 38. Mirko Turšič, 61382 Begunje, Selšček 38; 39. Primož Merljak, 65211 Kojsko, Gonjača 12; 40. Ivan Perdih, 61433 Radeče, Pot na brod 6; 41. Zdenja Čemažar, 65282 Cerkno, Gor. Novaki 29; 42. Franc Mole, 61000 Ljubljana, Tržaška 121; 43. Nana Carič, 61240 Kamnik, Kam. zas. odreda 9/a; 44. družina Kokole, 61411 Izlake, Narof 31; 45. Vida Legan, 61113 Ljubljana, Hošiminhova 13; 46. Mateja Urh, 64247 Zg. Gorje, Sp. Gorje 208; 47. Tatjana Volčanšek, 61241 Kamnik, Jamova 3; 48. Ivica Zagode, 63310 Žalec, Ložnica 10; 49. Vlada Ragolič, 62000 Maribor, Košaki, Dol 67; 50. Renata Plut, 68000 Novo mesto, Vidmarjeva 58; 51. Vika Jakopin, 61330 Kočevje, Mahovnik 42; 52. Petrinja Mam, 61234 Mengeš, Glavarjeva 13/a; 53. Janja Retel, 68000 Novo mesto, Trdinova 5; 54. Milan Močnik, 64226 Žiri, Igriška 6; 55. Pavla Kunej, 61000 Ljubljana, Petrovičeva 21; 56. Tomaž Oražem, 61225 Lukovica, Šentvid n.h. pri 19; 57. Miro Vrečko, 63230 Šentjur, Pod vrbc 8; 58. Leonida Kraševc, 61386 Stari trg, Pudob 11/a; 59. Marjeta Čmevšek, 62393 Mežica, Breg 10; 60. Boštjan Bratuša, 62000 Maribor, Goriška 23/c; 61. Jasna Štefabc, 62000 Maribor, Razlagova 5; 62. Franjo Mlinarič, 62000 Maribor, Medvedova 21/c; 63. Tanja Hostnik, 61275 Šmartno, Čmi potok 38; 64. Janez Planinc, 68270 Krško, C. k. ž. 11; 65. Gordana Šeško, 68270 Krško, 4. julija 62; 66. Ciril Papež, 68362 Hinje, Hrib 8; 67. Nežka Beras, 61260 Ljubljana Polje, Novo Polje, Cesta 10/47; 68. Simona Ličer, 65230 Bovec, Trg 25; 69. Vera Gradisek, 63335 Solčava, Robanov kot 41; 70. Matevž Vidmar, 61270 Litijska, Luka Svetca 1/30; 71. Mojca Grošelj, 61410 Zagorje, Ul. talcev 1/a; 72. Alenka Urh, 64247 Zg. Gorje, Sp. Gorje 208; 73. Ivan Koman, 61000 Ljubljana, Gerbičeva 50; 74. Drago Bratun, 61000 Ljubljana, Mašera Spasičeva 15; 75. Tjaša Preskar, 68270 Krško, Šolska 12; 76. Silvo Kretič, 61000 Ljubljana, Sp. Rudnik V/6; 77. Marija Mihelčič, 68330 Metlika, C. b. e. 14; 78. Klavdija Mohorko, 63000 Celje, Mariborska 42; 79. Sara Remec, 66280 Ankarana, Kolomban 10; 80. Cvetka Sebanc, 68000 Novo mesto, Slančeva 8; 81. Meta Penšek, 61000 Ljubljana, Šišenska 32; 82. Alenka Penko, 66250 Il. Bistrica, Snežniška 3; 83. Mojca Lindič, 61330 Kočevje, Omerzova 42; 84. Marija Skender, 61000 Ljubljana, Topniška 70; 85. Tomaž Bajt, 61380 Cerknica, Dolenja vas 118; 86. Ivan Robič, 64240 Radovljica, Gradnikova 8; 87. Regina Hrovatič, 68000 Novo mesto, Stranska vas 50; 88. Sonja Gorišek, 61310 Ribnica, Trg V. Vlahoviča 8; 89. Kristijan Kraševc, 62331 Pragersko, Stari log 38; 90. Miha Markovič, 61360 Vrhnika, Verd 235; 91. Jasmina Kolar, 66320 Portorož, Seča 183; 92. Emilija Menzinger, 61000 Ljubljana, Stari trg 9; 93. Stanislava Bronič, 61260 Ljubljana Polje, Hladilniška pot 1/b; 94. Alenka Hvala, 61000 Ljubljana, Orlova 16; 95. Antonija Grahek, 68000 Novo mesto, Prešemov trg 15; 96. Stržinar, 61360 Vrhnika, Stemenova 13; 97. Matjaž Vrtovšek, 68294 Boštanj, Dol. Boštanj 17; 98. D. Majer, 61000 Ljubljana, Celovška 185; 99. Mitja Zagorc, 68311 Kostanjevica, D. Prekopa 7/a; 100. Tine Jeršin, 68311 Otočec, Jelše 6.

Srečne potnike na ZOI v Albertville 1992 obveščamo, da bodo napotke o potovanju prejeli po pošti od našega poslovnega partnerja Kompas Holidays na svoje domače naslove.

1000 OLIMPIJSKIH MAJIC ALBERTVILLE '92

Nagrajenci z majicami Knorr Albertville 1992 bodo nagrade prejeli na svoje domače naslove.

JUGOTANIN

JUGOTANIN

kemična industrija, p.o. sevnica

ODKUPUJE

LES PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo preko:
— območnih gozdnih gospodarstev
— območnih kmetijskih zadrug

Za vse informacije se obrnite na našo komercialno službo, telefon 0608-81349, oziroma na naslov: Jugotanim, Hermanova 1, 68290 Sevnica.

Plačilo je dobro in zagotovljeno!

tedenski koledar

Četrtek, 19. decembra — Urban Petek, 20. decembra — Evgen Sobota, 21. decembra — Tomaž Nedelja, 22. decembra — Mitja Ponedeljek, 23. decembra — Viktorija Torek, 24. decembra — Eva Sreda, 25. decembra — Božič Četrtek, 26. decembra — Štefan

LUNINE MENE

21. decembra ob 11.23 — ščip

kino

BREŽICE: 19. (ob 20. uri) in 20. 12. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film

Lov na pravico, 22. (ob 18. in 20. uri) in 23. 12. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Rocketeer.

ČRNOMELJ: 19. 12. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Delta Force, 2. del, 22. 12. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Za zapahi.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 19. 12. (ob 16. uri) ameriški pustolovski film Beli očnjak, 19., 20. in 22. 12. (ob 18. in 20. uri) hrvatsko-slovenski film Čaruga, 20. in 22. 12. (ob 16. uri) ameriški pustolovski film Gospodar zveri, 21. 12. (ob 19. uri) pihalna godba Novoles Straža, 23. 12. (ob 19.30) prednovoletni koncert Vox nova.

PRODAJ R 18 TSL, 1.85, R 4 GTL, 1.90 (furgon) ter 126 P, letnik 88. ☎ 068/25-113 ob 14. do 16. ure.

TOVORNI AVTO ZASTAVA 650 AD, letnik 1984, prevoženih 110.000 km, prodam. ☎ (068)78-098. 7163

ZAMENJAM olcicit z doplačilom za golf. ☎ 25-259. 7168

FIAT 126, dobro ohranjen, prodam. ☎ 27-841, popoldne. 7171

KADETT 1,3 GLS, letnik 1987, TV Nordmende in videorekorder prodam. ☎ (068)42-345. 7180

GOLF, BENCINAR, 7/81, dobro ohranjen, prodam. ☎ 60-204. 7181

126 P, letnik 1987, registriran do 9/92, prodam ali menjam za novejšo Z 101 ali jugo. ☎ 27-861. 7182

AUDI 80, letnik 1988, prodam ali menjam za manjši avto. ☎ 27-921, po 15. uri. 7183

ZASTAVO 750, letnik 1978, obnovljena, registrirana do avgusta 1992, prodam. ☎ 42-807. 7185

AUDI 80 prodam ali zamenjam, najraje za golf ali R 5. Avto je kot nov. ☎ (061)651-235. 7187

126 P, letnik 1988, in vozilec za dvojčke prodam. ☎ 27-434. 7188

R 19 prodam ali menjam za R 5. ☎ 85-835, popoldne. 7191

Z 128, letnik 1989, prodam. ☎ 24-795. 7194

HUNDAY, letnik 1990, kovinsko rdeče barve, z dodatno opremo, prodam ali zamenjam za cenejši avto in Z 101 jugo, 1.1 GX, letnik 1987, prodam. ☎ 76-081 ali 76-084. 7195

126 P, letnik 1982, dobro ohranjen, registriran do konca 1992, prodam za 950 DEM. Robert Flander, Podhosta 5, Dolenjske Toplice. 7197

GOLF DIESEL, letnik 1986, prodam. Anton Pirkovič, Gor. Vrhpolje 94, Sentjerne, ☎ 42-259. 7200

LADO 1200, letnik 1977, prodam. ☎ (068)24-958. 7201

OPEL KADETT 1,6 D, 11/85, prodam ali zamenjam. ☎ 27-112. 7204

OPEL KADETT, letnik 1973, registriran do marca 1992, prodam za 1300 DEM. ☎ 20-557. 7205

Z 101, letnik 1984, registrirana do 9/92, in prašiča za zakol (130 kg), Tomažin, Raka 84 (Vinji vrh), Raka. 7206

FIAT 126, letnik 1988, registriran do 11/11. 1992, prodam. ☎ 27-258. 7207

GOLF, letnik 1977, registriran do 11/92, ali R 4 GTL, letnik 1984 z novim šasijsko in prikolico za osebni avto prodam. Gimpelj, Žabja vas 15, Novo mesto. 7208

R 18 TLJ, 5 prestav, letnik 1984, ohranjen, prodam. ☎ (068)27-728. 7210

Z 101 GT 55, 51.000 km, letnik 1985, prodam. ☎ 27-186. 7212

GOLF D, letnik 1989, prodam. ☎ 85-039. 7215

KARAMBOLIRAN OPEL KADETT 1,4 i, star 2 meseca, prodam. ☎ 27-581. 7216

UGODNO PRODAMO Z 650 AD, letnik 1984, Z 624, letnik 1983, TAM 125/12, 4 m kiper in več osebnih vozil ter opravljamo prepise vozil. ☎ 76-009 ali 76-566. 7218

GOLF DIESEL, letnik 1986, prodam ali vzamem v račun R 4 ali fiat 126, do 3 leta star, ter Z 750, letnik 1983, in dele za R 9, letnik 1988, levo stran. ☎ 85-685. 7219

126 P, letnik 1987 in garažo Nad mlini prodam. ☎ 24-783. 7221

JUGO 45, star 18 mesecev, prodam. ☎ 21-719. 7222

ZELO UGODNO prodam Z 750, 1.78, pravkar registriran. ☎ 57-362

R 4 GTL, star dve leti, registriran do 11/92, prodam. ☎ 27-596. 7223

AUDI 100, letnik 1979, ugodno prodam ali menjam za manjši avto. ☎ 23-241. 7226

JUGO KORAL 45, star dve leti, prodam. Cesar, Rdeči Kal 8, Dobrič. 7227

VISO SUPER E, letnik 1982, prodam. ☎ (0608)32-809. 7230

Z 101 MEDITERAN, 12/80, poceni prodam. ☎ 24-361. 7231

GOLF D, KARAMBOLIRAN, letnik 1984, registriran do 5/92, prodam za 3.500 DEM. Ogled pri Pionirjevem servisu v Ločni, ☎ 85-404. 7234

LADO 1600, registrirano do 11/92, letnik 1978, dobro ohranjeno, garažirano, ugodno prodam. Albin Mlakar, Telče 14, Tržišče. 7235

R 4, nov, nevožen, zelo poceni prodam. ☎ 22-304, po 18. uri. 7236

R 5 GT TURBO, letnik 1991, prevoženih 10.000 km, kasko, električna stekla, centralno zaklepanje, prodam ali menjam za manjši avto. ☎ (068)21-568. 7237

ZASTAVO 128 SKALA 55, letnik 1988, registrirana do 7/92, prodam. Lužar, Dol. Mokro Polje 23, ☎ (068)42-669. 7238

R 5 CAMPUS, star 6 mesecev, prodam ali menjam za cenejši avto z doplačilom. ☎ 21-347. 7239

126 P prodam. ☎ 42-522. 7240

ZASTAVO 750, letnik 1985, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (0608)70-098. 7241

ZASTAVO 750, letnik 1984, prodam. ☎ 56-447, popoldne. 7242

R 5 KAMPUS zelo ugodno prodam. ☎ 22-221. 7245

JUGO 45 KORAL, letnik 1988, prodam za 3.600 DEM. ☎ 65-501. 7246

Z 101, letnik 1984, ugodno prodam. ☎ 20-445, popoldne. 7254

ALFA 33 1,3 S, 3/87, prodam ali zamenjam. ☎ (068)85-118. 7256

JUGO KORAL 45, 10/89, prodam. ☎ (0608)82-448. 7258

R 4, letnik 1988, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ 28-553. 7259

VW 1302 HROŠČ, dobro ohranjen, prodam. ☎ 42-177. 7261

obvestila

V AGROMEHANIKI v Hrastju pri Kranju lahko kupite najcenejšo akumulatorje (12/55 za 2.139 SLT, 12/97 za 3.442 SLT, 12/135 za 4.462 SLT), avto-prikolice pa od 12.900 SLT dalje. ☎ (064)324-033. 7011

AVSTRIJSKI LOTTO, predstavitev igre in vpis igralcev v ponedeljek, 23.12.1991 ob 17. uri v hotelu Metropol-rjava soba. 7170

UGODNA PRILOŽNOST: Še ne veste, kaj bi podarili svojim poslovnim partnerjem ob novem letu? Ponujamo vam lepo in praktično darilo: digitalni termometer. Pokličite na ☎ (068)25-627. 7203

POROČNE OBLEKE izposojamo. Nudimo tudi poročne čevlje. Trgovina Quick, Vavta vas 20, Straža, ☎ (068)85-425. 7225

NOVO V

Frizerski salon Beauty Free-Hair line IZTKO DRAVINEC Dilančeva 7, Novo mesto ☎ 068/20-274

10% popusta v decembru NOVEM MESTU

YURENA d.o.o.

ŠOLA TUJIH JEZIKOV organizira tečaje angleščine, nemščine, francoščine in italijanščine vseh stopenj za otroke, mladino in odrasle. Vpis vsak dan od 18. do 19.30 ure po tel. 23-434

INTERMARC

Tehnična trgovina Stopiče vam nudi črpalke vseh dimenzij pretoka za pretakanje vina, motome žage, nahrbtnne kosilnice, BCS program in rezervne dele. Tel. 43-806

Odprto od 8. do 16. ure

VALILNICA HUMEK. Sprejemamo naročila za enodnevnice piščance, bele tečke, rjave nesnice in grahastc. Inf. po telefonu (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto. (P3-81M0)

Cvetličarna VRTNICA

Gril Sonja, Ob Krki 1, Straža, tel. 84-547, 27-691 in

Prodaja pogrebne opreme in prevoz posmrtnih ostankov Štefan Golovrški Cesta herojev 58, Novo mesto, tel. 24-676

se priporočata s svojimi storitvami, še posebej s ponudbo novoletnih aranžmajev po konkurenčnih cenah in vsem strankam želita vsele božične praznike in srečno novo leto!

VAKO d.o.o. EXPORT - IMPORT

Kolodvorska 56, 68340 ČRNOMELJ

Tel.: 068/52-073, 53-173, 52-555 Fax: 068/52-073, 53-173

Program: proizvodnja sušilnic za les, sušilnikov prostorov, kakor tudi sušilnikov komprimirane zraka. Servisiramo coffee aparate, hladilne in klima naprave.

Čenjenim strankam želimo vesele božične praznike, kakor tudi veliko sreče v novem letu 1992.

ŽUPANČIČEV HRAM

v Dragatušu

vas vabi na silvestrovanje. Zabaval vas bo ansambel TRIO OBZORJE

rezervacije: tel. (068) 57-347

Vsem našim članom, še posebej tistim, ki so se z našo pomočjo poročili, želimo vesele božično praznovanje, v novem letu pa veliko osebnih uspehov.

Vaša FORTUNA p.p. 348 61101 Ljubljana Tel. (061) 225-453

BETONAL d.o.o.

TREBNJE, Kolodvorska 1, tel. 068 44 003

Čenjene stranke obveščamo, da proizvajamo in vvažujemo betone najceneje na Dolenjskem. Se priporočamo!

Vsem strankam in poslovnim prijateljem želimo vesel božič in srečno ter uspešno novo leto!

Frizerstvo »TATJANA« vam nudi po ugodnih cenah kvalitetne frizerske usluge. Tatjana Može, Velike Brusnice 31, tel. 85-835

PRODAJA KONTAKTNIH LEČ JUREKOVIČ dr. BRANIMIR NOVO MESTO, ŠMIHEL 6, TEL. 22-694

Nudimo vam zelo kvalitetne mehke in poltrde kontaktne leče, zdravniški pregled in brezplačne kontrolne preglede, čistila za leče, poliranje in čiščenje leč. Ne prodajamo samo kontaktnih leč, temveč skrbimo tudi za vaše oči.

Vsem našim čenjenim strankam želimo prijetne božične praznike in mnogo uspeha v novem letu.

Ste pravkar ustanovili podjetje ali pa ga ustanovljate? Imate vpeljano dejavnost, s prodajo pa niste zadovoljni? Želite predstaviti vašo dejavnost, a ne veste kako?

Marketing DOLENJSKI LIST pozna rešitve, primerne za vašo dejavnost in vaš žep!

Za tisk vam pripravimo: znak podjetja vizitke dopise

propagandna sporočila vseh vrst in poskrbimo za objave v časopisih, revijah, na radiu, TV, itd.

Z našo pomočjo je uspeh v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST marketing tel. (068) 23-610 fax: (068) 24-898 Pokličite nas, obiskali vas bomo!

Avtošola RIBA organizira brezplačni tečaj s pričetkom 8. 1. 92 v samem centru Novega mesta (dopolodne, popoldne in v izmenih) skupaj z avtošolo DUAL EXPRES, Glavni trg 30, kjer se dobijo prijavnice. Dodatne ugodnosti: 1 brezplačna ura. Informacije na tel. 25-630 v popoldanskih urah.

Turistično društvo Trebnje

oddaja v najem poslovni prostor v Trebnjem, Golijev trg 1. Interesenti naj pošljejo pisemne ponudbe in opis dejavnosti na isti naslov.

posest

HIŠO v bližini Sevnice, smer Planina, ugodno prodam. ☎ (064)328-724. 7140

STANOVANJSKO HIŠO z manjšim gospodarskim poslojem pri železniški postaji, ugodno prodam. ☎ (0608)81-977, po 16. uri. 7144

PARCELO, 2300 m², z lokacijskim dovoljenjem, v Kostanjevici na Krki prodam za 8 DEM/m². ☎ (061)263-781. 7147

STARO HIŠO v centru Novega mesta, z urejeno gradbeno dokumentacijo, zamenjam za tri ali štirisobno stanovanje. Ponudbe pod šifro: »BREG« 7149

ŽELITE SVOJ PROSTIČAS preživeti v naravi? Na mirnem kraju v bližini Trebnjega je naprädaj vikend hišica (6,5 x 5,5 m), s sadnim in zelenjavnim vrtom, primerna tudi za bivanje. Cena po dogovoru. Vse informacije: Stroj, Mestne njive 12, Novo mesto, ☎ 28-706, po 19. uri. 7150

HIŠO na Ratežu pri Novem mestu, zaključena 4. faza, prodam. V hiši izdelan lokal za obrt in trgovino. ☎ 28-850 ali 21-218. 6977

HIŠO, zgrajeno do prve plošče, v Straži, ugodno prodam. ☎ (061)106-574. 7152

PARCELO, 12 a, primerno za vikend - vinograd, in gozd (20 a) na Straški gori (nad silosom) pri Novem mestu prodam. ☎ (068)84-833. 7162

PRODAJAMO novejši vinograd na žici, s hramom in opremo, na Piroškem vrhu (Cerklje ob Krki) in zazidljivo parcelo, primerno za vinograd, v Jakobu pri Suhorju. ☎ (068)50-135. 7166

MANJŠI VINOGRAD z zidnico in stanovanjskim prostorom v Straži prodam. ☎ 84-895. 7173

V BLIŽINI SEVNICE prodam stanovanjsko hišo oz. vikend, parcela 34 a, vinograd star 8 let, 600 trt. ☎ (0608)82-281. 7176

STAREJŠO HIŠICO z vrtom (22 a), na Dobah 5 pri Kostanjevici/Krki, prodam. ☎ (066)36-388. 7179

NJIVO na Žbavovem pri Šentjerneju prodam. ☎ 42-439. 7184

PARCELO za vikend prodam. ☎ (0608)82-995. 7186

PARCELO, 1500 m², v Gabrovci pri Koroški vasi pri Novem mestu, primerno za vikend, prodam za 7.500 DEM. ☎ (061)106-068 int. 19. 7192

STANOVANJSKO HIŠO in parcelo (9 a) ob asfaltni cesti Brežice-Globoko prodam. ☎ (068)27-777. 7198

NA LEPI LOKACIJI prodam ali oddam v najem intenzivni nasad jablan (0,5 ha). Lokacija je primerna za postavitev brunarice. V račun vzamem tudi osebni avto. ☎ (068)42-042. 7199

V CENTRU Dvora pri Žužemberku prodam lastniško obnovljeno stanovanje, veliko 60 m². Možnost poslovnih prostorov. ☎ 24-158. 7202

NJIVO, 6.500 m², ob glavni cesti tik

pred Metliko prodam. ☎ (063)814-411 int. 341. 7209

2 ha MEŠANEGA GOZDA prodam. V račun vzamem dve leti starega golfa. ☎ (068)76-034, od 18. do 20. ure. 7228

GRADBENO parcelo (550 m²) z načrtom v Šmarjeti prodam. ☎ 24-070. 7252

HIŠO v Brežicah, zgrajeno do 3. faze, prodam. ☎ (0608)77-342. 7255

prodam

TRAJNO ŽAREČO PEČ prodam. ☎ 27-215. 7138

HRASTOV klasični parket prodam. ☎ 45-414. 7139

INDUSTRIJSKI, NAVADNI silvalni stroj Singer in gospodinjiski overlog nujno prodam za 1.300 DEM. ☎ 81-062. 7142

KOMPLETNO OPREMO za videoteko poceni prodam ali menjam za avto. ☎ 21-912. 7161

NOVO KOTNO brusilko Black in Decker, 2000 W, prodam za 11.500 SLT. Železnik, Koštalova 25, Novo mesto, ☎ 22-416. 7164

PRAŠIČE za zakol ali očiščene polovice, prodam. ☎ 85-173. 7167

10 m bukovih, gabrovih drv prodam. ☎ 25-846. 7169

PRODAJ DRVA ☎ 85-015. 7172

PRODAJ tračno žago cirkular in reductor, primeren za dvigalo. ☎ 068/23-789. 7174

PRAŠIČE po okrog 160 kg in kravo po izbiri prodam. ☎ 25-860. 7174

17 ŠPIROVCEV, smrekove plohe 6 cm in bukova drva, prodam. ☎ (068)44-687. 7178

ROVOKOPAČ BN 79, letnik 1984 in traktor Deutz 60 s prikolico, oba letnik 1987, prodam. ☎ (068)52-666. 7196

TROSED- KAVČ in dva fotelja prodam. ☎ 25-662, po 17. uri. 7214

ŠTEDILNIK 4 in 2 s plinsko pečico ter termoakumulacijsko peč, sedežno garnituro (kotno) in peč na olje prodam. ☎ 27-968, Medja, Kristanova 2, Novo mesto. 7224

KRAVO simentalko s teletom in kosilnico BCS Lombardini prodam. ☎ 85-819. 7232

PRAŠIČA, težkega 150 kg, prodam. ☎ 65-694. 7233

KOBILO, brejo 8 mesecev, ugodno prodam. ☎ 84-787. 7243

HRASTOV LES, star 6 let, prodam. ☎ (061)217-322. 7248

DVA BOJLERJA 80 L, električna, stojča, rabljena, brezhibna, en bojler 80 l ležiči, zapakiran, nov, in amortizerje za R 4 prodam. ☎ 25-430. 7250

SMREKOV OPAŽ in mizarski stroj za izdelovanje opaža (debelinka, poravnalka), prodam. ☎ 45-541. 7251

HRASTOVE PLOHE in deske (3 cm) ugodno prodam. ☎ 44-958. 7253

službo išče

IZUČENA TRGOVKA išče delo v Novem mestu. ☎ 28-953. 7193

stanovanja

ODKUPIM PRAVICO do nakupa dvosobnega stanovanja v Novem mestu. Ponudbe pod Šifra: »DOM« 7148
IŠČEM interenta za nakup stanovanja (92 m²) v Krškem. ☎ (068)50-135. 7165
DVOSOBNO STANOVANJE v

Črnomlju ugodno prodam. ☎ (068)51-629. 7213
OGREVANO SOBO, s souporabo kopalnice, na Drski oddam. ☎ 21-636. 7229
UGODNO PRODAM stanovanje ali dam v najem s predplačilom. Prodajam tudi pokrov in streho za jugo. ☎ 47-253, Mirna. 7247

ženitne ponudbe

PRAZNIKI SE BLIŽAJO, ne praznujte jih sami. Pokličite AFRODITO, ženitno posredovalnico, v Kranj. ☎ (064) 324-258 ali (064)51-245 do 22. ure. Ženske posebej vabljene. 7151

V SPOMIN

MARTINU KOČEVARJU

iz Dragomlje vasi

19. decembra mineva prvo žalostno leto, odkar si nas nepričakovano zapustil, naš ljubi, skrbni mož, oče, stari oče in brat. Hvala vsem, ki na njegov grob prinašate cvetje in sveče ter ga ohranjate v lepem spominu.

Žalujoci: vsi tvoji

ZAHVALA

»Jaz sem vstajenje in življenje, kdor veruje v mene, bo živel, tudi če umrje«

V 84. letu je Gospodar življenja poklical k sebi drago mamo in staro mamo

ANO GRDUN

Grduni 11

Iskreno se zahvaljujemo osebu urološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, posebej pa dr. Janezu Kramarju za vso skrb v času njene bolezni. Gospodu proštu Jožetu Lapu, vsem duhovnikom, bogoslovcem in govornikom hvala za tolažilne besede in opravljen obred. Hvala kolektivu Dolenjke, delavkam Kekca, sosedom, prijateljem, sorodnikom in znancem od blizu in daleč, ki ste našo mamo imeli radi in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Bog plačaj.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustil dragi sin, brat in stric

BORIS ROMŠEK

iz Dolenje vasi 9 pri Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste mu darovali cvetje in ga pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni IMV Leso Črnomelj in njegovim sodelavcem za pomoč, organizacijo, govor in udeležbo na pogrebu, prijateljem in sodelavcem Iskre Semič, Marketu Čardak, godbi iz Črnomlja, Splošni bolnici Novo mesto, Zdravstvenemu domu Črnomelj, sosedom Jesihovim in g. kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: mama, brat Janez in sestra Martina z družinama

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila sestra in teta

BERTA HROVAT

z Uršnih sel 76

Zahvaljujemo se vsem znancem in sosedom, ki so jo spremili na zadnji poti. Posebna zahvala Gasilskima društvoma Uršna sela in Dobindol, gospodu Francu Sobru za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

V SPOMIN

TONETU VIDMARJU

iz Kronovega

22.12. mineva prežalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat. Odšel si za sveti večer, a njegova zvezda je zaživela in te sprejela v nebo. Dragi ata, tvoj dom je osamljen in žalost je pri hiši. Zahvaljujemo se vsem, ki obiskujete njegov grob, mu prižigate sveče in ga krasite njemu v hvaležnost. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga ohranjate v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža, očeta, starega očeta in tasta

BLAŽA KRAJNCA

z Gor. Sušic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo Tolarjevim, Lutharjevim, govorniku Celiču, TDP Novoles, PTT Novo mesto in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Anica, sinova Jože, Slavko, hčerke Gizela in Justa z družinami

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

ADOLF KRALJ

s Štrita pri Bučki

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga imeli radi in se v teh dneh poslednjič poslovili od njega, mu darovali cvetje in sveče, prispevali za maše ter ga pospremili na poti k večnemu počitku. Hvala vsem, ki ste nam ob njegovi smrti pomagali in sočustvovali z nami, posebno sosedu Silvi, članom pevskega zbora in duhovniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 52. letu starosti zapustil naš dragi

JANEZ SIMONIČ

iz Nestoplje vasi 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, pokojniku podarili cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 87. letu nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama, teta in botra

MARIJA FABJANČIČ

roj. Škrbec

iz Dol. Maharovca 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, družinam Grčević in Znidaršič, ki so bili v težkih trenutkih z nami, nam izrekli sožalje, darovali sv. maše, vence, cvetje in jo v velikem številu spremili k večnemu počitku. Posebna zahvala g. župniku in cerkvenemu pevskemu zboru.

Hčerka z družino

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je tiho, kot je živela, za vedno zapustila draga mama, babica in prababica

JOŽEFA KOLENC

rojena Sadar

iz Dol. Nemške vasi 15 pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom za nesebično pomoč, znancem in kolektivu Komunale Trebnje in zdravniškemu osebju. Posebna zahvala velja g. kaplanu za lepo opravljen obred in pevcem za lepo petje.

Žalujoci: vsi, ki smo vas imeli radi

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je zapustil dragi sin, brat in stric

FRANC TRAMTE

z Rateža 28

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče in spremstvo pokojnega na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem GD za spremstvo, posebno pa GD Ratež za organizacijo pogreba, Borisu Krhinu za sočuten govor ob odprtem grobu ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Bolečine si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal.

V 54. letu nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

IVAN HRASTAR

iz Zagrada 19 pri Škocjanu

Ob boleči izgubi se lepo zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom za nesebično pomoč, prijateljem in znancem, ki ste bili v teh težkih trenutkih z nami, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, kolektivu AMZS Otočec, GIP Pionir TEG, LO, Biropro DOO ter sodelavcem Gradis AP. Posebna zahvala gospodični Darinki Povše in g. Jožetu Markoviču za ganljive poslovilne besede, GD Zagrad za organizacijo pogreba ter GD Škocjan, Dole in Zbure, g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem najlepša hvala za podarjene vence in cvetje, izražena sožalja, darovane maše in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Tončka, sin Janez, hčerki Marinka in Anica z družinami in Dragica, brat Lojze, sestre Mihelca, Jožica, Marija, Milka z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ogenj je ugasnil, veter se je ustavil, človek je utihnil in se obrnil nazaj, odprla se je noč zemlja je lađa v čudežni kraj. Kocbek

V 61. letu starosti nas je nenadoma in tiho zapustil dragi soprog, oče in dedek

IVAN URBIČ

kovaški mojster z Mirne

Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste sočustvovali z nami, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Znidaršiču, g. župniku za opravljen obred, pevcem, Obrtnemu združenju, nosilec praporov, govornikom g. Vrtačniku in g. Ravnikarju, g. Berusu pa za odigrano Tišino in družinam Drčar, Jaklič in Glušič. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Gorazd Štangelj

skega prvenstva v Coloradu Spring-su prinese medaljo, a je padel že po nekaj kilometrih dirke. »Tak je pač sport, enkrat si pri vrhu, drugič pri dnu. Nekateri so se držali za glavo in preklinjali, sam se s tem na srečo nisem obremenjeval. Razočaranje sem prebolel v nekaj urah.« Da ga je res, je pokazal čez nekaj dni v Kanadi, kjer je opravil z vso svetovno mladinsko konkurenco.

Pet let je tega, ko se je prvič bolj za šalo kot zares v skupini šolarjev zapeljal s kolesom okoli Grma. In ko je po nekaj sto metrih videl, da ne pred njim ne ob njem ni več nobenega vrstnika, se je odločil. Za kolo in Krko. To je bilo tisto leto, ko je Sandi Papež postal balkanski prvak. Prihodno sezono bosta v eni ekipi, Gorazdova mladinska leta so se iztekla. V njih si je privoščil kar nekaj nastopov državnih prvakov, na prste ene roke bi lahko prišteli letošnje tekme, ko je kateremu od tekmecev gledal v hrbet. Takšne serije zmag v mladinski konkurenci doslej še ni zabeležil nihče.

»Če je doslej talenti kaj pomenil, odslej ne bo več, veljali bodo le trdo delo in treningi. Imamo trenerja, s katerim bi morali naprej, delo, kot ga je zastavil, nas mora popeljati bližje svetovnemu vrhu. Vsi pravijo, da klub takšnega strokovnjaka še ni imel.« Tudi ali predvsem zato je ta čas Gorazdov edini cilj ostati pri Krki, ve, da bo vse ostalo potem moralo priti samo od sebe. Čez leto, dve, pet, ne pove, slutiti pa da, da se nekje v njem skrivajo veliki načrti. Izda le nekolesarskega: kako si sedaj po končani srednji strojno-tehnični šoli želi vpisati na ljubljansko fakulteto za telesno kulturo. Preveč je dal športu, da bi se še kdaj ločil od njega. To je poskusil samo enkrat, ko se je solzan, obupan in na smrt utrujen z naporega treninga vrnil domov in se zaklel, da na kolo ne bo več sedel. Pa so ga starši že naslednjega jutra naglani nazaj v klub. Danes jim je za to hvaležen. In mnogi z njim.

»Tega se preprosto navadiš, zleze ti pod kožo. Namesto diska je savna, namesto plesa masaža. Najboljše prijateljice imam med kolesarji, z njimi preživim tiste na prste preštete minute prostega časa. Vse ostalo so treningi in tekme.« Vsaj trgovski potnik mora biti tisti, ki letno z avtom prevozi 20 tisoč kilometrov, Gorazd jih je toliko letos na kolesu. Tekem ni natančno štel, s starta se je zagnal letos vsaj štiridesetkrat, dvakrat celo onkraj »velike luže«. Določili so ga, naj s svetovnega mladinskega prvenstva v Coloradu Spring-su prinese medaljo, a je padel že po nekaj kilometrih dirke. »Tak je pač sport, enkrat si pri vrhu, drugič pri dnu. Nekateri so se držali za glavo in preklinjali, sam se s tem na srečo nisem obremenjeval. Razočaranje sem prebolel v nekaj urah.« Da ga je res, je pokazal čez nekaj dni v Kanadi, kjer je opravil z vso svetovno mladinsko konkurenco.

Gripa prihaja

Kljub težavam z manjšo zamudo le dobili cepivo

Poleg vseh tegob, ki so nas pestile in nas še vedno pestijo, prihaja še ena: gripa. V zadnjih dveh letih je bilo v Sloveniji in izrazito na Dolenjskem malo gripe. Zato lahko pričakujemo, da je bo v letošnji sezoni ponovno več.

Gripa je virusna nalezljiva bolezen. Množično, v obliki epidemij, se pojavlja v zimsko-spomladanskem času. Bolezen se po kratkotrajni inkubaciji (en do tri dni) začne nenadoma. Značilni znaki so vročina (med 39 C in 40 C), prehladni znaki, hud glavobol, bolečine v mišicah, zlasti ledvenih, splošna oslabelost. Bolezen traja približno en teden, pri starejših ljudeh in kroničnih bolni-

• Cepljenje izvajajo zdravstveni domovi in Zavod za socialno medicino in higieno v Novem mestu. Na zavodu se lahko cepite vsak dan med sedmo in deseto uro dopoldan.

Dodatne informacije lahko dobite na zavodu: tel. 21-253.

kih lahko traja tudi več tednov, lahko je tudi usodna.

Tako kot velja za vse ostale virusne nalezljive bolezni, ni zdravila proti njej. Cepljenje je edini ukrep, ki zagotavlja določeno stopnjo zaščite. Ker se virus gripe nenehno spreminja, je zaščita s cepljenjem kratkotrajna. Zato je cepljenje potrebno s pojavom novih oblik virusa ponoviti.

S cepljenjem posameznika zaščitimo samo njega. Če bi želeli doseči visoko stopnjo kolektivne zaščite, bi se morali cepiti masovno: večja ko je precepjenost prebivalstva, večja je kolektivna zaščita. Na žalost se pri nas cepi zelo malo ljudi.

Bolezen je posebno nevarna za starejše ljudi, zlasti za kronične bolnike (kronične bolezni srca, dihal, sladkorna itd.). Tej populaciji še posebno priporočam cepljenje. Cepljenje je zelo koristno tudi za kolektive, ki pri svojem delu prihajajo v stik z drugimi ljudmi: poleg zdravstvenega ima še ekonomski učinek.

Kljub težavam, ki so nastale zaradi spremenjenih političnih razmer, smo uspeli z manjšo zamudo tudi letos nabaviti cepivo proti gripi. Zaradi uvoza je cepivo nekoliko dražje kot prejšnja leta.

dr. DUŠAN HARLANDER

Samostojna SLOVENIJA 1991

Nova podoba Dolenjskih Toplic

Letos so v Dolenjskih Toplicah uredili podzemno povezavo med kopališkim in zdraviliškim domom, prihodnje leto bodo zgradili nov zdravstveni objekt

DOLENJSKE TOPLICE — Od 120 zaposlenih v zdravilišču Dolenjske Toplice je več kot četrtina zdravstvenih delavcev, od tega šest zdravnikov. To je tudi potrebno, saj kar 70 odst. pacientov pošljejo v Dolenjske Toplice zdravstvene ustanove, največ ljubljanski Klinični center. Kar 40 odst. vseh gostov zdravilišča so ti pacienti, pa tudi ostali, ki so samoplačniki, so delo tudi pacienti. To zdravilišče je edino v Sloveniji, ki v tesnem sodelovanju z oddelkom za plastično kirurgijo pri Univerzitetnem kliničnem centru zdravi tudi stanje po opeklinah. Zato si vodstvo Krkinih zdravilišč še posebej prizadeva, da bi dobili potrebno verifikacijo, saj je to pogoj, da bo Klinični center še naprej sodeloval z njimi.

SMUČARSKI SEJEM RABLJENE OPREME

ČRNOMELJ — V soboto, 21. decembra, organizira Smučarski klub Iskra Semj v telovadnici OŠ Mirana Jarca v Župancičevi ulici v Črnomlju sejem rabljene smučarske opreme. Pričel se bo ob 10. uri dopoldan in se konča nekje ob 15. uri popoldan. Organizator vabi vse, ki imajo rabljeno smučarsko opremo, pa bi jo radi prodali, kot tudi tiste, ki bi si jo radi kupili.

Slovenski simbol rešili pred propadom

ZAGOZDAC — Novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine velja za stitega v Sloveniji, ki je rešil pred propadom največ starih dreves, med njimi precej lip, simbolov Slovencev. Leto nje jesen sta tako tudi po njihovi službi ušli zagotovu propadu dve okrog 400 let stari lipi v Zagozdaci, ki so ju na željo župnika iz Staega trga ob Kolpi, Jožeta Pavlakoviča, sanirali strokovnjaki iz ljubljanskega podjetja Tisa. Pri tem pa ne gre prezreti tudi Zelenih iz Črnomlja, ki so poleg ministrstva za kulturo Republike Slovenije finančno podprli akcijo.

Debelejša lipa meri v obsegu kar 740 centimetrov, a je bilo deblu votlo. Pri drugi lipi pa je ohranjena le polovica debla. Na obeh lipah so odstranili suhe veje, trohno iz debel, ranjena mesta pa zaščitili. S tem so precej podaljšali življenjsko dobo obeh lip, ki tvorita s cerkvijo in staro osnovno šolo zaključeno krajinsko veduto. Kmalu po novem letu pa na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine načrtujejo v Beli krajini še dve pomembni akciji pri zaščiti dreves, in sicer bodo sanirali tri lipe pri Treh farah v Rosalnicah ter opravili osnovna sanitarna dela v grajskem parku v Gradcu.

M.B.-J.

SOKOLI V ČRNOMLJU — V belokranjski diskoteki Grad bo 25. decembra božični koncert, na katerem bodo kot predskupina nastopili domači rokerji Desert fox, kot glavni nastopajoči pa ljubljanska skupina Sokoli. Vabljeni!

»Naša prva naloga je zgraditi poseben zdravstveni objekt za diagnostiko in terapijo, kar sedaj opravljamo v hotelu. V tem objektu bodo prostori za diagnostiko, hidroterapijo, fizikalno terapijo, se pravi termo, magnetno in kinetično terapijo, na novo pa bomo uvedli tudi fango, to je uporabo blatnih oblog pri termo terapiji,« je povedal direktor te Krkine poslovne enote Jože Plut. S tem objektom bodo dobili tudi nova preprotna ležišča. Sedaj je zagotovljenih 60 novih ležišč, radi pa bi jih 100, saj je sedanjih 250 premalo za režijo, ki jo zdravilišče potrebuje. Ta objekt je za zdravilišče življenjskega pomena in ni nobenih ovir, da ne bi prihodnje leto začeli graditi. V Dolenjskih Toplicah so celih 14 let »mirovali«, vseh 19 let, kar so pri Krki, pa poslušajo pozitivno.

Letos so že dobili pomembno stvar: podzemno povezavo med kopališkim in zdraviliškim domom ter paviljon, kjer bo po novem vstop v kopališče za zunanje goste. Za prihodnje leto pa poleg gradnje novega zdravstvenega objekta načrtujejo še zamenjavo opreme zdraviliškega doma, ki je zadnjih 14 let tako rekoč popolnoma zaseden. V Dolenjske Toplice vsako leto prihajajo isti gostje tudi po 30 in več let. Prejšnja leta je bila zasedenost zdravilišča tudi čez 90-odst., letos pa je zaradi znanih dogodkov in krize še vedno 75-odst., s čimer se lahko pohvali le malo zdravilišč v Sloveniji. Predvsem so letos »zdravilišči« tuji gostje, ki jih je bilo prejšnja leta do 15 odst. vseh, letos pa je njihovo število skorajda zanemarljivo.

Od septembra delajo ambulante v zdravilišču štirikrat na teden tudi popoldne. »S tem smo olajšali prihod ljudem, ki delajo dopoldne, in sedaj lahko pregledne in terapijo opravijo tudi popoldne,« pravi Plut, ki v tem zdravilišču dela že 19 let.

A. B.

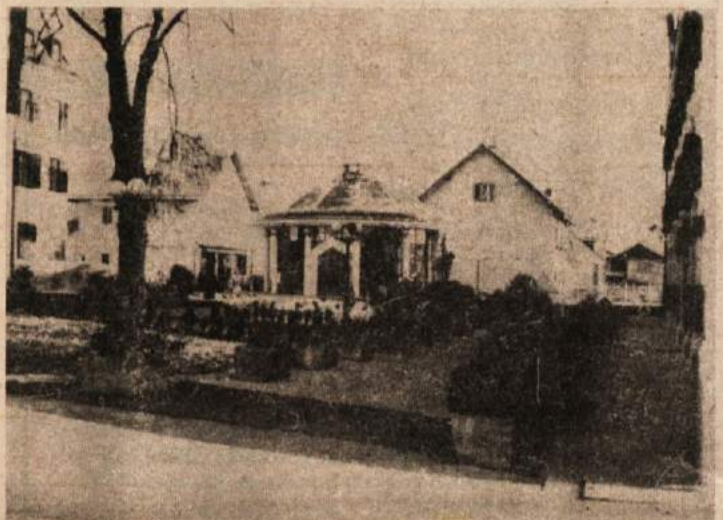
MEXIM CLUB ZA KONEC IN ZAČETEK LETA

NOVO MESTO — V decembru pripravljajo naslednji program: 19. decembra nastopa Aki Rahimovski, 20. decembra International Top Band — Hithouse, 26. decembra skupina Black Jack. 1. januarja pa bo diskoteka odprta od 1. ure do zgodnjih jutranjih ur z glasbo za vse generacije. 2. januarja bo nastopil Benč and Tomo. Diskoteka bo med prazniki odprta od 22. ure do 4. ure zjutraj.

»ANGEL, VARUH MOJ« NA OTOČCU

OTOČEC — To soboto, 21. decembra, kljub stotolarski vstopnini otoška motelska restavracija zagotovo ne bo prazna: v goste namreč prihaja Božidar Volfand-Volf, avtor pesmi in kasete Angel, varuh moj, s katero si je prislužil laskavo priznanje pevcu leta.

• Pravi sovražnik te ne bo nikoli pustil. (Lec)

DOLENJSKE TOPLICE — Pogled na zdraviliški kompleks v Dolenjskih Toplicah. Letos je med kopališkim in zdraviliškim domom zrased lep paviljon, prihodnje leto pa bodo zgradili nov zdravstveni objekt, ki bo zaokrožil podobo tega zdravilišča.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Zakaj stanovanja niso pravičnejše ocenjena? — Samotni konj v hiši kali nočni mir — Položnica za 2 tolarja, poštnina 5 — Postelja ni bila prazna

NOVO MESTO — Več bralcev nas je v četrtek zvečer, ko smo odprli dežurni telefon, opozorilo, da v Dolenjskem listu niso dobili priloženega stenskega koledarja. Naj pojasnilo velja za vse, ki se niso mogli oglasiti, pa se jim je primerilo enako. Do pomot pride pri strojnem vlaganju koledarja v izvode časopisa, ker je koledar natisnjen na drugačnem, gladkejšem papirju. Kdor more, naj pride po koledar v naš naročniški oddelek, kjer ga bo prejel. Sicer pa se je pogovor dežurnega novinarja in bralcev sukalo okrog različnih vsakdanjih težav.

Ivan iz novomeškega stanovanjskega naselja Majde Šilc je opozoril na nepravilnost, s katero so se soočili tamkajšnji stanovalci - kupci družbenih stanovanj. Vsa stanovanja v naselju so ocenjena enako, kljub temu da so nekatere bloke temeljito obnovili, drugih pa niso. Slišati je, da so obnovljeni predvsem tisti bloki, v katerih stanujejo občinski uslužbenci. Pravičnejše bi bilo, ko bi bile cene za obnovljena in neobnovljena stanovanja različne. Sicer pa Ivana zanima, kdaj in kdo bo obnovil

tudi še neobnovljene stanovanjske bloke.

Krajanka z Dvora je opozorila na neprijetnosti, ki jih dandanes doživljajo pacienti v novomeški »ženski« bolnišnici. Tri dni je preživela tam in naj-pogostejša beseda, ki jo je slišala, je bila »Nimamo!«, naj je šlo za oprane spalne srajce, tablete proti bolečinam ali higienske vložke. Saj razume, da so razmere takšne, da primanjkuje denarja vsepovsod, in se na zdravstveno osebje sploh ne jezi, meni pa, da bi lahko pred sprejemom v bolnišnico opozorili paciente na pomanjkanje, da bi si prinesli od doma, kar potrebujejo.

Vaščanka iz Breg pri Leskovcu se je v imenu več vaščanov pritožila nad hrupom, ki ga počne ponoči in podnevi v eni od tamkajšnjih hiš stanujoči - konj. Žival je last avtoprevoznika iz Krškega, ki pride sicer vsak dan pogledat žival, videti pa je, da konj s tem ni zadovoljen in divje tolče s kopiti skozi dolge zimske noči ter krati vaščanom spanec. Klicali so miličnike, da bi uredili, a so fantje imeli doslej najbrž druge nujnejše opravke.

Krajanka iz Bršljina je opozorila na nesmrtno birokracijo. Dobila je položnico za plačilo davka na premoženje, in sicer 2 cela tolarja. Pet tolarjev je dala za poštnino, koliko je stalo vse skupaj, položnica, izpis in ostalo, raje ne razmišlja.

Delavec v novomeškem Revozu, ki se je oglasil po telefonu, je le eden od mnogih, ki so uporabljali telefonsko govornico znotraj tovarne, da so kaj sporočili, zato njegov glas velja za več drugih, ko opozarja, da govornica že nekaj časa ne dela. Obvestil je tudi že pošto, pa vse skupaj ni rodilo nobenih sadov. Morda bo zapis v tej rubriki kaj pomagal.

Stanko Košljan iz Šentjerneja (eden redkih, ki dovoljuje, da zapišemo njegovo celotno ime) razmišlja o monopoli, ki jih imajo nekateri v naši ljubi deželi. V oči so mu padli smetarski zabojniki po vaseh v okolici Šentjerneja. Ležijo vsepovsod, prevrnjeni in neuporabljivi, zato ga zanima, kdo jih je naročil in, seveda, kdo bo plačeval (ne)-

odvoz smeti. Tamkajšnji ljudje so gospodarni in razmišljajo o tem, kako stvari kar najbolje in s kar najmanj stroški opraviti. Pred leti so bili pripravljeni na svoje stroške organizirati odvoz smeti, delo bi opravljal zasebnik po nižji ceni kot Komunala, a jim tega niso dovolili. Plačilo po dejanskem odvozu, kar naj bi bilo gospodarnejše, je tako odpadlo. Komunala je zdaj uvedla odvoz, ne da bi se s krajanji kaj dogovarjala.

Peter Butala iz Izole je doma iz Staroga trga. Njegova želja je, da bi Poljanska dolina spet kot celota pripadla eni občini, najbolje črnomaljski, oziroma da bi v celoti posatela del morebitne belokranjske regije. Zda je deloma v črnomaljski, deloma v kočevski občini, čeprav gre za geografsko in tudi sicer zaokroženo območje.

Novomeščanka Vida se je v pogovoru vpletla s političnim premislekom. Zaskrbljena je zaradi kritik na račun Lojzeta Peterleta. Opozarja, da je več predsednikov evropskih vlad iz vrst krščanskih demokratov, zato bi Sloveniji zrušenje Peterleta lahko naredilo več škode kot koristi. Komunistična vlada ne bo našla pravih sogovornikov, je prepričana Vida.

Na vladnega predsednika se je spomnila tudi Ljubljankica, ko je prebrala v Dolenjskem listu o Peterletovem obisku v Šmarjeti, pa jo zanima, ali je videl regionalno cesto Mokronog-Zbure, ki še vedno ni asfaltirana. Misli, da bi znal gospod Peterle pokucati ustreznega ministra za rokav, potnikom na cesti in ob nji pa ne bi bilo več treba goltati oblakov prahu.

Peter Škufca iz Visejca v Suhi krajini sporoča, da je Dolenjski list netočno poročal o streljanju na Visejcu. Ne drži namreč, da na postelji ni bilo nikogar, kot je bilo napisano. Peter že ve, kako in kaj, saj je on sam spal na postelji, v katero je priletela kroglja. MiM

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek med 18. in 20. uro bo po telefonu 23-304 reševal težave šolarjev pri učenju psiholog Marjan Stokanovič.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

Studio D
Dobri Najboljši

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado VALERIJU KRAJNCU iz Celja. Nagradjenki čestitamo! Lestvica je ta teden takšna:

- (2) Ljubezni v slovo - ANS. IVANA PUGLIJA
- (1) Le sekaj, sekaj smrečico - ANS. T.VERDERBERJA
- (3) Pod semiško goro - ANS. SLAVKA PLUTA
- (4) Ostal bom muzikant - A. NIPIC & NJEGOVI MUZIKANTI
- (5) Kje moj dragi hodi - FIS
- (6) Dolenjska puška - MODRA KRONIKA
- (7) Zvezda, ki se utrne - ANS. L. SLAKA
- (8) Zdravica za vse nas - NAGELJ
- (9) Naj zdravice zadone - ANS. F. FLERETA
- (10) Gozdovi umirajo - SPOMIN

Predlog za prihodnji teden: V sencih sem posedal - ANS. M. KLINC

KUPON št. 51

Glasujem za: .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

ZDAJ VEM, KOLIKO JE VREDNO

Človek je nevhvaležno in večno nezadovoljno bitje. Ko mi je družba podarila stanovanje, sem najprej skakal v zrak od veselja, kmalu pa se je navdušenje sprevrglo v bes, jezo in nezadovoljstvo. Okna niso tesnila, vrata se niso dala zapirati, iz pip je curjalo, zračnik v kopalnici in stranišče je bil zamašen. Verjetno so se delavci družbenega podjetja šalili, ko so gradili stolpnico, pa so vrgli v cevi klobuk. Tako so naredili svojčas zidarji — mojstri, ki so se želeli maščevati skopemu graditelju zaradi slabe potrežbe z vinom in s hrano. V kopalnici so se odlepile tri ploščice, še predno se je kdo zvekel v kad, električna stikala so bila razbita, tapison v spalnici je bil namazan in umazan z leplim, smrdelo je in šele po večurnem drgnjenju je

uspelo ženi odstraniti rjavkaste madeže. Spominjam se, da je takrat preklela vsa gradbena podjetja v državi, komisijo, ki nam je dodelila stanovanje, podjetje, v katerem sem delal, in končno mene, ki sem določil, da bomo bivali v prvem namesto v drugem nadstropju, kot je predlagala moja boljša polovica.

Parkirišče bi moralo biti asfaltirano, pa ni bilo. Baje so zvozili asfalt namesto pred stolpnico na pot, ki vodi v vas, v kateri je takrat živel župan. Za asfalt smo zbrali stanovalci, vsak družinski član pa je moral prostovoljno delati sto pedeset ur, da je bilo vse cenejše.

S telefonom se je dogajalo nekaj podobnega. »Kdor hoče telefonirati, naj tudi plača,« nam je na skup-

nem sestanku v kleti zabrusil v obrazilih petetejavec. Zmetali smo na kup vsak po tri tisoč mark, nakar so prišli s pošte, priključili aparate, naslednji dan pa so nam že poslali masine račune, da se je Klotilda Zračnik onesvestila in smo jo morali polivati z vodo.

Pred kratkim sem dobil v roke zapisnik o ugotovitvi vrednosti stanovanja. Vzelo mi je sapa, kajti pomanjkljivosti in šlamparije, na katere sem se spomnil, so bile točkovane z najvišjim možnim številom točk. Če bom hotel stanovanje privatizirati, bom moral plačati tudi to, česar nikoli nisem dobil.

Zdaj gloda v meni črv dvoma: kaj pa, če sem o grdih stvarih le sanjal?
TONI GASPERIČ